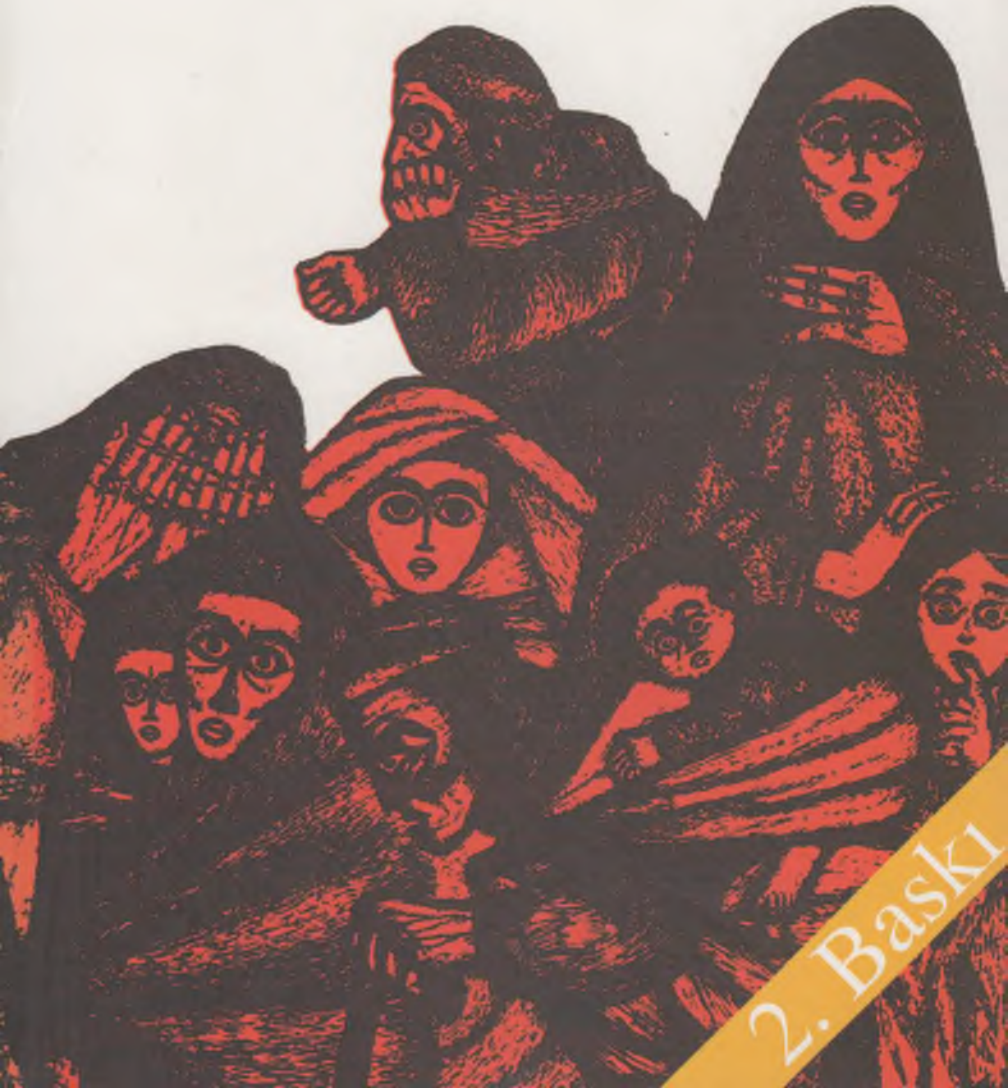
Livia Rokach

İSRAİL'İN KUTSAL TERÖRÜ

"İsrail Başbakanlarından Sharett'in Özel Güncesinden..."

Önsöz: ***NOAM CHOMSKY***

2. Baskı

İsrail'in ilk Dışişleri Bakanı ve eski Başbakanlarından Moşe Şaret'in anıların yayınlanması İsrail yanında, ABD'de ve bütün batı dünyasında büyük yankılar uyandırdı. Bu etki bir anlamda, ABD'de Vietnam savaşına ilişkin Pentagon Raporlarının yarattığı büyük yankıya benzetilebilir. Bu anıların İsrail ve dışında yayınlanması engellenmeğe çalışıldı. Ama Şaret'in ailesi sonunda yayınlama kararı aldı ve bu anılar İsrail içinde de yayılmacılığa ve savaşçı devlet aygıtının sürekli terör politikasına karşı çıkan barışçı muhalefetin önemli dayanak noktalarından biri oldu. ABD'de de İsrail'in terörüne karşı yükselmeğe başlayan eleştirilerin güçlenmesine neden olan anılar, ilk kez İsrail'in devlet politikasını ve siyonizmi eleştirmenin. Yahudi düşmanlığı ile aynı şey olduğu şeklinde siyonistlerin yaydığı propagandanın etkisini kırdı. Filistinlilerin haklarını savunursa, antisemit damgası yiyeceğinden korkan birçok aydın, ilk kez sesini yükseltme cesaretini buldu. Ve bunlar orasında birçok Yahudi aydın da yer aldı.

Liva Rokach Şaret'in anılarını inceleyen bu çalışmaya önemli bazı belgeleri de ekledi. Livia Rokach Amsterdam'daki Transnational Institute ve Washington'daki Institute For Policy Studies kurumlarının üyesi bulunuyor. Diğer eserleri arasında *No To A Golden Ghetto, Vietnam: Against Genocide, The Open Wounds, The Proofs*'u sayabiliriz. Ayrıca İsrail işgali altındaki Filistin topraklarını konu alan bir kitabı daha var. Livia Rokach, Şaret'in başbakanlığı döneminde İçişleri Bakanı olan İsrael Rokach'ın kızıydı. 80'lerin başında Roma'ya yerleşti. Kendini Filistin kökenli İtalyan gazeteci olarak tanımlıyordu. Rokach 1985 yılında Roma'da intihar etti. *Katolik Kilisesi ve Filistin Sorunu* adlı kitabı 1987 yılında yayınlandı.

Rokach'ın elinizdeki kitabına Amerikalı ünlü bilim adamı ve düşünür Noam Chomsky önsöz yazdı. Chomsky aynı zamanda dünya çapında ünlü bir insan hakları savunucusu ve İnsan Haklarının Ekonomi Politiği adlı bir kitabı da var.

BELGE YAYINLARI
Türkiye İncelemeleri

İSRAİL'İN KUTSAL TERÖRÜ
Livia ROKACH

Türkçesi
Zeynep Neşe

Editör
Attila Tuygan

Sayfa Düzeni
Aristan

Kapak Tasarım
Alparslan Tuygan

İkinci Baskı
Eylül 2006

İç/Kapak Baskı-Cilt
Kayhan Matbaası

BELGE ULUSLARARASI YAYINCILIK
Divanyolu Cad. Binbirdirek İşhanı No:15/1
Sultanahmet/İstanbul
Tel/Fax: 0 (212) 638 34 58
E-mail: belgeyayinevi@hotmail.com
belgekitapkulubu@yahoo.com

Livia ROKACH

İSRAİL'İN KUTSAL TERÖRÜ

Moşe Şaret'in
Özel Güncesi Üzerine Bir İnceleme

Türkçesi:
Zeynep NEŞE

belge
yayınları

İÇİNDEKİLER

AAUG'nin Notu....7

Noam Chomsky: GİRİŞ....15

ÖNSÖZ....19

Moşe Şaret ve Özel Günlüğü....31
Ben Gurion Sdeh Boker'e Gidiyor....35
Savaş Yerine Misilleme....39
Güney Suriye'nin İşgali İçin Tarihsel Bir Fırsat....47
Bırakın Lübnan'da Bir Maruni Devleti Kuralım....55
Kutsal Terörizm....65
Lavon Olayı: Batıya Baskı Yapmayı Amaçlayan Terörizm....75
Nasır: İsrail'le Birarada Yaşayabiliriz / Ben Gurion'un Cevabı: Gazze Operasyonu....83
Filistinli Göçmenleri Dört Bir Yana Dağıtmak....91
Ve Nasır Yönetimini Düşürmek....97

SON SÖZ/Batı'nın Yarattığı Canavar....105

EKLER
EK I 117
EK II Ben Gurion'un 19.10.1953 Tarihli Konuşması....124
EK III "Söylediğin Türkü Birazdan Ölüm Hırıltılarına Dönüşecek"....124
EK IV Moşe Şaret'in Lavon Olayı'na İlişkin Resmi Açıklaması....129

Dipnotlar....131

AAUG'NİN NOTU

Amacı Arap dünyası ve Yakındoğu konusunda gerçek bilgilerin yaygınlaşması olan AAUG (Arap-Amerikan Üniversite Mezunları Derneği), Arap-İsrail ilişkilerinde belirleyici bir evreyi ele alan bu çalışmayı yayınlamayı kamu çıkarları açısından görev bilmektedir.

1978 Eylül'ünde imzalanan Camp David anlaşması ve ardından gelen Mısır-İsrail barış sözleşmesi bütün dünyaya büyük gürültü ve şamatayla ilan edilmişti. Ancak bu anlaşmalar beraberinde, Başkan Carter'in vaad ettiği kapsamlı düzenlemeleri getirmemiştir.

Bu nedenle 26 Mayıs 1980'de "Filistin'e özerklik söylentilerini" kesmek üzere verilen ültimatomun sessizce geçiştirilmesi hiç de şaşırtıcı değildir. Filistin sorunu bugün haklı ve doğru bir çözüme kavuşmaktan her zamankinden daha uzaktır.

Camp David "barışçıları" Yakındoğu'da sürekli barışa yönelik bölgesel ve global bir uyuşma sağlayamamakla kalmadılar. Yaptıkları sadece, Filistin halkının geleceğini belirleme hakkını onun katılımı ve onayı olmaksızın tekellerine almak değildi. Kendi barışlarını da tarihsel gerçeklerle ve gerçekçi bir analizle bağdaşamayacak önkabuller üstüne kurdular. Camp David paketinin temel noktalarını şöylece sıralayabiliriz: İsrail'in güvenliği Yakındoğu'daki temel sorundur; "savunmaya elverişli" sınırların kazanılması en azından

kısmen bir çözümdür, Yakındoğu'da barışın önündeki temel engel Arapların İsrail'in varlığını "meşru" kabul etmeye hazır olmamalarıdır. Birleşik Devletler dışındaki genel kanı ise Camp David'in çizdiği çerçeve modelin ayakta kalamayacağı şeklindedir.

Bugünkü dünyada, hatta İsrail ve Birleşik Devletler'de bile giderek daha çok insan Camp David'in getirdiği önerilerin saçma ve boş olduğuna inanmaktadır. Sözkonusu önerilerin dünyaya, apaçık gerçekler imişçesine sunulması da bu durumu değiştirememektedir. "İsrail'in güvenliği" ve "Arap tehdidi" gibi yanlış kavramlardan yola çıkan teorilerin, siyonist hareketteki şahinlere siyasi destek sunmaktan başka bir amaç taşımadığı açık bir gerçektir.

Son kuşak boyunca İsrail toplumunun geçirdiği demografik ve coğrafî değişikliklerin, "Arap" tehdidine karşı "İsrail'in güvenliğini" sağlama çabalarından değil, "yaşam alanını genişletme" politikasından kaynaklandığı giderek açıklık kazanmaktadır. Bölgesel genişleme İsrail'in provokasyonları sonucunda gerçekleşmiş, bu durum Araplarda düşmanlık uyanmasına yol açarken, müdahaleler için gerekli koşulları yaratmıştır. "Yaşam alanını genişletme" politikası David Ben Gurion'un Dışişleri Bakanlığını yapan ve daha sonra İsrail Başbakanı olan (1954—55) Moşe Şaret tarafından ayrıntılı olarak belgelenmektedir. Moşe Şaret "özel günlük"ünde İsrail'in kutsal terörünü belgelerle ortaya koymaktadır. Anılarında, İsrail'in kuruluşundan, Filistinlilere uygulanan İsrail terörünün Batı Şeria, Gazze ve Güney Lübnan'da artık dayanılmaz bir ölçüye vardığı günümüze kadar, doğal gerçekler olarak sunulan mitlerin gerçek yüzünü açığa çıkarmaktadır.

William Browder Batı Şeria'nın sevilen iki belediye başkanının ve bazı sivillerin yaralanmasına yol açan bombalı saldırının (2 Haziran 1980) ardından New York Times'da çıkan makalesinde (5 Haziran 1980) Batı Şeria'daki Filistinlilerin kaygılarını şöyle dile getiriyor: "... *Askeri işgal gerçi Filistinliler için yeni bir olgu değil,*

ancak İsrail terörizmi — eğer terörden İsrail'i sorumlu tutmak gerçekten doğru ise — son 30 yıldır korkunç boyutlara ulaşmış durumdadır"

Büyük bir sarsıntı içindeki bir İsrail başbakanı tarafından belgelenen bir dizi olayı incelemek Bay Browder ve dikkatli kamuoyunun görevidir. Moşe Şaret, intikamın "kutsal ilke" olarak empoze edildiği 50'li yılların İsrail toplumundaki ahlâki çöküntüyü kaygıyla izliyordu. Rokach'ın çalışmasında yer alan bir alıntıda Şaret şöyle yazıyor: *"30'lu yıllarda intikam duygularını geri plana itmiştik... Şimdi tersine misilleme mantığını haklı göstermeye çalışıyoruz... bu içgüdüler önündeki ruhsal ve ahlâki engelleri yok ederek, intikamın ahlâki bir değer, kutsal bir ilke olarak kabul edilmesini olanaklı kıldık."*

Batı Şeria'daki birçok Yahudi göçmen arasında iki Filistinli belediye başkanına yapılan saldırının yarattığı memnuniyet, Şaret'in böylesine acı çekerek hissetiği ve görüş açısının değişmesine neden olan 50'li yıllardaki duyguları hatırlatmaktadır. Gerçekten de, Batı Şeria ve Gazze'de İsrail denetimini sürekli kılmak için Yahudi nöbetçi komiteleri tarafından organize edilen sivil çeteler, işgal altındaki Filistin'den bütün Arapları açıkça kovmaya çalışmaktadır. Bu ultramilliyetçiler başbakan Menahem Begin ve Dışişleri Bakanı İzak Şamir'i (Terörist 'İrgun' ve 'Stern' çetelerinin eski üyesi) korkak, deli ve hain olarak nitelendirmektedir. Ve Begin, Filistinli belediye başkanlarına yönelik saldırıyı "son derece aptalca bir iş" olarak nitelese de, Gush Emunim ve İach merkezlerinde oturanların Begin iktidarının yerleşim politikasını uyguladıkları gerçeği çırılçıplak gözükmektedir. Begin iktidarı, bu insanları korumakta, onlara ekonomik açıdan refah sağlamakta ve eylemlerini meşrulaştırmaktadır.

Aynı şekilde, kurbanlarının güçten ve savunmadan yoksun kalmalarını da, güvence altına almaktadır. 1948'deki Deir Yassin katliamı Begin'in Irgun Zwei Leumi çetesi tarafından gerçekleştirilmiştir

ve 2 Haziran 1980'deki bombalar —henüz tesbit edilemeyen bir nöbet birliği tarafından atılmıştır— aynı "Kutsal Terör"ün ayrılmaz parçalarıdır.

Aradan geçen 32 yıl, İsrail tarafından girişilen sayısız terör eyleminin tanığıdır. 60'lı yılların sonlarında Mısır ve Suriye'deki hayatî önem taşıyan sivil merkezlere yönelik hava saldırılarını veya 70'li yıllarda Güney Lübnan'daki tahribatı, Batı'daki veya Gazze Şeridi'ndeki Filistinlilere işgalcilerin uyguladığı vahşeti veya 70'li yılların başında çeşitli Avrupa başkentlerinde katledilen Filistinli aydınları hatırlatmak pek anlam taşımamaktadır.

AAUG, Şaret'in günlüğüne dayanan bu çalışmayı gerek entellektüel değeri, gerekse de kamunun çıkarları ve resmi siyasi savlar açısından yayınlamayı gerekli görmektedir. Bu çalışma Ortadoğu konusundaki bilgilerin mümkün olduğunca yayılmasına, problemlerin ve onları yaratan etkenlerin açığa çıkarılmasına katkıda bulunacaktır.

İsrail'deki baskı grupları Şaret'in günlüğünün ülkede İbrani dilinde yayınlanmasını önlemek için başarısız kalan birçok girişimde bulunmuştu. Aynı şekilde günlüğün önemli parçalarının ABD'nde yayınlanması da —mahkemeye verme ve benzeri tehditlerle— önlenmeye çalışıldı ve çalışılmaktadır. AAUG 11 Nisan 1980'de New York'daki ünlü bir avukatlık bürosundan günlüğün basımını ve kamuya açıklanmasını veya başka şekillerde duyurulmasını durdurmamızı "önemle vurgulayarak" rica eden son derece anlamlı bir yazı aldı. Artık hayatta olmayan Moşe Şaret'in ailesi ve günlüğün İsrailli yayımcısını temsil eden avukatlık bürosu, Birleşik Devletler yayın hakları yasasını çiğnediğimiz gerekçesiyle "federal bir asliye mahkemesinde derhal dava açmakla" tehdit ediyordu.

Kısa süre sonra AAUG Şaret'in ailesinden bir telgraf aldı. Telgrafta "bütün haklar güvence altında olmak koşuluyla" AAUG'nın "Şaret'in günlüğünün tamamını veya bazı bölümlerini" yayınlayabileceği vurgulanıyordu.

Bunlara ek olarak büromuza İsrail televizyonu ve diğer iletişim araçlarından endişeli telefonlar yağdı. Yayın hakkımız tehlikeye sokuluyordu, ancak Şaret'in ailesi ve avukatları tarafından getirilen kanuni gerekçeler nedeniyle değil.

Şaret aracılığıyla İsrail aleyhine sansasyon yaratmakla histerik bir şekilde suçlanıyorduk. İsrail gazetesi Maariv 4 Nisan 1980'de şöyle bir başlık atmıştı: "ABD'deki İsrail düşmanları Moşe Şaret'in günlüğünü izin almaksızın tercüme ettiler."

Bizi dava edenlerin, broşürlerimizi daha yayınlanmadan önce yargıladıklarını, kurumumuz ve çalışmamın hazırlanmasına katkıda bulunanlar hakkında çeşitli iftiralar yaydıklarını belirtmeye gerek yok. Ayrıca sözkonusu kitabın, yazarı belirsiz bir çalışma olduğunu da ileri sürüyorlardı.

Gerçekten de çalışmada günlüğün sadece yaklaşık % l'i doğrudan alıntı olarak yer almaktadır. Rokach çalışmasında Şaret'in günlüğünden kendi tezlerini güçlendirmek ve belgelemek amacıyla yararlanmıştır.

Karşı karşıya kaldığımız savaş ilanının tamamen haksız olduğu kanısındayız. Bundan başka, Şaret'in günlüğünde söyledikleri son derece çarpıcıdır; günlük eski İsrail başbakanının siyonizme yöneltiği bir ithamdır ve Arap-İsrail anlaşmazlığına ilişkin birçok asılsız önyargının yaldızını sıyırmaktadır.

30 yıllık bir dogmayı çürütmekte, İsrail'e Araplara karşı politikasından ötürü batıda sunulan koşulsuz desteğin yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. İşte bu nedenle, belirleyici önem taşıyan bilgilerin, Ortadoğu'yla ilgilenen kamuoyundan saklanması için, baskı ve sansür uygulamak gerekliliğinin doğmuş olması doğaldır.

Vietnam savaşı esnasında ABD'nin siyasi-askeri aygıtlarının uyguladığı aldatma yöntemlerini saklamak için girişilen benzeri çabaları burada acıyla anıyoruz. Siyasi ve askerî aygıtların, gerçekleri

Amerikan kamuoyundan saklamak konusunda gösterdiği becerinin, Vietnam savaşının uzamasını ve neden olduğu sosyal, ekonomik ve insanî sorunların daha da ağırlaşmasını getirdiği yadsınamaz. Umarız ki, David Ben Gurion'un Şaret tarafından belgelenen yalan dolu stratejisi, yaşamı Ortadoğu'daki gelişmelere doğrudan bağlı olan kamuoyundan daha uzun süre saklanamaz. "İsrail'in kutsal terörü"ne, Ortadoğu'da uygulanması gereken hakça ve nesnel bir politikada yer yoktur.

Kanımız şu ki, İsrail'in Arap dünyasına karşı politikasına bir ölçüde ışık tutan Şaret'ın günlüğü eşsiz bir tarihsel kaynaktır. Bu kaynak, Ortadoğu'daki gelişmeler ve çatışmanın çözümüyle yakından ilgilenen biz ABD'liler için özellikle önem taşımaktadır. Bu nedenle Şaret'in araştırma amacıyla tarihsel bir kaynak olarak kullanılması hiçbir şekilde yayın yasalarının çiğnendiği anlamına gelmez.

Buna rağmen seçtiğimiz metinlerin doğru olarak çevrilmesine, bağlamından koparılmamasına, Şaret'in kitabın başka bir bölümünde yazdığı herhangi bir şeyle hafifletilmemesine veya çürütülmemesine özen gösterdik.

Günlükten yaptığımız seçmelerin, Birleşik Devletler yayın yasalarının "fair use" kriterlerine de uygun olduğuna inanıyoruz:

1. AAUG kâr için çalışan bir kurum değil, bir araştırma örgütüdür. Bu çalışmayı ticari sömürü amacıyla yayınlamamıştır.

2. "Özel günlük"ün içeriği "kamuoyunun bilgi edinme hakkı"yla doğrudan ilişkilidir.

3. Broşürde verilen çeviri metinler, eserin tamamının % l'ini aşmamaktadır.

4. Bu incelemenin dayandığı kaynağın ekonomik değerini düşürmesi sözkonusu değildir.

Dayanağımız, Amerikan anayasasının söz ve basın hürriyeti ile "kamuoyunun bilgi edinme hakkını" kapsayan "birinci ek maddesi"dir.

Pentagon belgeleri Amerikan askerî bürokrasisinin gizli çekmecelerinde uzun süre herkesten saklı kaldıktan sonra açıklanabildi. Belgelerin sahip olduğu eleştirel içerik, çok daha önce yayınlanmalarını gerektirirdi. Şaret'in tüyler ürperten açıklamaları aynı şekilde bürokrasi tarafından boğulmamak veya İngilizce konuşan kamuoyundan saklanmamalıdır. Bu, eserin Ortadoğu politikasına sağlayacağı yararları hiçe indirecektir.

Nesser H. Aruri AAUG Yayın Komitesi

GİRİŞ

Tarih, özellikle yakın tarih, dünya kamuoyuna belirli temel dogmalara dayalı doktriner bir anlayış çerçevesinde sunulmaktadır. Neden böyle olduğu totaliter toplumlar özelinde yorum gerektirmeyecek kadar açıktır. Açık baskı biçimlerini ve ideolojik denetlenmeyi tanımayan toplumlarda ise oldukça garip bir durum bu. Örneğin Birleşik Devletler, geçmişte ve günümüzde araştırma ve düşünce özgürlüğü açısından en az baskıcı sistemlerden bitidir. Ancak, belirleyici tarihsel olguları ele alan, ama belirli ideolojik kategorilerle uyum içinde olmayan bir analiz Birleşik Devletler'de nadiren geniş bir okuyucu kitlesi bulabilir.

"Birleşik Devletler işe daima iyi niyetle başlar." Amerikan müdahaleciliğinin liberal bir eleştirmeni, resmi tartışma, yani "dikkate değer fikirler" platformuna önce böyle günah çıkararak girer. (Bu olguyu William Pfaff'ın Şubat 1979'da International Herald Tribune'de yayınlanan "Müdahalecilik Stratejisi" adlı makalesinde izlemek mümkün.) Kendi içinde düşeceği çelişkilere bir noktadan sonra tahammül etme yeteneğine sahip olmayan bir kişinin doğmaları kabul edebilmesinin tek yolu vardır: Özgür bir toplum için fazla "aşırı" olan belgesel türden incelemelere kesinkes gözlerini kapamak. Örneğin "Pentagon Belgeleri"nde açıklanan üst düzeydeki

planlar konusundaki raporu ,ya da temel stratejik hedeflerin geliştirilip formüle edildiği 40'lı ve 50'li yılların başlarındaki ABD müdahalelerine ilişkin raporu görmezden gelmek gibi.

Eğitim alanında veya kitle iletişiminde görevli aydın tabakaya güvenmek genelde pek doğru olmayacaktır. Bu tabaka ideolojik doktrinleri eleştirel bir analizle ele almaktan kaçınacak, tarihsel ve belgesel materyalleri doktrinlerin incelenmesini engelleyecek şekilde "düzeltecektir." Daha ileri giderek, kuramsal eleştiri ve analiz açısından tamamen meşru kabul edilen bir tarih anlayışı öne sürecektir. Geleneksel çizgiden kısmî sapmalar ancak küçük ayrıntılar özelinde bazen görülebilir. Bu sapmalar ya görmezden gelinir ya da yetkililer tarafından "sorumsuz", "safça", "tarihin karmaşıklığını kavramaktan uzak" veya benzeri, alışılmış kavramlarla, damgalanır.

İsrail'le Birleşik Devletler arasındaki ilişkilerde zaman zaman anlaşmazlıklar ortaya çıkmış olsa da —sıkça söylendiği gibi— bu ilişkiler "özel önem taşıyan ilişkiler"dir. Sermaye ve askeri malzeme akışı, sunulan diplomatik destek, veya ortak gerçekleştirilen operasyonlar bu durumun açık göstergesidir. Aynı şekilde, Ürdün, Suriye ve Filistinlileri etkileyen 1970 krizinde İsrail'in Ortadoğu'da ABD'nin temel çıkarlarını savunduğu dönem de bunun kanıtıdır. Bu "özel ilişkinin" aynı zamanda ideolojik düzeyde de varolduğu gözlenmektedir.

Tartışma arenasına çıkmak, en azından kamuoyunun önemli bir bölümüne seslenebilmek için, belirli ideolojik kalıpları irdelemek zorunludur— ancak bu, pek seyrek rastlanan bir tutumdur.

Öne sürülen temel tez bir cümleyle özetlenebilir: İsrail, terörizmin, askeri saldırı, insafsız ve akıldışı nefretin çaresiz bir kurbanıdır. Bilgili Amerikan siyaset araştırmacıları için, İsrail'in dört kez, hatta son olarak 1956'da komşularının saldırısına uğradığını yazmak alışılmış bir şeydir. İsrail zaman zaman teröristçe saldırılarından ötürü kınansa da, bunlar yanlış, ama yine de anlaşılır bir tepki

olarak nitelendirilir. İsrail'in kaba kuvveti ve çatışmaları teşvik etmek ve sürdürmek konusunda belki de belirleyici bir rol oynadığı yolundaki kanı, üstünkörü bir şekilde ifade edilir. Harvard Üniversitesinden Nadar Safran 1956 savaşını konu alan bir tartışmaya sunduğu, bir çoğundan daha dürüstçe olan incelemesinde, Nasır'ın "Mısır'ın askeri kaynaklarını seferberlik altına alıp, Arap ülkelerini İsrail'e saldırmaya yöneltmeye çalıştığını" söylüyordu. 1955 Şubat'mda İsrail'in Gazze'ye yaptığı baskın, 6 İsrail sabotajcısının Mısır'da asılmasına karşı bir "misilleme" idi— Safran, bu kişilerin gerçekten İsrail ajanı olduğunun ancak 6 yıl sonra ortaya çıktığını iddia ediyor. 1956'daki savaşın gerisindeki temel neden, "Fedayın'ın terör eylemleri" ve "İsrail misillemesi" gibi kavramlarla açıklanmaktadır. Mısır gizli servisi tarafından organize edilen terör, "İsrail'in 1956 savaşına girme kararı vermesine yol açmıştır ve Gazze Şeridi'ni boşaltmayı reddetmesinin temel nedeni budur." (*The Embattled Ally,* Harvard University Press, 1978).

Bu gibi tezlerin veya sözde gerçekler üzerine kurulu analizlerin ayakta durabilmesi için tek çıkar yol belgelerden özenle kaçınmaktır. Safran, 600 sayfalık çalışmasında, bu türden analizleri sarsabilecek bazı temel kaynaklara başvurmamıştır. Bu temel kaynaklar arasında, Livia Rokach'ın incelediği, Önemli bölümleri 1974'de açıklanmış olan Şaret'in günlüğünü, 1975'te İsrail'in ele geçirdiğini açıkladığı Mısır belgelerini (42 ve 43 nolu dipnotlara bakınız) sayabiliriz. Belgeler karşısında suskunluk tavrı resmi bilimsel literatür ve gazetecilik düzeyinde de genelde tümüyle geçerlidir.

Livia Rokach'ın incelemesinde yararlandığı Moşe Şaret'in günlüğü kuşkusuz başlıca belgesel kaynaklardan biridir. Bu kaynaktaki tarih anlayışı "resmi tarih" anlayışından uzaktır ve geleneksel tezlerle tatmin olmayan geniş bir okuyucu kütlesine ulaşmış durumdadır. Resmi tezlerin Birleşik Devletler için İsrail'le arasındaki "özel ilişkiler" sürdüğü müddetçe gerçek olarak kabul edileceğini

söylemek mantıklı olacaktır. Başka bir deyişle, eğer İsrail 'Sovyetler Birliği'nin müttefiki olsaydı, Şaret'in açıklamaları derhal gün ışığına çıkarılacak ve aynı şekilde, hiç kimse 1956'da Mısır'ın İsrail'e saldırdığından sözetmeyecekti.

Herhangi bir devlette politikanın oluşturulma süreci incelendiğinde, devletin hedeflerine ulaşması için, güç ve kaba kuvvetin kullanılmasının gerektiği görece zor durumlarla, aynı hedeflere varmak için diplomatik veya ticari yöntemleri öneren "daha yumuşak" yollar arasında doğal olarak kesin ayrımlar bulunacaktır. Michael Klare'nin Amerikan dış politikası konulu incelemesinde önerdiği şekliyle söylersek, bu "Prusyalılar"la "tüccarlar" arasındaki türden bir ayrımdır. Hedefler temelde aynıdır, önerilen önlemler ise en azından bir dereceye kadar farklıdır. Bu belki de sonuçta izlenen hedefi etkileyen bir gerçektir. Şaret "yumuşak" yolun savunucusu idi. İsrail iç politikasındaki yenilgisi, hedeflerine ulaşmak için kaba kuvvete başvurmaktan çekinmeyen Ben Gurion, Dayan ve diğerlerinin konumlarının egemen olduğunu göstermektedir. Şaret'in anıları, kendi algıladığı şekliyle, gelişen çatışmanın son derece çarpıcı bir tablosunu çizmekte, İsrail Devletinin bugünü ve bugünün ötesini etkileyen tarihine açıklık kazandırmaktadır.

Livia Rokach, bu eseri gündeme getirmekle, "resmi tarihin" ardında yatan gerçek dünyayı keşfetmeye çalışanlara değerli bir hizmette bulunmuştur.

Noam CHOMSKY
19 Ocak 1980

ÖNSÖZ

Son 25 yıl içinde Batının İsrail'e sunduğu desteğe gerekçe olarak bir dizi mit ileri sürülmektedir. Bunların içinde en şiddetle savunulan ise İsrail'in güvenliğine değgín olandır. Filistin'deki Yahudi toplumunun varlığının sürekli tehdit altında olduğu iddiasına dayanan (bu mit, kamuoyunda özellikle işlenmektedir. Yaratılan bu korkulu görünüm ile, büyük miktarları bulan kamu fonlarının kullanılarak İsrail'in askeri ve ekonomik açılardan desteklenmesi gerekliliği sürekli olarak gündemde tutulmaktadır. "İsrail'in güvenliği" diye tanımlanan resmî gerekçeyle, kendi toprakları üzerinde yaşayan Filistin halkının kendi kaderini tayin etmesi hakkı, hem İsrail hem de ABD tarafından reddedilmektedir. Son 30 yıldır, Filistin halkının yurduna geri dönmesini kabul eden uluslararası kararları ihlâl eden İsrail'in yasal gerekçesi daima bu olmuştur. Son 13 yıl içinde ise, 1967'de işgal ettiği Arap ve Filistin topraklarından çekilmeyi reddetmesini haklı kılmak üzere, İsrail'in yine güvenlik gerekçesini öne sürmesine izin verilmiştir.

Lübnan'da sivil halk arasında yaygınlaştırılan kıyımların Arap topraklarının işgalinin ve buralarda kurulan Yahudi yerleşim merkezlerinin, ülkeden sürülenlerin, siyasi tutuklamaların gerekçesi olarak bugün de yine güvenlik sorunu öne sürülmektedir. Bu süre

içinde bölgedeki Arap halkın güvenliği açıkça veya gizli olarak sürdürülen savaşla, terör eylemleri ve hükümetlere yönelik komplolar yoluyla sürekli olarak tehdit edilmiştir. Birleşmiş Milletler kararları ile bölgedeki bütün devletlerin sınırlarının güvence altına alınmış olmasına rağmen, bugüne kadar sadece İsrail'in güvenliği sorunu uluslararası tartışmalarda odak noktasını oluşturmuştur.

İsrail'in güvenliği 'mitinin sürdürülebilmesi, Arapların Yahudi devletini ortadan kaldırmaya çalıştıkları inancının kamuoyunda hatırı sayılır ölçüde yaygın olduğunu göstermektedir. Konuyla ilgilenen ünlü Batılı yazarlar, gerekçelerini, 40'lı yılların sonunda yaşanan olayların İsrail devletinin kurulması ve 50'lerin ortasında Nasır'ın iktidara gelmesi siyonist yorumuna dayandırmaktadırlar. Böylelikle İsrail Devleti'nin varlığını sürdürmesi ve güvenliği sorununu ahlâki bir konu olarak ortaya koymaktadırlar. İletişim araçları kamuoyunda Batının İsrail'e karşı ahlâki bir sorumluluğu yerine getirdiği temasını işlemektedir. İsrail'e farklı gerekçelerle askerî ve siyasî destek sunan politikacılar tavırlarını haklı göstermek için, bu temadan kolayca yararlanmaktadırlar.

Gerçekleri değerlendirmenin başka biçimleri veya farklı yaklaşımlar genellikle bilinçli olarak hasıraltı edilmektedir. Örneğin Nahum Goldmann'ın kısa bir süre önce yaptığı açıklamalar (*Le Monde Diplomatique,* Ağustos 1979) tamamen gözardı edilmiştir. 30 yılı aşkın bir süredir Siyonist Dünya Yahudiler Kongresi başkanlığını yapmış olan Goldmann, 1947'de Filistin'in paylaşılması meselesinde Araplara danışılmadığını ve Arapların —1948 savaşını önleyebilecek olan— politik bir uzlaşmaya varma çabalarının 1948 Mayıs'ında Ben Gurion tarafından engellendiğini açıklamıştır.

Moşe Şaret'in kısa bir süre önce yayınlanan "özel günlük"ü, (*Yaman Ishi, Ma'ariv,* Tel Aviv, 1979, İbranice) İsrail'in güvenliği ve güvenlik politikası mitinin maskesini düşürmeye yarayacak önemli ve güvenilir açıklamalar içermektedir.

1933 ve 1948 yılları arasında Şaret, siyonist hareketin dış ilişkilerini yönlendiriyordu —"Jewish agency's political department" başkanı olarak— ve 1948-1956 arasında İsrail Dışişleri Bakanı olarak çalışmıştı. 1954-55'de ise aynı zamanda başbakanlık görevini de yürütüyordu. Aşağıdaki sayfalarda Şaret'in günlüğünde sözü edilen önemli noktalar özetlenmektedir:

1 — İsrail askerî-siyasi kurumları kendi varlığına yönelik bir Arap tehlikesine hiçbir zaman ciddi olarak inanmadı. Tam tersine, İsrail 1948'den sonra Arap rejimlerini tehlikeye sokabilecek her türlü yöntemi araştırdı ve kullandı. Arap hükümetleri İsrail'le askeri bir çatışmaya girmeye çekiniyorlardı. Ancak kendi halklarının — ve ülkelerinde sürgünde bulunan Filistinlilerin— nezdinde varlıklarını sürdürebilmek için İsrail'in saldırgan politikasına ve sürekli baskılarına herhangi bir reaksiyon göstermek zorundaydılar. Başka bir deyişle Arap tehlikesi efsanesi İsrail tarafından yaratılmıştı. Arap rejimleri de İsrail'in sürekli silahlanma çabalarından tedirgin olmalarına rağmen kendi iç sorunları ve uluslararası gerekçeler yüzünden bu efsaneyle yeterince mücadele edememişlerdir.

2 — İsrail siyasi-askeri kurumları Arap devletlerini, kazanacağından *giderek daha fazla emin* olduğu bir askeri çatışmaya zorluyordu. Bu çatışmanın amacı, bölgedeki güçler dengesini temelden değiştirmek ve İsrail devletinin Ortadoğu'nun süpergücü olmasını sağlamaktı.

3 — Bu stratejik amaca ulaşmak için aşağıdaki taktikler kullanılmaktaydı:

a) Özellikle (başlangıçta) o sırada Ürdün ve Mısır'ın kontrolü altında bulunan Batı Yakası ve Gazze'deki Filistin bölgeleri olmak üzere, ateşkes sınırının ötesinde yaşayan sivil halka yönelik büyük ve küçük çaplı askeri operasyonlar düzenlenmesi. Bu operasyonları ikili bir amaca hizmet ediyordu. Bunlardan ilki, yöre halkını baskı ile sindirmek, ikincisi ise çeşitli Arap hükümetleri ile, İsrail

saldırganlığı karşısında yeterince korunmadığı duygusuna kapılan Arap halklar arasındaki çelişkilerden yararlanarak kargaşa ve güvensizlik ortamım sürekli kılmak idi.

b) Sınır bölgelerindeki Arap askeri merkezlerine operasyonlar düzenleyerek Arap ordularını demoralize etmek ve böylece askeri mekanizma yoluyla da rejimin güç dengesini bozmaya çalışmak.

c) İstihbarat toplamak, korku, gerilim ve dengesizlik yaratmak amacıyla Arap toprakları içinde gizli terörist eylemler düzenlemek.

4 — İsrail stratejik amaçlarına şu araçlarla ulaşacaktı:

a) Savaş yoluyla yeni bölgelerin ilhakı. 1949-50 ateşkes anlaşmasıyla İsrail'e, Birleşmiş Milletler planında öngörülenden 1/3 oranında daha fazla toprak verilmiş olmasına rağmen, İsrailli önderler için devletleri yine de yeterince büyük değildi. Oysa, İsrail devletinin sınırlarını bizzat kendileri uluslararası düzeyde kabullenmişlerdi; en azından İngiliz mandası altındaki Filistin sınırlarına erişinceye kadar. İsrail'in bölgesel bir güç olması sürecinde sınırlarını genişletmesi hayati öneme sahip bir etken olarak görülmekteydi.

b) Filistin'e yeniden kavuşmayı amaçlayan bütün Arap ve Filistin iddialarını etkisiz hale getirmek için tüm politik ve askeri yöntemlerin uygulanması. Böylece 47-49 savaşından kaçan Filistinli göçmenlerin Arap dünyasının içi ve dışı da dahil olmak üzere, olabildiğince uzak bölgelere dağıtılmalarının[1] sağlanması.

c) İsrail'in bölgesel gücüne boyun eğerek kukla rejimlerin başa geçmesini sağlamak, Arap ulusal hareketini bölmek ve Arap dünyasını parçalamak amacıyla hükümetleri devirmeye yönelik eylemlerin gerçekleştirilmesi.

Şaret'in "Günlük"ü yukarıda anlatılan noktalan dökümanlarla açıklayarak, hâlâ tarihsel gerçekler olarak yorumlanan bir dizi iddiaya ölümcül bir darbe indirmiştir. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

1 — Bugüne kadar bilim adamlarının ve araştırmacıların büyük bir bölümü Ekim 1956 savaşının nedeni olarak Süveyş Kanalı'nın

millileştirilmesini kabul etmişlerdir. Böylece İngiliz ve Fransızların Mısır'a karşı yürüttükleri plânlı saldırganlığın, İsrail'e ateşkes sınırının ötesinden yöneltilen Fedayiin saldırılarına bir son verme ve bu saldırıların sorumlusu olarak kabul edilen Nasır rejimiyle hesaplaşma olanağını "verdiği üstü örtülü olarak kabul edilmiş olur. Ancak, Şaret bize, Gazze ve Sina'nın ele geçirilmesini amaçlayan Mısır'a karşı büyük bir savaşın İsrail önderlerinin gündeminde daha 1953 sonbaharında bulunduğunu söylemektedir. —Yani, daha Nasır'ın, Necip'i görevinden alıp, başkan olarak yerini sağlamlaştırmasından 1 sene önce— 1953 sonbaharında böylesi bir savaş için uluslararası koşulların 3 sene içerisinde olgunlaşacağı hesaplanmıştı. Şubat 1955'de Gazze'ye yapılan İsrail askeri saldırısı bilinçli olarak savaşı başlatmak amacıyla düzenlenmişti. Birkaç ay sonra hükümet Gazze Şeridi'ni ele geçirmek üzere savaşı başlatma kararı almış, bu karar Dışişleri Bakanının muhalefeti ile engellenmiştir. Bu olaydan sonra başlarını Ben Gurion'un çektiği savaş politikası taraftarlarınca, Dışişleri Bakanının politika sahnesinden uzaklaştırılmasına karar verilmişti. Eğer ufukta, ilerde Mısır'a eskisinden üç kat daha fazla güçle saldırma ihtimali görünmemiş olsaydı, İsrail Mısır'a kendi planlarına göre ve — daha ziyade— ABD'nin de onayıyla o dönemde saldıracaktı.

2 — İsrail'in, 1967'de Batı Şeria ve Gazze'yi işgali o dönemde olduğu kadar hâlâ bugün de Arap tehditlerine karşı İsrail'in kendini savunmaya yönelik bir eylemi olarak değerlendirilmektedir. Oysa Şaret'in günlüğü açıkça ortaya koymaktadır ki, İsrail Gazze ve Batı Şeria'yı ele geçirmeyi daha 50'li yılların başından beri hedeflemekteydi. 1954'de Amerikalı Siyonist Önderler bu hedeften haberdar edilmişlerdi.

1955 yılında Yahudiler ve Araplar Ürdün'ün işgaline gerekçe hazırlayacak bir dizi provokasyonda kurban verdiler. Bu işgalin ertelenmesine yol açan temel neden İngiltere'nin Ürdün'deki Haşimi tacını koruyan varlığı olmuştur.

3 — Bugün Lübnan'da hâlâ süregelen saldırganlık, utanmazca İsrail'in güvenliği ile gerekçelendirilmektedir. Lübnan'a yapılan müdahale ve gelişen olaylar, İsrail sözcüleri—ve onların batıdaki yardakçıları— tarafından şu tarihsel nedenlere dayandırılmaktadır:

a) Müslümanlar ve Hıristiyanlar arasındaki mücadelede —dışardan engellenmeye çalışılmasına rağmen bir kez başlamış olan bu çatışmada— İsrail'in rolü Hıristiyan azınlığın korunması ile sınırlıdır.

b) Filistin direnişinin —ya da İsrail'in terminolojisiyle söylersek, Filistin terörizminin— varlığı, Lübnan'da İsrail müdahalesini zorunlu kılmaktadır.

Şaret'in günlüğü, Ben Gurion'un 1954'de Lübnan'ın "Hıristiyanlaştırılması" adı altında yaptığı şeytanca plânları belgeleriyle sunmaktadır. Bu belgelerle Lübnan'da içsel çelişkilerin nasıl yaratıldığı, ülkenin bölünmesi ve İsrail'e bağımlı kılınması için detaylı bir plânın nasıl 15 sene önceden hazırlandığı ortaya konmaktadır. Oysa o yıllarda Filistinlilerin Lübnan'da politik bir etken olarak varlıkları söz konusu değildi. İsrail'in varlığına yönelik Arap tehdidi imajını uyandırmak ya da bu tehdidi provoke etmek için terör ve baskının nasıl kullanıldığını o dönemin siyonist devlet hiyerarşisindeki "2 nolu" adamın kaleminden okuyalım:

"Planladığımız düzmece olaylar ve düşmanlıklar zinciri üzerine; çok fazla kan dökülmesine neden olan, provokasyon amacıyla hazırladığımız çatışmalar üzerine; adamlarımız tarafından tezgâhlanan, hepimize felâketten başka bir şey getirmeyen, ancak olayların akışım belirleyerek istikrarsız bir ortam yaratan yasadışı işler üzerine uzun süre düşündüm."

Bu sözlerin yazılmasından bir hafta kadar önce dönemin kurmay başkanı olan Moşe Dayan bir açıklama yaparak neden İsrail'in hem komşu Arap devletleri ve B.M. tarafından önerilen Sınır Güvenliği anlaşmalarını hem de ABD tarafından önerilen, biçimsel güvenlik

garantilerini reddetmek zorunda olduğunu ortaya koymuştur. Dayan'ın düşüncesine göre bu tür garantiler "İsrail'in elini kolunu bağlayabilirdi."[2] Herhalde artık İsrail önderleri bu saldırıları ve ateşkes ihlâllerini haklı çıkarmaya çalışmayacaklardı. — 50'li yılların ortalarında bu eylemler İsrail devletinin terminolojisinde "misilleme eylemleri" olarak adlandırılıyordu — Dayan, eylemler hakkında şunları söylüyordu:

"Bu eylemler bizim can damarımızdır. Halkın ve ordunun ulusal duygularını sürekli ayakta tutmaya yarar. Genç insanları Necef'e çekebilmek için onlara tehlikede olduklarını söylememiz gerekiyor."

26.5.55, S. 1021

İsrail toplumunda kuşatılma duygusunun yaratılması, düzmece Arap tehlikesi mitinin tamamlanması açısından zorunluydu. Bu iki öğenin birbirlerini karşılıklı etkileyerek kızıştırması amaçlanmıştı. İdeolojik açıdan homojen bir topluluk olan İsrail toplumu Asya ve Kuzey Afrika'dan gelen kitle göçleri sonucunda sosyal ve kültürel farklılaşma tehlikesiyle karşı karşıya gelmişti. Ancak, toplumda, kuşatılma duygusu ile yaratılmaya çalışılan dayanışma ortamı hiç de savunma amaçlı bir bütünleşmeye yönelik değildi. Daha ziyade "ahlâki engeller ortadan kaldırılmaya"[3] çalışılıyordu. Toplumun uygulanan politikayı tümüyle desteklemesi zorunluydu. Çünkü bu politika, bugüne kadar toplumu bütünleyen ve aynı zamanda yaşama gücünü sağlayan geleneksel ahlâki değerlerden, tümüyle vazgeçmek anlamına geliyordu. Aslında sözü geçen ahlâki anlayışa geçmişte de saygı gösterilmiş değildi. Saldırganlık ve terörizm, Siyonistler tarafından 4748 savaşı arefesinde ve savaş sırasında kullanılmıştı. 1948'de Dveima adlı Filistin köyünün ele geçirilmesi savaşında yapılanlara tanıklık eden bir askerin aşağıda anlattıkları, kanıtlar zincirinin yalnızca bir tanesidir:

"...80-100 kadar erkek, kadın ve çocuk öldürülmüştü. Çocukları kafalarına sopalarla vurarak öldürüyorlardı. Her evden en az bir kişinin canına kıyılmıştı. Köylerde erkek ve kadınlar yiyecek ve su verilmeksizin evlere kapatılıyorlardı. Sonra da sabotajcılar gelip evleri havaya uçuruyordu. Bir kumandan, bir ere emir vererek, havaya uçurmak istediği bir evin içine 2 kadın kapatmasını söyledi. Bu arada bir asker, öldürmeden önce bir Arap kadının ırzına geçtiğini anlattı. Yeni doğmuş bir çocuğu olan Arap kadınına bir kaç gün süreyle etraf temizlettirildikten sonra kadın ve çocuk öldürüldü. 'Harika bir adam' diye nitelenen iyi yetiştirilmiş, iyi bir eğitim görmüş kumandanlar, aşağılık katiller haline gelmişti. Hem de gelişen korkunç olayların içinde ister istemez bu duruma düşmüş değillerdi. Aksine soykırımı ve yoketme metodlarını bilinçlice kullanıyorlardı. Onlara göre dünyada ne kadar az Arap kalırsa, o kadar iyiydi..."

(9.6.79 tarihli "Davar"da yayınlandı).

Ancak bu tür gerçekler toplumda etkili olabilecek oranda yaygınlaşamıyordu. Aksine toprak kazanma savaşı Yahudi haklarının Arap iktidarı karşısındaki büyük zaferi olarak sunulmaktaydı. Deir Yassın katliamı (gerçek dışı biçimde) iktidardaki "İşçi" hükümeti tarafından küçük "İrgun" grubunun vahşetinin bir ürünü olan tekil!, özel bir durum olarak mahkûm edilmiştir. Okul kitapları antolojiler, tarih kitapları ve iletişim araçlarında savaşın ahlâki niteliği, ordu tarafından kullanılan "silahların saflığı" ve devletin dayandığı Yahudi ahlâkı yüceltilmekteydi.

Bu anlamda 50'li yıllardaki güvenlik veya misilleme politikası nitelikçe bir değişimi ifade etmektedir. Bölgesel gerçekler, özellikle İsrail devletinin kendisinin de kabul ettiği uluslararası açıklamalar açısından ele alındığında, İsrailli önderlerin stratejik planları kendilerine de tümüyle irrasyonel gözükebilirdi. Dolayısıyla ülke

içinde mutlak bir destek sağlanmalıydı. Mutlak destek, duygusal nerdeyse bilinçsizce davranmayı, akıl ve ahlaki duyguları tümüyle dışlamayı zorunlu kılar. İsrail'in bölgesel bir güç haline gelme amacı, zorunlu olarak büyük oranda kaba kuvvet kullanılmasını gerektiriyordu. Bu da (ahlaki yüceliğe erişmeyi amaçlayan eski doktrinden kaynaklanan bir mit ile kolay kolay açıklanamazdı. Dolayısıyla yeni bir doktrinin üretilmesi gerekiyordu. Terörizm ve "intikam" artık İsrail toplumunun yeni "ahlâki ve hatta kutsal"[4] değerleri olarak sunulacaktı. Yükselen militarizm artık "Palmach"ın idealist sosyalist cilasına ihtiyaç duymuyordu. Artık, militarizmin sembolü A. Şaron tarafından yaratılan 106. Birlik idi. Bu, politik olmaktan çok, kültürel değişim süreci, kendiliğinden meydana gelmedi. Moshe Dayan, İsraillileri cesaretlendirmek için yukardaki sözleri söylediğinde, ortalığa oldukça büyük korku salmış olmalı. Arap hükümetlerinin Özellikle sınır bölgelerindeki tehdit altında yaşayan kızgın Arap halkının reaksiyonlarını kontrol altında tutmayı başaramadıkları zamanlarda, misilleme eylemlerini haklı çıkaracak provokasyonları gerçekleştirebilmek için, Yahudi İnsanların da hayatını kurban etmek gerekiyordu. Sansür denetiminden geçirilen etkili bir günlük propaganda ile İsrail halkı düşmanın haksızlıklarını belgeleyen resimlerle sürekli besleniyordu. Düşmanla yapılan güvenlik anlaşması ise diğer bazı resimler yoluyla İsrail'in zayıflığının meş'um bir ispatı olarak lanse edilmekteydi.

50'li yıllarda gözlemeye başladığı bu sürecin sona eriş noktası Şaret'e göre, Menahem Begin'in başbakanlığa seçildiği 1977 yılıdır. Sharet'in Siyonist bakış açısı Ben Gurion ve yandaşlarının terör stratejisine alternatif olarak bir politikdiplomatik strateji geliştirmişti. O, Filistindeki Yahudi devletinin güçlendirilmesi gerektiğini ve belki ilerde büyük *sorunlar* çıkmaksızın komşu Arap devletleri aleyhine genişlemek olanağı bulunabileceğini zannediyordu. Şaret batıyı "rahatsız etmek"sizin amaçlarına ulaşabileceğine inanıyordu.

Hatta Şaret, İsrail planlarının batınınkilerle uyumlulaştırılabileceğine dahi inanıyordu. İsrail'in güvenliği doktrininin altında yatan faşizan mantığı ve bu mantığın ülke içinde giderek daha fazla ahlak zayıflığına yol açtığını, bölgesel düzeyde ise giderek daha fazla kaba kuvvet kullanılmasına neden olduğunu görüyordu.[5] Bundan dolayı sözü edilen mantığa karşı çıkan Şaret, aynı zamanda onun en ünlü kurbanlarından birisi olmuştur. Ancak yenilgisi kaçınılmazdı, çünkü izlenen stratejiye temelden bir eleştiri getirmiyordu. Karşı çıkışı amaca yönelik olmaktan çok, yöntemlere ilişkindi. Eleştirileri genellikle o eylemin arkasında yatan mantığa değgin değil de, daha ziyade gerçekleştirilen bir askeri eylemde ölenlerin fazlalığına değğin oluyordu. Kaybetmediği siyonistçe inançları dolayısıyla, bu stratejiden korkuyor olmasına rağmen ondan etkilenmekte devam ediyordu. Aynı şekilde, siyonist stratejinin gündelik başarılarını akla yakın buluyor olmasına rağmen 'bu stratejinin uzun dönemde yaratacağı sonuçları ve uluslararası tepkileri siyonizm ve İsrail açısından sakıncalı görüyordu.

Şaret'in rahatsız edici varlığından kurtulmak için, İsrailli siyasi-askeri önderlerin caniyene ve çılgınca planlarıyla uzlaşmayacağı kabul edildi. Hasımlarının planlarını gerçekleştirmesinin liberal denen batı tarafından önlenebileceği gibi *görünürde* rasyonel bir umudu vardı. İşte tam bu noktada kendi iç zayıflığı ortaya çıkmaktaydı. Çünkü o, İsrail'de gelişebilecek olan aydınlık, halkçı bir bilinçlenmeye güveneceği yerde —ki bunu sağlayabilecek gücü ve bilgisi de olmasına rağmen, bu olanaklarını ne de olsa bir siyonist olduğundan dolayı kullanmaya cesaret edemedi. Batıya bel bağlamayı tercih ediyordu. Ülke içinde ve uluslararası alandada kullanılmak üzere bilinçlice çarpıtılmış bir politika ve haberlerin oluşturulmasında, taşıdığı tüm şüphe ve sıkıntılarına rağmen daima hasımlarıyla ve güvenlik örgütünde ona karşı olan unsurlarla, beraber çalıştı. Kendi yaşantısından da çıkarılabileceği gibi Şaret'ın *'özel günlük'*ü, bize,

tarihsel olarak neden ılımlı bir siyonizmin imkânsız olduğunu ve neden siyonizmin sınırları içinde kalarak onu liberalleştirmeye çalışmanın —şimdiye kadar olduğu gibi— daima yenilgiyle sonuçlanacağını açıklamaktadır. Açık, kendi içinde bütünsel bir mantık, son 30 yılın dünya tarihinde kendini ortaya koymaktadır. 50'li yılların başlarından itibaren Arap toplumlarına uygulanan *kutsal bir terör*'ün ilkeleri yoluyla bir devletin temelleri atılmıştır. 80'li yıllara gelindiğinde ise, aynı devlet, ilk kez, kendi aydınları tarafından faşizmin kucağına düşmüş olmakla suçlanmaktadır.

Batılı gazeteci ve bilim adamlarının kendilerini bu belge karşısında taciz edilmiş hissetmelerinin nedenlerinden biri de bu olabilir. Bu kişiler hâlâ, İsrail'in güvenliği adı altında inatla idealize ettikleri 'gerekçe dolayısıyla batının ahlaki görevlerinden sözedebilimektedirler. Bundan dolayı Pentagon belgeleri Vietnam'daki Amerikan saldırganlığı açısından hangi işlemi görmüşse, Şaret'ini *günlüğü* de siyonist propaganda açısından aynı işlevi görebilir.

MOŞE ŞARET VE ÖZEL GÜNLÜĞÜ

Moşe Şaret (Shertok) 1894'de Rusya'da Harsson'da doğdu. Babası ateşli bir Siyonist militan olan Şaret, 1906'da 12 yaşındayken ailesiyle birlikte Filistin'e göç etti. Aile Nablus yakınlarında bir Arap köyü olan Sinya'da yerleşti. Sonraları, Moshe, ağabeyi ve üç kız kardeşi, Arapça öğrendikleri büyüleyici köyün diğer çocuklarıyla birlikte oynadıkları ve köy yaşlılarından büyüleyici masallar dinledikleri iki yılı, yaşamlarının en mutlu dönemleri olarak nitelendirirler.

1908'de Shertok ailesi Tel Aviv'e taşındı. Moshe burada Hertselyah okuluna başladı. 1. Dünya Savaşı patladığında Osmanlı ordusuna alındı. Bir süre subay eğitimi gördükten sonra, ağırlıkla olarak Suriye'de görev yaptı. Savaştan sonra Filistin'de İngiliz mandası kurulmuştu. Bu esnada Şaret Londra Ekonomi Okulunda eğitimini tamamladı ve kısa süre sonra 'Labor Zionismus'da siyasi faaliyetlerine başladı. Mapai'nin (Eretz İsrael'in İşçi Partisi) kurucu üyeleri arasında yeraldı ve Histadrut'un (Mapai hakimiyetindeki sendika federasyonu) günlük yayın organı Davar'ın müdürlüğüne getirildi. Şaret daha sonra Jewish Agency'nin siyasi bölümünün yöneticisi Haim Arlosorov'un vekili oldu, Oaim Arlosorov'un 1933'de Tel Aviv sahilinde öldürülmesinden sonra yerine geçti. Bu dönemde Jewish Agency'nin başkanı David Ben Gurion idi.

Şaret'e göre Ben Gurion'la arasında gelişen — bu iki adamın İsrail devletinin ve Siyonist hareketin en üst düzeyinde sürdürdükleri 25 yıllık yakın işbirliğini karakterize eden anlaşmazlık Ben Gurion'un Şaret'in Dünya Siyonistleri örgütü başkanı Shaim Weizmann'ın adamı olduğu konusundaki şüpheleri ile başlamıştır. 40'lı yıllarda Ben Gurion Şaret'i ABD aracılığıyla Suudi Arabistan'dan Emir Faysal ile siyonist hareket arasında anlaşma sağlamak üzere Weizmann'la birlikte çalışmakla suçluyordu. Bu, Şaret'e göre haksız bir suçlamaydı. Hatta gerçekte bu çabaların başarısız kalması için çalıştığını iddia etmektedir. Ancak Dr. Nahum Goldmann'a göre Şaret 1947/48 de ABD Dışişleri Bakanı George Marshall'ın aracılık ettiği görüşmelerin içindeydi. Bu görüşmeler Filistin'deki siyonist varlık sorununun siyasi bir çözüme kavuşmasını, mümkünse siyonist hareketi de içine alan bir Ortadoğu konfederasyonu oluşturulmasını amaçlıyordu. Görüşmelerde Arap tarafının baş temsilcisi olarak Mısır Dışişleri Bakanı Nakruşî Paşa bulunacaktı. 1. İsrail Arap savaşını önlemesi beklenen bu görüşmeler, İsrail devletinin kuruluş ilânının bir kaç hafta ileriye ertelenmesi anlamına gelecekti. Ben Gurion görüşmelere karşı veto koydu ve ilân tarihinin geciktirilmesini reddederek Şaret'i, devlet kurulmasına kargı olmakla suçladı. Şaret bu suçlamaya derhal karşı çıktı. Gerçekte iki Siyonist lider arasındaki anlaşmazlık, aynı amaçlar için Ben Gurion'un kaba kuvveti, Şaret'in ise diplomatik yöntemleri tercih etmesinden başka bir şey değildi. Bu anlaşmazlık Şaret 1956 Haziranında İsrail hükümetinden çıkarılana dek sürdü. Moşe Şaret 1965'de Tel Aviv'de öldü.

Moşe Şaret'in 1953 Ocak ayından 1957 Kasım ayına dek tuttuğu günlük, İsrail'in ilk Dışişleri Bakanı olarak sürdürdüğü siyasi faaliyetlerinin son yıllarını ve Ben Gurion'un yerine başbakan olarak geçtiği iki yılı kapsamaktadır. Siyasetten çekilmesini izleyen ve siyasi faaliyetten men edildiği ilk 15 aylık dönemi de içine almaktadır.

Şaret'in günlüğü 28 Kasım 1957'de yarım kalmış bir cümleyle sona ermektedir. Düştüğü son notlarda, kişisel ve siyasi açıdan yakın bulduğu eski çalışma arkadaşlarından birini kendisine ihanetle suçlamaktadır.

8 bölümlük 2400 sayfadan oluşan günlük, Şaret'in gelişen olayları yazdığı notlardan meydanla gelmiştir. Kişisel, ailevi, partiye ilişkin olaylar, ulusal veya uluslararası önemli toplantılar, karısıyla ve diğer aile fertleriyle konuşmaları, hükümetine ilişkin yönetsel sorunlardan, kabine toplantılarının yorumuna dek birçok konu günlükte yer almaktadır. Günlüğün böylesine özel bir niteliğe sahip oluşu ve Şaret'in üstün yazarlık yeteneği, yazıların inanılırlığı konusunda nadiren görülebilecek bir güvence yaratmaktadır. İsrail'de son yıllarda açığa çıkan ve yayınlanan diğer anılardan farklı olarak Şaret'in günlüğü, çarpıtma yapmak, kendini övmek veya öznel siyasi çıkarlara sahip olmakla suçlanamaz. Bundan dolayı Şaret'in ailesinin ve oğlunun eserin yayınlanmasını engellemek, ya da belgenin hiç değilse İşçi Partisi'nin sansüründen geçtikten sonra basılmasını sağlamak üzere baskı altına alınması şaşırtıcı değildir. Sonunda Şaret'in oğlu Ya' Acor notlarının tamamının yayınlanmasına karar vermiştir.

BEN GURİON SDEH BOKER'E GİDİYOR AKILLICA, BİR TAKTİK: GERİ ÇEKİLMEK.

Moşe Şaret günlüğüne ilk notlarını 9 Ekim 1953 tarihinde yazdı. Bundan kısa süre önce, başbakan ve savunma bakanı Ben Gurion, hükümetten ayrılmak istediğini açıkladı. Devletin kuruluşundan önce Ben Gurion'un vekilliğini yürüten Şaret, başbakanlığa önerildi. Ayrıca Dışişleri Bakanlığını da yürütmesi istendi.

Ben Gurion'un geri çekilme isteği, kamuoyunun geniş kesimlerine manevi bir sınama, İsrail ve Yahudi gençliğini etki altına almak için elverişli bir önlem olarak gösterildi. En önemlisi, bu tavır siyonist koyunların unuttukları öncülük ve yayılmacılık ideallerine yeniden yönelmeleri için gerekliydi. Ben Gurion Necef'deki Sdeh Boker Kitobutz'una(*) çekildi. Ancak yaşlı adam, devlet kendisi için bir "kulübe" inşa etmek ve gerekli güvenlik ve haberleşme donanımını sağlamak üzere milyonlar harcarken, hükümetten iki yıldan daha fazla ayrı kalmayacağını çok iyi biliyordu — bunu çalışma arkadaşlarına da söylüyordu. Geri çekilmesini yücelten kampanyanın ardında kendisi ve adamları tarafından son derece bilinçli hazırlanmış bir senaryo yatmaktaydı. 1948/49 savaşının üstünden henüz dört yıl geçmeden, güvenlik kuruluşları İsrail'in bölgesel yayılması konusunda gereken planları hazırlamıştı bile. Rodos'ta saptanan

ateşkes sınırları ordu tarafından tatmin edici bulunmuyordu. Oysa Rodos anlaşması İsrail'e 1947'deki BM kararından 1/3 kat daha fazla toprak sağlamaktaydı. Ordu ise sınırların en az manda altındaki Filistin'e dek genişletilmesini amaçlıyordu. Ben Gurion İsrail'in Ortadoğu da temel bölgesel güç olması gerekliliği konusunda teoriler üretmeye başlamıştı bile. Bu hedefin gerçekleştirilmesi için bölgedeki istikrarı sarsacak bir strateji izlenecekti. Göreceğimiz gibi, gelecek çeyrek yüzyılda bu stratejinin pratikteki temel unsuru izlenen siyasiaskeri politika olacaktı. Bu politika "misilleme" kandırmacası adıyla tanınmaktadır. Söz konusu stratejik hedefe ulaşılması için artık geriye uluslararası koşulların yaratılması kalıyordu.

Özellikle Batı'dan gelen ekonomik ve askeri yardım hayati bir önem taşımaktaydı. Aynı zamanda Batı ile Arap dünyası arasındaki muhtemel yakınlaşmalar da önlenmeliydi. Bunun için Batı, İsrail'in bölgede kendisi için en güçlü askeri desteği oluşturduğu konusunda ikna edilmeliydi. İsrail ordusunun sınırlarının ötesinde yürüttüğü yoğun misilleme saldırılarının temel nedenlerin birini bu husus oluşturmaktadır. Batı'nın İsrail'in hedeflerinden *vaktinden önce* haberdar olması da önlenmeliydi, çünkü Batı, bu hedefleri desteklemeye henüz hazır değildi. Ben Gurion'un biçimsel geri çekilişi ve "ılımlı" Şaret tarafından yerinin alınması, uluslararası diplomasi tarafından, İsrail'in savaşa niyetli olmadığı şeklinde yorumlandı. Misilleme eylemlerinin başlamasından bu yana Arap dünyası savaş korkusunu taşımaktaydı.

İsrail'in kısa vadedeki hedefi, silahlanma ihtiyacı duyan Arap devletleriyle, onları silahlandırmakta tereddüt eden Batı arasındaki görüşmeleri engellemekti. İsrail askeri eylemlerinin, sivil halkı Araplardan gelen gerilla saldırılarına karşı korumaktan başka bir nedeni olmadığı iddia ediliyordu. Bu iddia ılımlı çizgiye ve diplomasiye sıkı sıkıya bağlı bir politikacı olan Şaret yönetimi gölgesinde inanılırlık kazanacaktı. Destek yaratmak amacıyla ileri sürülen

İsrail'in güvenliği mitos'u, Ben Gurion'un çekilmesinden sonra daha hızlı yayılabilecekti. Gurion ise işte bu nedenle kutsal öncü edasıyla Sdeh Boker'e gitti. Öteyandan Şaret, iktidarı devralmaya hazırlanıyor, ya da en azından iktidarı devralabileceğini düşünüyordu. Gerçekte ise bütün emir kanalları Ben Gurion'un denetimi altında kalmıştı.

SAVAŞ YERİNE MİSİLLEME

Dışişleri Bakanlığı ve geçici olarak başbakanlığı üstlenen Şaret, 11 Ekim 1953'de günlüğüne Devlet Bakanı Ben Zui'ye rastladığını yazıyordu:

"Ben Zui beni her zaman olduğu gibi coşkuyla anlamsız bir soru yağmuruna tuttu. Sina'yı işgal etme şansımız var mı, Mısırlılar, geri püskürtülüp çölü işgal ederek cevaplandıracağımız bir saldırıya geçse, doğrusu harika olur, gibisinden bir dizi anlamsız söz. Ona, Mısırlıların uluslararası bir provokasyon yoluyla, böyle bir işgali gerçekleştirmemizi sağlamaya yönelik en ufak bir eğilim bile göstermediğini söylediğimde, büyük hayal kırıklığına uğradı."

(11.10.53, S. 27)

Ben Gurion ertesi gün Şaret'e Pinhar Lavon'un —misilleme politikasının sadık bir savunucusu— kendisinden sonra savunma bakanı olacağını ve Moshe Dayan'ı milis kuvvetlerinin başkomutanlığına önermek istediğini bildirdi:

"Ben derhal Moshe Dayan'ın sadece savaş zamanlarında bir asker olduğunu, barış dönemlerinde ise politikacı olması gerektiğini söyledim. Dayan, ordunun mali durumunu idare edecek değil kuşkusuz. Onun Önerilmesi genel karargâhın "politize edilmesi" demektir. Yeni başkomutana komplo düzenlemeye yönelik güçlü bir

eğilim mevcut, bu durum birçok karışıklığı beraberinde getirecektir. Ben Gurion bu gerçekleri onayladı ve hatta, Dayan'ın bizzat kendisini bu şekilde tanımladığını ve reddetmeye çalıştığını, sonunda istemeyerek kabul ettiğini ekledi. Ben Gurion'un yanından sıkıntı içinde ayrıldım."

(11.10.53, S. 29)

Şaret o esnada uluslararası iklimi İsrail açısından elverişli bulmuyordu — Birleşik Devletler kısa süre önce Suriye ve Irak'a silah yollamaya, Mısır'ı ise Kanal Bölgesi anlaşmalarının hemen ardından silahlandırmaya karar vermişti. Buna ek olarak İsrail'in Birleşmiş Milletler kararlarını —Ürdün nehri yatağının değiştirilmemesi ve Johnshon planına bağlı kalınması— sürekli ihlal etmesi Batılı başkentlerde artan bir hoşnutsuzluk yaratıyordu. Batı, Ürdün suyunun paylaşımı için yapılan Arap ve İsrail anlaşmalarının daha ileri görüşmeler için sıçrama tahtası olacağını ve 'böylece bölgede gelişen Batı karşıtı akımların etkisiz hale getirileceğini ummuştu.[6] Birleşmiş Milletler gözlemcisi Danimarkalı General Wagen Benike'ye göre "İsrailliler hep Arap topraklan üstünde iş gördüler ve hâlâ da sürdürmekteler. Biz, (İsrailliler) bölgeyi stratejik olarak değiştirdik. [(15.10.55, s. 39)] Şaret bu durumu şöyle yorumluyor:

"Bütün bunlar utanmazca işler. Birçok kez, hiçbir Arap ülkesine dokunulmaması konusunda uyarıda bulundum ve bana her seferinde bu konuda güvence verdiler. Ancak Benike, Arap ülkelerinde iş çevirdiğimiz konusunda kanıtlara sahip olduğunu söyleyince, Amir'i (Su işleri bölümü başkanı) tekrar sorguya çektim. Bu kez gerçekleri söylemek zorunda kaldı. Böylece bütün dünyanın gözünde bir yalancı durumuna düştüm!"

(13.10.55, S. 32)

Şaret İsrail'in uyguladığı kaba kuvvetin belli bir dozu aşmasının

Batı ile ilişkilerde ortaya çıkan krizi hızlandıracağından korktuğu için Kibya misilleme eylemini engellemeye çalıştı. Ben Gurion daha iktidardan çekilmeden, tatile çıkışından bir önceki gece bu eylemin yapılmasını onaylamıştı. Batı Şeria köylerine planlı bir saldırı için bahane olabilecek küçük sınır çatışması Ürdün'de mahkemede açık olarak yargılanmıştı. Ürdün temsilcisi Birleşik Ateşkes Komisyonunda bu tür olayların tekrarlanmaması için gerekenin yapılacağına söz vermişti. Ben Gurion önemle bu noktaya işaret ediyordu:

"Lavon'a bu saldırının büyük bir hata olacağını söyledim. Misilleme eylemlerinin hedeflenen amaca, ulaştığının hiçbir kanıtı olmadığım çeşitli örnekler belirterek anlattım. Lavon gülümsedi... ve düşüncelerinde ısrar etti... Bana, Ben Gurion'un fikrime katılmayacağını söyledi."

(14.10.55, S. 37)

"Öte yakadan gelen ilk haberlere göre bir köyde otuz ev tahrip edildi. Bu misilleme eylemi şimdiye kadarkilerden en şiddetlisi ve en büyük boyutlusu. Odanın içinde çaresizce bir aşağı bir yukarı gidip geldim. Aciz kalmak duygusu beni korkunç bir şekilde sarsıı. Ramallah Radyosu yayınında Arap köyünün tahrip edilmesi anlatılırken dehşete düştüm. Düzinelerce ev yerle bir edilmiş ve bir o kadar da insan öldürülmüş. Yarın Arap ve Batılı başkentlerde patlayacak fırtınaları gözümün önüne getirebiliyorum."

(15.10.53, S. 39)

"Eyleme karşı çıkarken, böyle bir kan gölünü pek uzakta görmediğimi belirtmeliyim. Ben geçmişte rutin hale gelen eylemlerden birini protesto ettiğimi düşünüyordum. Böyle bir eylemin, uzun vadede de olsa gerçekleşebileceğini düşünseydim, buna karşı yeri göğü harekete geçirirdim."

(16.10.53, S. 44)

"Şu anda ordu, bizim (Dışişleri Bakanlığı) olayı ne şekilde açıklayacağımızı bilmek istiyor Dışişleri Bakanlığı görevlileri ve ordu arasındaki ortak toplantıda Shmull Bandor, ordunun operasyona katılmadığını söylememizi önerdi. Bandor'a göre, geçmişteki olaylar nedeniyle Öfke ve intikam duyguları içinde olan sınır köyleri sakinlerinin eylemi kendi başlarına gerçekleştirdiklerini söyleyebilirmişiz. Böyle bir açıklama bizi sadece gülünç yapacaktır. Bir çocuk bile eylemin askeri bir operasyon olduğunu bilir."

(16.10.53, S. 53)

"Askeri gizli servisin 2 nci Başkanı Yehoskafat Hackabi, Ürdün birliklerinin Ürdün'den Batı Şeria'ya doğru iki yönde hareket ettiklerini bildirdi. Birincisi İrbid'den Nablus bölgesine, ikincisi Amman'dan Kudüs'e doğru. Ben birliklerin bize saldırmak için değil, bizim saldırılarımızı önlemek için harekete geçirildiğini düşündüm. Ürdünlüler Kibya'ya atılan bombaların ani bir savaş çıkarmaya yönelik hesaplı bir plan olarak düşünmemişlerse bile kuşkusuz en azından bir savaş başlangıcına hazırlık olduğunu anlamışlardır Babam Ramallah radyosunun haberine göre, yıkıntıların altından bugüne dek 56 ceset çıkarıldığım söylüyor..."

(17.10.53, S. 44)

"Saat 15.00 de Russell (ABD Maslahatgüzarı) ve Milton Fried (ABD Ataşesi) geldiler... Russell'in suratı asıktı. "Kibya gökyüzünde yatıyor" dedi. Kibya'ya yönelik saldırıyı hiçbir şekilde haklı çıkarmaya: çalışmayacağımı söyledim. Bu eylemin diğer olaylar zincirinden ayrı ele alınmaması konusunda uyarıda bulundum. Bu denetim dışı durumun sorumlusunun çaresizlik ve Ürdün'ün iyi niyet sahibi olmaması olduğunu söyledim.

Ardından ABD politikasını Arapları cesaretlendiren ve İsrail'in izole edilmesine yardımcı bir etken olarak nitelendirdim... Savaş

isteğimiz, ve bunu sağlamak için Güney ve Kuzeyde eylemlere giriştiğimiz şeklindeki düşüncenin bir Amerikan saçmalığı olduğunu belirttim. Russell, Kibya olayı dolayısıyla soruşturma açıp açmayacağımızı sordu. Bu soruya cevap veremeyeceğimi söyledim... Katriel (Shalmon) (İsrail'in Londra Askeri Ataşesi) bir "aldatma manevrası" yapma fikrini ortaya attı: Eğer başka bir dramatik manevra keşfedemezsek, Kibya olayı bütün dikkatleri üstünde toplayacaktır.. "

(17.10.53, S. 45)

"Kabine toplantısında, Kibya olayının bizi, bütün dünyanın gözünde kitle katliamı konusunda eşsiz bir kan emici çete durumuna düşürdüğünü söyledim. Açıktı ki bu tür eylemlerin bir savaşa yol açıp açmayacağı bile gözönüne alınmamıştı. Bu kan lekesini gelecek uzun yıllar boyunca üstümüzde taşıyacağımızı ve temizleyemeyeceğimizi belirttim... Kibya üzerine bir açıklama yapılmasına ve açıklamayı Ben Gurion'un (olay nedeniyle tatilden geri dönmüştü.) kaleme almasına karar verildi. Ben yazıda, olaydan müteessir olduğumuzun belirtilmesini istedim. Ben Gurion ordunun üstünden olay konusundaki her türlü sorumluluğun alınmasında ısrar etti. Buna göre, sürekli işlenen cinayetlerden dolayı öfkeli olan sınır bölgelerindeki sivil halk, adaleti kendi elleriyle sağlamaya girişmişti. Ben Gurion, ayrıca sınırdaki yerleşim merkezlerinin silahla dolu olduğunu, bölgede oturanların ise zaten eski askerlerden oluştuğunu söyledi... Dünyada hiç kimsenin böyle bir hikayeye inanmayacağını ve kendimizi bizzat yalancı, konumuna sokacağımızı öne sürdüm. Ama ben de, açıklamada ordunun olaydaki sorumluluğunun açıkça kabullenilmesini ciddi bir şekilde talep edemedim. Ordunun sorumluluğunu kabul ettiğimiz taktirde bu eylemi yargılamamız imkansız olacaktı ve biz bu korkunç kan gölünü onaylamak zorunda kalacaktık."[7]

(18.10.53; S. 51)

Şaret'e göre orduyu suçlamak da doğru değildi. Karar siyasi düzeyde alındığına göre, suçu ordunun üstüne atmanın ne anlamı vardı. Bu noktada bir başka önemli ayrıntı da ortaya çıkmaktadır. Hiçbir şey İsrail sınır halkının güvenliğini Kibya katliamını onun üstüne yıkmaktan daha fazla tehlikeye düşüremezdi.

İntikam eylemlerinin ve misilleme saldırılarının devamı için cesaret verilmesinin altında provakasyon yaratmaya yönelik sinik amaçlar yatıyordu. Lavon, kendisine, misilleme eylemlerinin ileri sürülen hedeflere ulaşması imkansız bir saçmalık olduğunu kanıtlamaya çalışan Şaret'e gülümsemeyle karşılık vermişti. Bu gülümsemenin altında da aynı sinik amaçlar yatıyordu. Bölgedeki gerilimler ne kadar artarsa, Arap halkı ve istikrarsız Arap rejimleri ne kadar demoralize edilirse, sınır yakınlarındaki Filistinli kaçakların Arap bölgelerinin daha iç kesimlerine yerleştirilmesi için yapılan baskı artacaktı ve bu da gelecekteki savaş açısından son derece olumlu sonuçlar doğuracaktı. Bu arada ordu da sürekli eğitim halinde bulunacaktı. Misilleme politikasının amaçlarını işte böylece özetleyebiliriz. Ekim ayının ondokuzundaki kabine toplantısı şöyle gelişti:

"Ben Gurion toplantıda bir karşı saldırı tehlikesi nedeniyle ordunun hazırlanması konusunda konuştu. Konuşması yaklaşık 2.5 saat sürdü. Arap dünyasının askeri gücündeki artış konusunda detaylı, kesin ve biraz da rahatsız edici rakamlar vererek Arap ülkelerinin silahlanma derecelerini ortaya koydu. Arapların İsrail'e saldırı hazırlıklarının 3 ana noktasını belirledi.,, Bu üç ana nokta sayesinde Arapların arzuladıkları üst seviyeye İ956'da ulaşabilmeleri mümkün olabilir."

(19.10.53; S. 54)

Bu bir kehanet değildi. İsrail'in bu süre boyunca savaşı sürdüreceği anlamına geliyordu. Şaret şöyle devam ediyor:

"Dinlerken... tehlikeye askeri olmayan araçlarla karşı koymamız gerektiğini düşündüm. Kaçaklar sorunu konusunda tazminat ödemek yoluyla cesur ve somut çözümler önerilmesi, süper güçlerle ilişkilerimizin güçlendirilmesi, Mısır'la anlaşmaya varma konusunda ısrarla çalışılması gibi."

Ancak İsrail güvenlik aygıtının amacı kuşkusuz böyle değildi. 26 Ekim 1953'de İsrail'deki Amerikalı Siyonist önderlerden bir grup Albay Matti Peled'den bir rapor aldı. Şaret bu raporda varılan sonuçların "son derece açık" olduğunu yazıyor:

"Birincisi, ordu, Ürdün'le aramızdaki bugünkü sınırı kesinlikle kabul edilemez olarak görüyor. İkincisi, ordu Eretz İsrail'in batısında kalan kısmın işgal edilmesi için bir savaş plânlıyor."[6]

26.10.53; S. 81)

İsrail'in Kibya baskını nedeniyle Güvenlik Konseyi'nde çok yumuşak formüle edilen laflarla da olsa kınanması üzerine Şaret misilleme saldırılarının sürdürülmesini yasakladı. Bir dönem sansasyon yaratıcı hiçbir eyleme girişilmedi, ama daha küçük boyuttaki, izin alınmaksızın girişilen İsrail baskınları Batı Şeridi'nde ve Gazze'de birçok cana kıymaya devam etti. Ürdün'lü bir doktorun Bethlehem'den Hebron'a giden caddede öldürülmesi üzerine basında çıkan haberler Başbakanda şüphe uyandırdı. Bu olayın gerçekte İsrail'in işi olduğunu öfkeyle öğrendi. Başbakanın bu ve benzeri incelemeleri orduyla arasındaki ilişkiyi zedelemiş olsa gerektir. 1954 Ocağında Dayan Mapai'li bakanlarla bir toplantı düzenledi.

"Moshe Dayan "doğrudan eylem"lere geçilmesi için planlar sundu. Bunlardan birincisi, Elyat yolundaki ablukayı kırmak için neler yapılabileceğine ilişkin. İsrail bayrağı altındaki bir gemi yöreye gönderilecek, eğer Mısır gemiyi havadan bombalarsa, biz de Mısır üssünü havadan bombalayacağız veya Ra's an Nakb'i işgal edecek ya da Güneyden Gazze Şeridi'ne doğru kıyıya dek ilerleyeceğiz.

Dayan'a, bunun Mısır'la savaşmak anlamına geleceğinin farkında mısın, diye sordum. Cevap "gayet tabii" oldu."

(31.1.54; S. 331)

Mısır'la savaş İsrail güvenlik aygıtının başlıca isteğiydi, ancak bunun için zaman henüz olgunlaşmamıştı. 25 Şubat'ta Ben Gurion, Lavon'un "Gazze Şeridi'nin Mısır'dan ayrılması planını yürürlüğe koyma" önerisini geri çevirerek, arkadaşlarının sabırsızlığını frenliyordu. Yaşlı adam kendi zamanlaması doğrultusunda hareket etmekte kararlıydı. Şaret bir süre sonra, Ben Gurion'un bu kez *"Suriye'ye yönelik eylemlerin yoğunlaştırılmasını"* önerdiğini yazıyor.

(22.7.54; S. 377)

GÜNEY SURİYE'Yİ İŞGAL ETMEK İÇİN TARİHSEL BİR FIRSAT

Yukarda belirtilen 31 Ocak tarihli toplantıda Dayan planlarını sunmaya devam etti. Şaret 31 Ocak'a ilişkin notlarını şöyle sürdürüyor:

"İkinci Plan Suriyelilerin Tabariye gölündeki balıkçılık faaliyetlerimize müdahale etmesine karşı eylemleri içeriyor... Üçüncü plana göre ise eğer Irak, Suriye içindeki problemler nedeniyle ülkeye girerse biz de Suriye'ye saldırmak ve bir dizi oldubitti gerçekleştirmeliyiz. Bütün bu anlatılanlardan çıkan ilginç sonuçlar, yeni genelkurmay başkanının ne yönde düşündüğünü göstermekte. Son derece huzursuzum."

(31.1.54; S. 332)

25 Şubat 1954'te Halep'de konaklayan Suriye birlikleri Albid Shishakly rejimine karşı ayaklandı.

"Yemekten sonra Lavon beni kenara çekti ve bir dizi konuda ikna etmeye çalıştı. Lavon'a göre şimdi harekete geçmenin; ileriye yürüyüp, askerden arındırılmış hattın ötesindeki Suriye sınırlarını işgal etmenin tam zamanı. Suriye bölünmüş bir durumda. Ateşkes anlaşması imzaladığımız bir devlet, işlerliğini artık sürdüremiyor.

İktidar devrilmek üzere ve ufukta başka hiçbir güç gözükmüyor. Ayrıca Irak da açıkça Suriye'ye girmiş durumda. Yine Lavon'a göre bu, kaçırmamamız gereken tarihsel bir fırsat.

Böyle bir yıldırım planını onaylamakta tereddüt ettim. Kendimizi felakete dönüşecek bir maceranın başlangıcında görüyordum. Derhal harekete geçmeyi mi önerdiğini sordum. Bunu istediğini anladığımda nerdeyse şok geçirecektim. Cevap olarak, eğer Irak gerçekten ordusuyla Suriye'ye girerse bunun varılan sonuçlan haklı çıkaran devrimci bir değişiklik olacağını söyledim. Ancak Irak işgali henüz gerçeklik kazanmamış bir tehlike, Shishakly'nin devrileceği de henüz kesin değil, belki de durumu kurtarabilir. Karara varmadan önce beklememiz gerekir. Lavon zamanın çok kıymetli olduğunu, fırsatı kaçırmamamız için hemen harekete geçmemiz gerektiğini, böyle bir olanağı bir daha belki de hiç bulamayacağımızı söyledi! Ben yeniden bugünkü koşullarda böyle bir eylemi onaylamayacağımı söyledim. Son olarak da Ben Gurion'la cumartesiye tekrar görüşebileceğimizi ve bu konuda fikrini sorabileceğimizi belirttim. Tereddüt göstermemden dolayı son derece öfkelenmişti. Ancak söylediklerime boyun eğmek dışında bir seçeneği yoktu."

25.2.54; S. 374)

Ertesi gün Shishakly Rejimi gerçekten devrildi. 27 Şubatta Lavon ve Dayan'ın Ben Gurion'a Suriye'deki olaylara ilişkin rapor verdikleri toplantıda Şaret de hazır bulunmaktaydı. Rapora göre Suriye'deki olaylar "tipik Irak eylemleri" idi.[9] Lavon ve Dayan yine İsrail ordusunun harekete geçirilmesini önerdiler. Ben Gurion "elektriklenmiş" bir halde onaylarken, Şaret muhalif olduğunu tekrarladı. Güvenlik Konseyi'nin İsrail'i kesinlikle kınayacağına, İsrail'e karşı 1950'deki "Üç Parti Bildirgesinin" uygulanabileceğine ve dahası "utanç verici bir başarısızlık" olasılığına dikkat çekti. Diğer üçü ise "Suriye'ye girmemiz ülkedeki durum açısından haklı bir tutumdur.

Burada söz konusu olan sınır bölgemiz için bir savunma eylemidir"[10] diyerek karşı çıktılar.

Şaret tartışmaya, ertesi gün kabineyle yapılacak toplantıda devam edilmesini isteyerek son verdi.

Lavon büyük hayal kırıklığı içindeydi. Bunu meselenin sonu olarak görüyordu.[11]

28 Şubat Pazar günü basın hiçbir Irak birliğinin Suriye'ye girmediğimi yazıyordu. Şam'daki durum tamamen başkan Haşim el Atasi'nin denetimi altındaydı. Kabine Şaret'in görüşlerini onayladı ve Lavon'un tarihsel fırsatın kaçırıldığı yolundaki sözlerine kulak asmadı. Lavon şunları söylüyordu: *"ABD bizi aldatarak Arap dünyasıyla bütünleşmek peşindedir. Gücümüzü ortaya koymalı, yaşamımızın buna bağlı olduğunu ABD'ye göstermeliyiz ki, bize karşı böyle bir şey yapmaya cesaret edemesin"*[12] Şaret'in başarısı yine de kısa ömürlü olacaktı.

O güne dek İsrail-Suriye sınırı İsrail için bir sorun yaratmamıştı. Gerilimler oluşmuşsa, İsrail bunu hemen hemen tümüyle kendi provakasyonlarına borçluydu. Bu provakasyonlar arasında Birleşmiş Milletlerce kınanan, Arap çiftçilere ait tarlalardaki sulama işlerini veya askeri keşif botlarının Tabariye gölündeki Suriyeli balıkçılara karşı eylemlerini sayabiliriz. Hiçbir Suriye rejimi sınır halkım İsrail saldırılarına karşı minimum ölçüde bile koruyamadı veya halkın mallarına el konulmasını önleyemedi. Ancak Şam iktidarındakilerin güney komşularıyla büyük bir çatışmaya girecek kadar kendilerini güçlü hissetmedikleri de bir gerçekti. Çatışmalar bu nedenle pek büyük olmadı ve sık gerçekleşmedi.

Bu yüzdendir ki hiçbir güvenlik gerekçesi yayılmayı amaçlayan bir planı veya Suriye'ye karşı bir saldırıyı haklı ve inanılır kılamazdı.

12 Aralık 1954'de bir Suriye yolcu uçağı İsrail savaş uçakları tarafından kalkışından kısa süre sonra kuşatılarak Lydda'ya inmeye

zorlandı. Yolcular ve mürettebat gözaltına alınarak, iki gün boyunca sorguya çekildi. Tutuklular tüm dünyadan yağan kızgın protestolar sonunda serbest bırakılmak zorunda kalındı.

Şaret, 22 Aralık'ta Lavon'a öfke içinde şunları yazıyordu:

"Uçağı kaçırmaya her zamanki gibi hiçbir geçerli hakkımız olmadığını bilmek zorundasın. Bir kez uçağı inişe zorlamışsak derhal serbest bırakmamız gerektiğini ve yolcuları 48 saat sorguya çekemeyeceğimizi bilmelisin.

ABD Dışişleri Bakanının eylemimizin dünya tarihinde eşsiz olduğu şeklindeki saptamasından şüphe etmek için hiçbir neden görmüyorum.

Askeri önderlerimizin kafasızlığı ve dar görüşlülüğü beni hayrete düşürüyor.

İsrail devletinin uluslararası ilişkiler alanında, orman kanunlarına göre hareket edebileceğini zannediyor veya hatta böyle hareket etmek zorunda olduğunu düşünüyorlar."

(22.12.54; S. 607)

Şaret, Lavon karşısında, basında kamuoyunu etkilemek için yürütülen dokunaklı kampanyayı da protesto etti. Başbakan kampanyanın güvenlik aygıtı tarafından teşvik edildiğini düşünüyordu. Kampanya'da şu tema işlenmekteydi:

Suriye uçağı İsrail hava sahasını ihlâl ettiği ve ülke güvenliği açısından sakınca yaratabileceği gerekçesiyle durdurulmuş ve inişe zorlanmıştır. Bunun doğal sonucu olarak kamuoyu, böyle bir uçağın neden serbest bırakıldığını anlayamamakta, ve biz hükümet kanadının çıkarlarımıza aykırı bir 'uzlaşmaya yanaştığımız sonucunu çıkarmaktadır"

22.12.54; S. 607)

İsrail dünya önünde bu hava korsanlığı temsilini sahneye koymadan bir gün önce, 11 Aralık'ta, 5 İsrail askeri Suriye bölgesinde telefon hatlarına dinleme cihazları yerleştirirken yakalanarak tutuklanmıştı. Bu askerlerden biri bir ay sonra 13 Ocak'ta cezaevinde intihar etti. Olay konusunda İsrail'de yapılan resmi açıklama ise bir kez daha, 5 askerin İsrail topraklarından Suriye'ye kaçırılıp, işkenceye tabi tutuldukları şeklindeydi. Bunun yarattığı sonuç İsrail halkının galeyana gelmesi olmuştur. Dahası bu açıklama, bir İsrail terör çetesi üyelerinin Kahire'de yargılanmasından kısa süre sonra yapılmıştır. Kahire'deki yargılama tahmin edileceği gibi kamuoyuna antiYahudi bir komplo olarak sunulmuştur. Başbakan günlüğünde duygularını şöyle anlatıyor:

"Genç bir adam bir hiç için kurban edildi... şimdi herkes ellerimin onun kanına bulandığını söyleyecek. Eğer Suriye uçağının serbest bırakılmasını sağlamasaydım (elimizde rehine bulunacağından), 5 askerin salıverilmesi için baskı yapabilecektik. Genç adam şimdi yaşıyor olacaktı... Askerlerimiz ordu sözcüsünün söylediği gibi, İsrail topraklarında iken Suriyeli zorbalar tarafından kaçırılmadı... Tersine kendileri Suriye'ye girdiler, hem de tesadüfen değil, Suriye telefon hatlarına yerleştirilen dinleme cihazlarını kontrol etmek için... Genç adamlar son derece deneyimsizdi. Kendilerine görevi başaramadıkları takdirde ne yapmaları gerektiği anlatılmamıştı. Ve sonuç ilk sorguda çözülüp bütün gerçeği açıklamaları oldu...

Basının ve parlamentonun (Knesset) "işkence" diye bağıracağından hiç şüphem yok. Genç adamın sorguda çözüldüğü için, arkadaşlarını ve devletim içine düşürdüğü durumdan ötürü intihar etmiş olması da mümkün. Büyük bir ihtimalle sorgudan sonra, arkadaşları kendisine baskı yaptılar ve bilinci onu bu korkunç adımı atmaya zorladı."

(3.1.55; S. 649)

"İsser (Harel, Mossad'ın o dönemdeki başkanı) beni, intihar olayı yüzünden başıma gelebilecekleri konusunda uyardı. Bana karşı zehirli bir saldırı düzenlenmişti... Orduda olup bitenleri izlemek ve yasadışı hareketleri engellemek son derece gerekli."
(14.1.55; S. 653)

"Şam'daki tutuklu askerlerimizin serbest bırakılması için Suriyelileri rehin almanın, bizzat Dayan'ın isteği olduğu açık. Rehin almanın zorunlu olduğunu kafasına koydu ve bundan vazgeçmeyecektir."
(10.2.55; S. 714)

Bundan 19 yıl sonra Golda Meir hükümetinde Savunma Bakanı olan Dayan, biriliklerine Ma'Alot'da bir okulu basma emrini verdi. Bu emrin İsrail yurttaşlarını tehlikeden korumakla hiçbir ilgisi yoktu. Dayan'm tek amacı Filistin Gerillalarının, rehine olarak, işgal altındaki Batı şeridi ve Gazze'de tutuklu bulunan ve işkence gören arkadaşlarını kurtarmaya çalışmalarım önlemekti. Bu ve benzeri olaylarda, Batı'daki iletişim araçlarında geniş şekilde güçlü ye zehirli bir Siyonist kampanya sürdürüldü. Buna göre Filistin kurtuluş hareketi, tutuklu üyelerini, barbarca, vahşice, canice ve teröristçe rehine almak suretiyle kurtarmaya çalışıyordu. Batı iletişim araçlarının Moshe Dayan'ı teröristlikle suçladığı biç görülmüş şey midir?

50'li yıllarda İsrail'in Suriye'ye yönelik girişimleri sadece yayılmayı amaçlayan terör planlarıyla sınırlı değildi. 31 Temmuz 1955'de "Dışişleri Bakanlığının yaşlı bir temsilcisi" olan Gidon Raphael, Şaret'e, Avrupa'da sürgünde bulunan Araplarla yaptığı "ilginç görüşmeler" konusunda bilgi sundu. Görüşmelerden birini Suriye'nin sürgün başbakanı Hüsnü Barazi ile yapmıştı.

"Hosni iktidarı yeniden ele geçirmek istiyor ve bunun için her türlü yardımı kabul etmeye hazır. Suriye'nin gelecekte Ankara-Bağdat paktına girmesine karşılık Türkiye'den; Suriye'nin gelecekte

batıya bağlanmasına karşılık ABD'den; bir barış anlaşması karşılığında ise İsrail'den yardım almaya çalışıyor."

(31.7.55; S. 1099)

Barış, İsrail'in ilgilendiği en son şeydi. İsrail'in Hosni'ye sunacağı desteğin fiyatı daha değişik olacaktı:

"Bu arada bir dizi ricada bulunmuş: Gazeteleri ve bir dizi şahsiyeti satın almak için, partilere rüşvet yedirmek için para istemiş. Gidon, Hosni'ye bir grup toprak sahibini birleştirip, rejimden kaçanları bölgede yerleştirerek daha büyük bir planla hareket etmesini önermiş. Kendisi de bir büyük toprak sahibi olduğundan bunu kolayca yapabilirdi... Hosni dikkatle dinlemiş ve bu fikri harika bulduğunu belirtmiş... ama bunu ancak iktidara geldiğinde uygulayabilirmiş, o zamana dek de parasal desteğe ihtiyacı varmış."

(31.7.55; S. 1100)

Bir yıl sonra, hükümetten kesin olarak uzaklaştırılmasından bir hafta önce, Şaret, Arap meselesindeki danışmanı "Josh" Palmon'dan, İsrail'in Suriye'deki hükümet komploları konusunda son bir rapor aldı: *"(Adip) Shishakly (1954'de düşürülen sürgündeki Suriyeli diktatör) ile ilişkilerimiz güçlendi. İktidarı ele geçirmesinden sonra (eğer ele geçirebilirse!) yapacağımız ortak eylemlerin ana hatları tesbit edildi. Birleşik Devletler'in ilgisini bu konuya çekebilmek için bazı girişimlerde bulunmayı kararlaştırdık."*

(12.6.56; S. 1430)

Suriye'ye ilişkin "tarihsel fırsatların" hiçbiri o dönemde gerçekleşemedi. Ama İsrail Şam'da bir kukla rejim kurma planından hiçbir zaman vazgeçmedi. Lübnan üzerine yaptığı ayrıntılı operasyon planları da, 1954'te hazırlanmış, ama gerçekleşmek için çekmecede 20 yıl beklemişti.[13]

BIRAKIN LÜBNAN'DA BİR MARUNİ DEVLETİ KURALIM

Ben Gurion, Şaret, Lavon ve Dayan arasında 27 Şubat 1954'de yapılan toplantıya daha önce İsrail'in Mısır ve Suriye'yi istila planları bağlamında değinilmişti. Aynı toplantıda İsrail'in o dönemde barış içinde yaşayan komşusu Lübnan'ı bölmeye yönelik somut Öneri de ana hatlarıyla görüşüldü. Bu defa İsrail hegemonyacı eğilimlerini gözlerden gizleyebilmek amacıyla güvenlik ve kendini savunma yalanlarına başvurmaya gerek dahi görmedi.

"Daha sonra (Ben Gurion) başka bir konuya geçti. Hıristiyan bir devlet kurulmasını sağlamak üzere Lübnan'a baskı yapmanın, bununla Lübnan'daki Marunileri kastediyordu, tam zamanı olduğunu düşünüyordu. Ben, bunun çok saçma olacağım söyledim. Maruniler kendi aralarında da bölünmüş durumdaydılar. Ayrılıkçı Hıristiyan militanlar çok güçsüzdüler, bundan dolayı herhangi bir eyleme kalkışmaya cesaret edemezlerdi. Hıristiyan bir Lübnan onlar açısından Tyros, Trablus ve Bekaa vadisini terketmek anlamına gelecekti. Lübnan'ın 1. Dünya Savaşından önceki durumuna dönmesini sağlayacak hiçbir güç yoktur. Çünkü o zaman Lübnan oluşturmuş olduğu ekonomik birliğini kaybedecektir. Ben Gurion bu sözlerime sinirlenerek karşı çıktı, ve Hıristiyan bir Lübnan devletinin kurulmasını

haklı çıkaracak tarihsel gerekçeleri saymaya başladı. Böyle bir gelişme olduğunda Hıristiyan güçlerin buna karşı çıkmaya cesaret edemeyeceklerini söyledi. Bu tür bir girişimin gerçekleşmesini sağlayabilecek hiçbir faktörün bulunmadığını, bizim bunu sağlar maya çalışmamız ve Lübnanlı Hıristiyanları bu yönde desteklememizin, bize ahlâkî anlamda zarar getirebilecek bir maceraya atılmak anlamına geldiğini anlattım. O zaman benim dargörüşlü ve cesaretsiz olduğuma dair bir dizi suçlamayla karşılaştım. Lübnan'a elçi ve para yollamamız gerektiği düşünülüyordu. Para olmadığını söylediğimde, böyle şey olmaz cevabım aldım. Para bulunmalıydı, devletten sağlanamazsa, "Jewish Agency"den sağlanmalıydı. Böylesi bir proje için, yüzbin, beşyüzbin, hatta bir milyon dolan gözden çıkarmaya değerdi. Bu proje gerçekleşirse, Ortadoğu'da köklü bir değişim sağlanacak ve yeni bir çağ başlayacaktı. Bu kasırgaya karşı mücadele etmekten yorgun düşmüştüm."

(27.2.54; S. 377)

Ertesi gün Ben Gurion Şaret'e şu mektubu gönderdi:

"Moşe Şaret'e

Shdeh Boker
Başbakan
27 Şubat 1954

Hükümetten çekilmemin nedeni, gelişen politik olaylar karşısında, hükümetin işlerini zorlaştırmamak amacıyla, düşüncelerimi açıklamaktan ve bu sorunlara, karışmaktan kendimi alıkoymak içindir. Eğer, siz üçünüz kendiniz istememiş olsaydınız, sen, Lavon ve Dalyan, yapılan ve yapılması gerekenler hakkındaki düşüncelerimi açıklamazdım. Sizin isteklerinize, özellikle Başbakan olarak senin isteklerine uymak görevimdir. Ancak, madem bana sordunuz,

senin desteklemediğin bir konuya yeniden değinmek ve tartışmak hakkını kendimde görüyorum. Bu konu Lübnan meselesidir.

.....Açıktır ki. Lübnan, Arap Birliğinin en zayıf öğesidir. Arap devletlerinde yaşayan diğer azınlıkların, kıptilere varıncaya kadar hepsi Müslümandır. Ancak Mısır; Arap devletlerinin en sağlam ve güçlü olanıdır. Oradaki çoğunluk, ırk, din ve dil olarak sağlam bir blok meydana getirmektedir ve Hıristiyan azınlık siyasi ve ulusal birliğini ciddi olarak savunamamaktadır. Oysa Lübnan'daki Hıristiyanların durumu farklıdır. Onlar, Lübnan tarihinde de çoğunluğu meydana getiriyorlardı. Arap Birliğinin diğer üyelerinden farklı olarak bu çoğunluk, bir geleneğe ve kültüre sahiptir. Lübnan, en geniş sınırlara sahip olduğu zaman dahi, (Lübnan'ın sınırlarını genişletmek Fransa'nın yaptığı en büyük hatadır) genişletilmiş sınırlar içinde yaşayan Müslümanlar çoğunlukta olmalarına rağmen Hıristiyanlardan korktukları için istediklerini yapamıyorlardı. (Ayrıca Müslümanların genişletilmiş sınırlar içersinde de çoğunlukta olduklarından emin değilim). Bundan dolayı bir Hıristiyan devletinin kurulması doğal bir gelişme sayılır. Bu gelişme sahip olduğu tarihsel kökenler nedeniyle katolik-protestan tüm Hıristiyan dünyasının geniş çevrelerinde destek bulacaktır. Olağan bir durumda bu desteği sağlamak Hıristiyanların yoksun olduğu inisiyatif ve cesaret yüzünden hemen hemen imkansız olurdu. Oysa, bu sorunlar karışıklık, devrim veya içsavaş dönemlerinde göze başka türlü görünür. Zayıf olanların bizzat bu zayıflıkları onları kahramanlar haline getirir. Belki de (politikada kesinlik yoktur) şu gün, yanıbaşımızda bir Hıristiyan devletinin kurulmasını sağlamanın tam zamanıdır. Bizim inisiyatifimiz ve kararlı desteğimiz olmadan bu amaç gerçekleşmeyecektir. Bana göre, dış politikamızın temel görevi ya da hiç değilse temel görevlerimden biri, budur. Dolayısıyla, bu konuda zaman, çaba ve para harcamalı, Lübnan'da radikal bir değişim meydana getirebilmek için her yol denenmelidir. Sasson ve diğer Arap

bilimciler seferber edilmelidir. Eğer, para gerekli ise, boşuna harcanacak bile olsa, tek dolar dahi sakınılmamalıdır. Tüm çabalarımızı bu konuda yoğunlaştırmalıyız... Bu, tarihsel bir fırsattır. Bu fırsatı kaçırmak affedilmez bir hata olur. Bu plana göre hiçbir süper güç işe karıştırılmayacaktır. Bana göre ise bir an önce başlayıp, bütün enerjimizle çalışmak gereklidir.

Tabii ki, bu amaca Lübnan'ın sınırları daraltılmadan varılamaz. Ancak, eğer biz Lübnan'da veya\ sürgünde Maruni bir devlet kurulması için çalışacak kişileri bulabilirsek, genişletilmiş sınırlar ve buralarda yaşayan kalabalık Müslüman halk onların bir işine yaramayacağından, sınırların daralması Hıristiyanlar açısından rahatsız edici bir faktör olmayacaktır.

Lübnan'da adamlarımız olup olmadığını bilmiyorum, ancak önerilen deneyin gerçekleştirilmesinin? çeşitli yolları vardır."

D.B.G. (27.2.54; S. 23972398)

Bir kaç hafta sonra Şaret cevap verdi.

"Bay David Ben Gurion
18 Mart 1954
Sdeh Boker

Bazen, bir ülkede belirli bir hedefe yönelik bir siyasal hareketi desteklemek amacıyla, dışardan ülkenin içişlerine karışmak için bir takım nedenler olabilir. Ne var ki, bu destek ancak, ülkedeki hareketin ileri götürücü bağımsız eylemleri gerçekleştirebilmesi durumunda ve dışardan alacağı yardım ile başarıya ulaşma şansı olduğunda, sağlanır. Ülke içinde varolmayan bir hareketi, dışardan yaratmaya çalışmanın bir anlamı yoktur... Ölü bir savaşçıya hayat aşılamanın olanağı yoktur. Bildiğim kadarıyla, bugün Lübnan'da

Maruni cemaati tarafından yönetilecek bir Hıristiyan devleti kurmayı amaçlayan herhangi bir hareket bulunmamaktadır...

Dolayısıyla, dışardan yapılan müdahaleler yoluyla Lübnan'ı Hıristiyan bir devlete dönüştürme çabası bugün için sonuçsuz kalmaya mahkûmdur... Bu amaca, Yakındoğu üzerinde esecek ve bugünkü yapılanmaları yerle bir edip yenilerini kuracak bir şok dalgası ile varılabileceğini gözden uzak tutmuyorum. Ancak, günümüz Lübnan'ında var olan bölgesel ve demografik koşullar ile Lübnan'ın uluslararası ilişkileri değerlendirildiğinde, bu tür ciddi bir hareketin oluşacağı düşünülemez.

Hıristiyanlar Lübnan'da çoğunluğu meydana getirmemektedirler. Ayrıca siyasi olarak da, cemaat olarak da birleşik bir Hıristiyan blokundan söz edilemez. Lübnan'daki Ortodoks azınlık Suriye'deki kardeşleriyle yakınlaşma eğilimindedir. Bunlar, sınırları daralacak ve Arap Birliğinden ayrılacak bir Hıristiyan-Lübnan uğruna savaşa girmezler. Aksine, bölgede kendilerinin de ait olduğu Ortodoks cemaatini güçlendirecek olan Suriye'yle birleşmiş bir Lübnan'a karşı çıkmayacaklardır... Gerçekten de Suriye'de, Lübnan'da olduğundan daha çok Ortodoks Hıristiyan vardır ve Lübnan ve Suriye'de toplam olarak Marunilerden çok daha fazla Ortodoks bulunmaktadır.

Marunilere gelince: Onlar yıllardan beri cemaatlerinin pragmatik önderlerini desteklemişlerdir. Bu önderler, uzun zamandan beri Hıristiyan bir Lübnan hayalinden vazgeçmiş olduklarından bütün hesaplarını ülkede bir Hıristiyan-Müslüman koalisyonunun kurulması yönünde yapmaktadırlar. İzole edilmiş bir Maruni Lübnan'ın yaşama şansı olmadığını ileri süren aynı önderler, yönetimde Müslümanlarla birlikte söz sahibi olmanın ve Arap Birliğine üye bir devlet olarak kalmanın Maruni cemaatinin tarihsel bakış açısı olduğu bilincini geliştirmişlerdir. Bu faktörlerin, Lübnanlı Müslümanların Suriye'yle birleşme özlemlerine bir son vereceğim ve Müslümanlar arasında Lübnan'ın bağımsızlığı duygusunu geliştireceğini

ummakta ve buna inanmaktadırlar. Bundan dolayı Maruni cemaati, sınırların daraltılması ve Hıristiyan yönetimine değgin her talebi kendi statüsünü, güvenliğini ve hatta varlığını tehlikeye düşürebilecek bir talep olarak görme eğilimindedir.

Onlara, göre bu talep korkunç sonuçlara neden olabilir. Çünkü bu tür bir girişim günümüz Lübnan'ında bütün bir neslin çabaları ve bu uğurda verdikleri kurbanlarla gerçekleştirilen örnek Hıristiyan-Müslüman işbirliğini zedeleyebilecek; Lübnanlı Mmüslümanları Suriye'nin kollarına atabilecek ve nihayet Suriye'nin Lübnan'ı ilhakı gibi tarihsel bir felakete yol açacak ve Lübnan'ın kendine özgü güçler dengesini bozarak devleti büyük bir Müslüman devlet haline dönüştürebilecektir.

Yaptığın plan Lübnan'dan Tirus, Bekaa Vadisi ve Trablusşam gibi Müslüman eyaletleri ayırmaya dayandığı için, sunduğum gerekçeler sana önemsiz gibi gelebilir. Ancak, bu eyaletlerin Lübnan'la ilişkilerini, Beyrut'la olan ekonomik ve politik bağlarım koparacaklarını hiç kimse öngöremez. Arap Birliğinin bölgedeki statükomun bozulmasına izin vereceğinden kim emin olabilir? Bu tür bir girişimin kaçınılmaz sonucu olarak çıkacak savaşın sadece Lübnan sınırları içinde kalacağını ve Suriye'nin de işe karışmayacağını kim iddia edebilir? Lübnan'da daha, Hıristiyan bir devletin kuruluşu gerçekleşemeden batılı güçlerin olaya müdahale etmeyeceklerinden, sadece seyirci kalacaklarından kim emin olabilir? Maruni liderlerin kendilerinin de yukarda aktardığım gerçekleri gözönüne alarak, bu denli tehlikeli bir maceraya atılmaktan çekinmeyeceklerini kim garanti edebilir?

...Bu plana karşı çıkılmasını gerektiren belirleyici ekonomik nedenler de vardır. Biz, meseleyi 1920 ya da 21'lerde değil, 30 yıl sonrasında tartışıyoruz. Bu süre içersinde Lübnan dağları Tirus ve Sayda kıyı şeridi, Baalbek vadisi ve Trablusşam ile organik bir bütün haline gelmiştir. Bu bölgelerin hepsi ticari ve ekonomik olarak

birbirine sıkı bağlarla bağlıdır. Lübnan dağları 1. Dünya Savaşından önce de kendine yeterli bir birim değildi... Lübnan da bu üç bölgenin ve Beyrut'un birleşmesi dengeli bir ekonominin kurulmasına olanak sağlamıştır. Geçmişe dönmek cerrahi bir müdahaleyi gerektireceği gibi, Lübnan'ın sonu demek olan bir parçalanmaya da yol açacaktır. Herhangi bir ciddi örgütlenmenin sadece bu nedenlerden dolayı bana göre Lübnan'ın ekonomik anlamda intiharı demek olan bir planda yeralacağını sanmıyorum.

Bütün bunlara rağmen, şunu da eklemeliyim ki, Maruni cemaatinin amacıma erişebilmesinin gerçekçi koşulları olmamasına karşın, Marunilerin ayrılıkçı eğilimini güçlendirecek her türlü ajitatif çalışmayı desteklerim. Bu tür bir ajitasyon çalışması ve yaratacağı olası karışıklıklar bence olumludur. Çünkü bu karışıklıklar Arap Birliği içersinde yaratacağı sorunlarla dikkatleri Arap-İsrail anlaşmazlığından başka yöne çekecek ve Hıristiyanların bağımsızlık ateşini tutuşturacaktır. Ancak, böyle bir ajitasyon çalışması yoksa biz ne yapabiliriz?...

Bugünkü şartlar altında yapacağımız her girişim delilik ve düşüncesizlik olarak nitelendirilecektir. Daha kötüsü, başkalarının hayatını ve temel haklarını İsrail'in geçici bir taktiği uğruna maceracı spekülasyonlara alet etmek olarak değerlendirilecektir.

Ayrıca eğer bu plan gizli kalamaz da açığa çıkarsa—ki bu Ortadoğu şartlarında olmayacak bir şey değildir—bu yüzden uğrayacağımız zarar, sözkonusu operasyondan sağlıyabileceğimiz başarı tarafından bile karşılanamıyacak kadar büyük olacaktır."

M.S. (18.3.54; S. 23982400)

24 Nisan tarihli bir nottan —günlükde söz edilmemiştir— Dışişleri Bakanlığında "Lübnan'daki belirli çevrelerle kurulan ilişkiler"[14] hakkında Başbakanla 'bazı çalışma arkadaşları arasında tartışmalar geçtiğini öğreniyoruz. Günlükte Lübnan konusuna bir

daha 12 Şubat 1955 de değinilmektedir: Şaret'i 1920 lerden beri tanıyan, hayalperest bir maceracı olan Neguib Sfeir, Roma'daki İsrail büyükelçisi Eliah Sasson'u ziyaret etmişti.[15]

"Belli ki, Lübnan Başbakanı Kamil Şamun'un emri üzerine. Şu 3 noktayı kabul ettiğimiz taktirde, Lübnan bizimle özel bir barış anlaşması imzalayabilirmiş. Koşullar, a) Lübnan sınırlarına saygı gösterileceğine dair garanti verilmesi b) Suriyenin bir saldırısı halinde, İsrailin Lübnan'a yardım etmesi c) Lübnan tarım ürünleri fazlasının ithali, Sason... Charmoun Roma'ya geldiği zaman kendisiyle bir görüşme yapmayı önerdi."

(12.2.55; S. 723).

16 Mayıs'ta, Savunma ve Dışişleri Bakanlıklarının eski memurlarının biraraya geldiği bir toplantıda Ben Gurion, İsrail'in Lübnan'la ilgili olarak bazı şeyler yapması gerektiğini söyledi. Hem Suriye ve Irak arasında ortaya çıkan gerginlik hem de Suriye'de artan iç huzursuzluklar dolayısıyla, harekete geçmek için en uygun zamanın geldiğini iddia etti.

Dayan onu heyecanla destekledi:

"Düşüncesine göre, gerekli olan tek şey sadece bir subay ya da hiç olmazsa bir binbaşı bulmaktı. Kendisini Maruni topluluğunun kurtarıcısı ilan edecek olan bu subayı, kalbini kazanarak ya da parayla satın alarak elde edebilirdik. Bundan sonra İsrail ordusu Lübnan'a girerek planlanan bölgeyi işgal edebilir ve İsraille birleşecek olan bir Hıristiyan devlet kurdurabilirdi. Litani ırmağının güneyi tümüyle ilhak edilecek ve her şey yoluna girecekti. Ben Gurion'un önerisini kabul edeceksek eğer, Bağdat'tan hiçbir işaret beklemeksizin hemen yarın işe başlayabilirdik. Bu koşullar altında Irak hükümeti, isteklerimize uyarak Suriye'ye girebilirdi...

Ben Gurion'la adamlarının önünde bir tartışmaya girmek istemedim ve sadece bunun Suriye'yle İsrail arasında bir savaş çıkması

anlamına geleceğini söylemekle yetindim. Aynı zamanda, Lübnan işleriyle uğraşacak ve Dışişleri Bakanlığı ile ordu tarafından ortaklaşa oluşturulacak bir komisyon kurulması fikrine de katıldığımı belirttim. Ben Gurion'a göre bu komisyon Başbakana rapor verecekti."

(16.5.54; S. 996)

"Ben Gurion, planımızı gerçekleştirmek üzere kullanabileceğimiz Lübnanlı bir subayın elde edilmesi fikrini destekledi. Böylece, İsrail ordusunun Lübnan'a Maruni liderinin çağrısı üzerine, Muruni leri Müslüman baskısından kurtarmak amacıyla girdiği görünümü yaratılacaktı... Tehlikeli olabilecek karışıklıkları önlemeliydik. Komisyon araştırma çalışmaları ve çok dikkatli planlanmış eylemlerin yürütülmesiyle görevlendirilmeliydi. Bu eylemler, Müslümanların baskısına karşı çıkmak için bizden destek almaya razı olan Maruni çevrelere cesaret vermeye yönelik olacaktı."

(28.5.54; S. 1024)

Temkinli eylemlere girişilmeye devam edildi. 22 Eylül'de faili meçhul bir olay meydana geldi: Safad yakınlarındaki Galile'da bir otobüse saldırılarak iki kişi öldürülmüş, on bir kişi ise yaralanmıştı. Saldırganların kimliği konusunda henüz hiçbir araştırma yapılmamışken (bu konuda birbirine zıt, üç farklı görüş mevcuttu), Dayan Lübnan'a karşı misilleme yapılmasını istedi. Bu amaçla saldırganların üssü olduğundan kuşkulanılan bir Lübnan köyü seçilmişti bile. Geceleyin halk evlerinden dışarı çıkarılacak, köyün bütün evleri havaya uçurulacaktı. Şaret 1948'den beri barışın hakim olduğu İsrail-Lübnan sınırında, yeni bir cephe açılmasına karşı çıktı. Oysa Dayan'ın amacı tam da buydu: Lübnan'da istikrarsız bir durum yaratarak, 1979'da Maruni bir devlet kurduğunu ilan edecek olan Dajor Saad Haddad gibi bir öncü aramak. Önerdiği terör eylemi bölücü planlarını gerçekleştirmek için ideal bir başlangıç noktası olabilirdi.

Şaret yine de derhal eyleme girişilmesine karşı çıktı. Araya giren başka nedenlerden dolayı Lübnan'a yönelik komplo şimdilik kaydıyla ertelendi. Birincisi, 1 Ekim 1955'de ABD yönetimi CİA aracılığıyla İsrail'e, Mısır'a saldırması için yeşil ışık yakacaktı.[16] İsrail ordusu tam bir yıl sonra girişilmesi gereken bu savaşın hazırlıklarıyla yoğun olarak meşguldü. İkincisi, Sina-Süveyş operasyonunun hazırlıkları sürerken 1956 yılında Fransa ile yapılan askeri ve siyasi ittifak da, İsrail'in Lübnan konusunda temkinli hareket etmesine neden oldu. Bu ittifak 67 savaşının öncesine kadar sürecek ve —özelikle De Gaulle'ün 1957'de iktidarı ele geçirmesinden sonra— Paris'in kendi etki alanı içinde kalmasını istediği Lübnan'ın İsrail tarafından parçalanmasını önleyecekti. İsrail, Güney Lübnan'ı bombalamaya ancak 1968' den sonra, Dayan Levi Eshkol kabinesinde savunma bakanlığına getirildiğinde ve İsrail ittifak partneri olarak Fransa'dan ABD'ye yöneldiğinde yeniden başladı.[17]

Bu andan itibaren bu soysuz ittifak, İsrail'in 50'li yıllardaki planlarına uygun olarak, terörü ve siyasi komploları yaygınlaştırmak için her aracı kullandı. Bütün bunların Filistinli gerillaların varlığının söz konusu bile olmadığı bir dönemde başlatıldığını hatırlatmaya gerek bile yok. İsrail'in Lübnan'ı bölmek ve Arap dünyasından koparmak için uzun yıllar süren çabaları, yaşanan komploların dışsal ve yabancı kaynaklı olduğunun sadece bir 'başka kanıtıdır.[18]

KUTSAL TERÖRİZM

17 Mart'ta Elyat'dan Beersheba'ya giden bir otobüs Ma'Aleh Ha'Ahrabım dönemecinde saldırıya uğradı. Yolculardan 10'u öldürülürken, 4'ü sağ olarak kurtuldu. İsrail ordusu mensuplarının verdiği bilgilere göre, arazinin kayalık olmasından dolayı saldırganlara ait bütün izler İsrail topraklarında Ürdün sınırına 10 km kala kaybolmaktaydı. Sağ kalanlardan biri, yolculuğun güvenliğini sağlamakla görevli bir üstçavuş, saldırganların "bedevi" olduğuna tanıklık ediyordu. Yolculardan bir kadın ise *"kendilerine uzun elbiseler giymiş beş adamın"* saldırdığını söyledi. Şaret'in söylediğine göre ordu, *"Arap asıllı muhbirlerden bir kaçını Sodom'un karşısındaki Tel Tsafi köyüne (sınırın Ürdün yakasında bir köy) yolladı."*

Muhbirler döndüklerinde *"saldırı günü 810 kişilik bir grubun sınırı geçerken görüldüğünü"*[19] söylediler. Bölgede yaşayan göçebeler için sınırın öte yakasına geçmek son derece olağan bir şeydir. Bu gerçeği hesaba katmasak bile, muhbirlerin ve köy sakinlerinin anlattığı hikayede tutarsız bazı noktalar olsa gerek. Nitekim İsrail-Ürdün ateşkes komisyonunun Amerikalı başkanı Albay Hutcheson bu hikayeyi ciddiye almadı. Gerçekten de olay konusundaki raporunda *"katillerin Arap olduğu konusunun, olayda sağ kalanların ifadeleriyle kanıtlanamadığını"* belirtti. (23.3.54; S. 411)

Dahası: General Bihe'ye 24 Martta yazdığı raporda baskının tüm suçunu, bölgede gerilimleri arttırıp, mevcut rejimi daha sert olmaya zorlamayı amaçlayan teröristlere yükledi.[20] Bunun üzerine İsrail tarafı ateşkes komisyonunu protesto ederek terk etti ve dünya çapında Arap terörizmine ve Arapların Yahudilere yönelik canice nefretine karşı bir kampanya başlattı. Ben Gurion Sdeh Boker'deki karargahından İsrail'in Ürdün topraklarını İşgal etmesini istedi ve yine eğer Şaret'in politikası uygulanacaksa Mapaipartisi başkanlığından çekilmek tehdidini savurdu. Lavon'da eyleme geçilmesi için baskı yapıyordu. Başbakan 4 Nisan'da Ben Gurion'a şunları yazdı:

"Ma'Akrabim olayından sonra, Ürdün topraklarını işgal etmemiz gerektiği düşüncesinde olduğunu duydum. Bence böyle bir adım İngiltere himayesindeki bir Ürdün'le savaşa girmemiz demektir Üstelik ABD bizi bütün dünya önünde kınayacak ve saldırgan olarak niteleyecektir. Bu İsrail için bir felaket olabilir ve hatta devletimizin yıkılmasına yol açabilir."

(4.4.54; S. 453)

Şaret askeri eylemleri engellemeye çalışıyordu. Dışişleri Bakanlığının bütün görevlilerine "bütün yöneticilerin, bu kanlı eyleme misilleme yapılmasının onun dehşet verici etkisini zayıflatacağını ve bizi karşı tarafın katilleriyle eş düzeye getireceğini" düşündüğünü anlatıyordu. Şaret'e göre Ma'Aleh olayını süper güçlere karşı bir koz olarak kullanmak İsrail açısından çok daha iyi olacaktı. Böylece süper güçlerin Ürdün'e görülmemiş bir baskı uygulaması sağlanabilirdi.[21] Ayrıca bir misilleme eylemi yoğun propaganda kampanyasının etkisini zayıflatacaktı. Amerikan basını Ma'Aleh Ha'Ahrabim katliamının İsrailliler tarafından gerçekleştirildiği kanısındaydı. Kampanya Ürdün'e gösterilen bu himayeci tavrı dikkate almalıydı.[22] Şaret, sadece kamuoyu önünde değil, özel notlarında da Amerikan basınının kanısını paylaş ma maktadır[23]. Ancak başbakan

yüreğinin derinliklerinde kaçınılmaz bir şüphe taşıyor olsa gerekti. Sadece önerilen askeri eylemleri engellemekle kalmadı, İsrail'in Güvenlik Konseyi'ne şikayette bulunmaktan vazgeçmesine karar verdi —yani İsrail aleyhine dönüşebilecek bir tartışmaya girmekten kaçındı. 23 Nisan'da geçen bir konuşmada Dayan *"Ma'Aleh Ha'Ahrabim katliamının örgütlü bir askeri çetenin işi olduğuna inanmadığını"* belirtince, Şaret'in doğru tavır aldığına ilişkin kanıtları güçlendi.[24] Daha sonra İngiliz gazeteci Joh Kimshe'den, Dayan'ın katliam konusunda "Birleşmiş Milletler raporları genellikle bizimkilerden daha doğrudur" dediğini öğrendi. Günlüğünde şunları yazıyor: "Bu hafta başka bir kaynaktan, Ma'Aleh Ha'Ahrabimin sorumlusu olan çetenin Ürdün kökenli olmadığını duydumçetenin mahalli nitelikte olması mümkün."[25] Şaret gerçeği anlamak için daha derin bir incelemeye girişmeyi doğal olarak düşünmedi. Tersine, İsrail'in ateşkes komisyonuna geri dönmesine koşul olarak Albay Hutcheson'un görevinden çekilmesini istedi. Yine de ordu, Şaret'in Batı şeridine saldırı konusundaki vetosunu onaylamakta tereddüt ediyordu. Ordu Ma'Aleh Ha'Ahrabim'i değilse de, Kudüs koridoru bölgesinde daha sonra meydana gelen küçük bir olayı bahane ederek. 28 Mart gecesi Bethlehem yakınlarındaki Naklin köyüne büyük bir baskın yaptı. Düzinelerce sivil öldürüldü ve yaralandı, evler yıkıldı ve köy yine bir Filistin köyü — tamamen tahrip edildi.

"Teddy Kollek'e (Başbakanlık bürosunun o zamanki müdürü, şimdi ise Kudüs Belediye Başkanı) şunları söyledim: Böylece yine başlangıç noktasına döndük — savaş mı istiyoruz, yoksa savaşı önlemek mi? Teddy, ordu üst kademesinin derin bir savaş hırsı içinde olduğu düşüncesinde. Üst kademe, Arapların askeri gücünün artmasından dolayı son derece tedirgin. Ekonomik sorunlar ve karmaşık uluslararası ilişkiler karşısında ise tamamen kör."

(31.3.54. S. 426)

Arap başkentleri de, İsrail'in provokasyon yaratıcı olayları, terörizmi ve yeni misillemeleri savaş için gerekçe hazırlamak amacıyla yaptığından emindi. Bu nedenle sınır bölgelerindeki kuvvetlerini güçlendiriyor ve İsrail'e her türlü sızmayı önlemek için sıkı önlemler alıyordu. "Sınır bölgelerindeki durum şimdilerde öncekine göre daha iyi ve memnuniyet verici." Dayan'ın bu sözlerini gazeteci bir arkadaşı 17 Mayısta Şaret'e böyle aktarıyordu[26] Bu durum karşısında İsrail ordusu yeni ve ince bir gizli saldırı stratejisi izlemeye başladı. Amaç hem Arap güvenlik önlemlerini, hem de Şaret'in sınırın öte yakasındaki eylemlere izin verme konusundaki tereddüdünü bir engel olmaktan çıkarmaktı. Ayrıntılı emirler verilen küçük devriye grupları, izole durumdaki Mısır veya Ürdün askeri devriyelerine saldırmak, köylerde sabotaj yapmak veya cinayet işlemek üzere Batı şeridi ve Gazze'ye sızdırılıyordu. Bu eylemler her seferinde resmi bir demeçle kamuoyunu yanıltmak üzere İsrail topraklarında meydana 'gelmiş olaylar gibi gösteriliyordu. Askeri sözcü her seferinde saldırıya uğrayan devriyenin saldırganları düşman topraklarına dek kovaladığını açıklıyordu. Hemen hemen her gün meydana gelen bu eylemler A. Şaron'un özel paraşüt birliğince gerçekleştiriliyordu ve sonuçta karşı tarafın sayısız kayıp vermesine neden oldu. Gerçekte neler olduğunu tahmin etmek ise tabii ki başbakana kalıyordu. Şaret Nisan ve Haziran ayları arasında günlüğünde, küçük bir Filistinli çocuğun Batı şeridindeki köyünün yakınında İsrail devriyesinin yoluna çıktığını ve soğukkanlılıkla katledildiğini tesadüfen öğrendiğini yazıyor. Başka bir olaya ilişkin olarak da günlükte aşağıdaki satırlar yer almakta:

"TelTsafi eyle nine ilişkin resmi gizli açıklamayı nihayet keşfettim. Tarafımızdan gönderilen iki Arap, hırsızlıkta suçlanan muhtarı ve karısını öldürmüşler. İkinci bir olayda devriyelerimizden biri "tesadüfen" sınırı geçmiş, bir üçüncüsünde ise Ürdün topraklarının hayli içinde devriye gezen üç askerimiz ulusal muhafız kıtasına

rastlamış. İlk ateşi karşı taraf açmış (bunu kim kanıtlayabilir?), bizimkiler cevap vermiş ve 4 kişiyi öldürmüş."

(31.5.54; S. 523)

"Varolan durum Sodom'da yaşamı ve eylem ruhunu tehlikeye atmaktadır.. Ordu nasıl böyle keyfi hareket edebilir ve hayati önem taşıyan öncülük ruhunu tehlikeye atabilir?"

(31.5.54; S. 524)

24 Haziran'da bir İsrail paraşüt avcı birliğinin sınırı nasıl aştığı, resmi bir açıklamada şu şekilde veriliyor: Birlik sının tesadüfen geçmiş, Batı şeridinin 13 km içine girerek, Qaliqilia'nın doğusundaki Ürdün askeri üssü Azun'a saldırmış ve ağır hasara yol açmıştır. Şaret'in ordu sözcüsü tarafından yapılan bu açıklama konusundaki kişisel yorumu "ilkel" şeklinde olmuştur.[27]

Şaret en çok Batıdan gelebilecek bir tepkiden korkuyordu. O haftalarda başbakanın günlüğünde, ABD'nin İsrail hükümetine gönderdiği "kaygılarını belirten" birçok yazı kaydedilmiştir.

Arap başkentlerindeki ABD elçilerinin gönderdiği raporların Washington'da incelenmesi sonucunda, Dışişleri Bakanlığı, İsrail'in bir misilleme planı hazırladığı ve bu planı kendi belirlediği zaman aralığında uygulamaya çalıştığı kanısına varmıştır. Planın amacı bölgedeki gerilimleri sürekli arttırarak savaş çıkmasını sağlamaktır.[28]

Amerikan diplomasisi ayrıca İsrail'in, Amerika'nın batıya bağlı bir ittifak kurulması için Mısır, Irak ve Türkiye ile yaptığı görüşmeleri sabote etmek istediği kanısındadır. (14.4.55)

Bu analiz tam anlamıyla doğruydu. Daha birkaç hafta geçmeden, Mısır'ın da kabul ettiği İsrail'in sınırların güvenliğinin sağlanmasına ilişkin önerileri reddetmesiyle daha da kesinlik kazandı. Söz konusu önerilere göre İsrail ve Mısır karma Birleşmiş Milletler devriyeleri oluşturacak ve belirli sınır bölgeleri mayınlanacaktı.

Moshe Dayan bu türden anlaşmaların İsrail'in "elini kolunu bağlayacağını" öne sürüyordu[29] Yukardaki analiz Temmuz'da bir kez daha doğrulandı. Mısır makamları Kahire ve İskenderiye'de batılı kurumlara yapılan saldırıları düzenledikleri tahmin edilen bir İsrail terör hücresini ele geçirmişti. Sonraki 2 yıl boyunca, Sina-Süveyş savaşının arifesine dek ve tabii ki savaştan sonra da İsrail'in sınırterörizmi çeşitli biçimler altında kararlılıkla sürdürülecekti. 1955 Mart'ında Gazze operasyonunun hemen ardından Şaret aşağıdaki "korkunç" olayı anlatıyor:

"Ordu Tkoa'ya (Dışişleri Bakanlığı'nda Ateşkes Komisyon'unda çıkan sorunlarla ilgili bir görevli), önceki gece meydana gelen "özel sebeplere dayanan" intikam cinayetleri konusunda bilgi verdi. Bir genç adamla kadının (Oded Wegmeister ve Shochana Hartsion) öldürülmesinin intikamını almak için, kadının ağabeyinin de içinde bulunduğu bir grup genç sının geçerek Bedevilere saldırmış ve beş tanesini öldürmüş. Ordu, böyle bir saldırı hazırlığından haberdar olduğunu ve engellemeye karar verdiğini, ancak gençler beklenenden bir gece önce saldırıya giriştiği için buna olanak bulamadığını belirtti. Bugün ise Ürdünlüler tamamen farklı bir açıklama yaptı: Cinayetleri 20 tane İsrail askeri işlemiş —6 Bedeviye saldırarak bunlardan beşini öldürmüş, serbest bıraktıkları bir tanesine ise, bu eylemin öldürülen kadın ve erkeğin intikamını almak için yapıldığını herkese yaymasını söylemişler.

Ordu sözcüsü bu akşam, ordunun hiçbir biriminin bu operasyonda yer almadığını açıkladı...

Bu belki de bütün cephelerde sürdürülen kanlı saldırıyı soruşturmamız için bugüne dek elde ettiğimiz en kesin kant. Dün Gazze, bugün Ürdün sınırında olanlar, yarın Suriye sınırındaki askerden arındırılmış bölge ve benzerleri. Yarınki Kabine toplantısında camilerin mahkemeye sevk edilmesini talep edeceğim."

(5.3.55; S. 816)

"(Lavon olayından sonra yeniden hükümette savunma hakanı olan) Ben Gurion kabine önünde dört askerimizin Bedevi gençlerini nasıl birbiri ardına yakaladıklarını, ovaya indirip orada birer birer bıçakladıklarını, Bedevilerden öldürülen kadın ve erkeğin katillerini öğrenmeye çalıştıklarını, ancak Arapça bilmediklerinden sorularına verilen cevapları anlamadıklarını açıkladı. Homod Kıbbutzun'dan Meir Hartison tarafından yönetilen saldırgan grup orduya teslim olmuş ve suçu kabul etmiş."

(6.3.55; S. 817)

"Ben Gruion da, ben de, suçluları askeri mahkeme önüne çıkarmanın daha avantajlı olacağını düşünüyoruz... Geleneksel nedenlerden dolayı, uzun süreli hapis cezalarının askeri mahkeme tarafından verilmesi daha uygundur. Çünkü ordu, sivil bir mahkemenin vereceği cezayı dikkate almayacaktır. Adalet Bakanı ve başsavcı suçluları askeri mahkeme önüne çıkarmak için hiçbir yasal olanak bulunmadığını haber verdiler... Ben Gurion'la ilişki kurdum. Orduya suçluların polise teslim edilmesi için emir vermesini kararlaştırdık... Zaten Hartison ve üç arkadaşı Paraşüt-Avcı Birliğinin yedekleri içindeler..."

(6.3.55, S. 817)

"('Purim' şenlikleri Tel Aviv sokaklarında kutlanırken). Radyoda ulusal yetenekleri ve doğal güzelliğe özlemi anlatan hoş bir müzik çalıyor. Halkımın yapısı ve kaderi üzerine düşündüm. Öyle bir halk ki, hem böylesine ince duygulara, insanlara karşı derin bir sevgiye sahip, güzelliğe ve doğruluğa yönelik, hem de soğukkanlı bir şekilde genç ve savunmasız bedevileri katledebilecek gençlere sahip. Şeytan ve meleğin çatışmasında mücadeleyi hangisi kazanacak."

(8.3.55, S. 823)

"Dört genç sonumda polise teslim edildi, ancak şimdi de konuşmayı reddediyorlar.. Ben Gurion'u telefonla aradım... "Konuşmamak onların yasal hakkıdır" dedi ve ordu Önündeki itiraflarının sivil bir mahkemede onlara karşı kullanılamayacağım ekledi. Hukuksal açıdan böyle olabilir, ama kamuoyu açısından bu durum bir skandaldir."

(10.3.55; S. 828)

"Polis şefi Genelkurmay başkanıyla görüşerek ordunun polis soruşturmasına yardımcı olup olmayacağını sordu. Genelkurmay başkanı savunma bakanına danışacağını belirtti ve daha sonra bakanın orduda soruşturma yapılmasına taraftar olmadığını açıkladı... Ordunun bu gençleri himaye ettiği çok açık.

Isser (Har'El) ülkede hemen hemen hiç kimsenin Bedevileri öldüren gençleri kınamadığını düşünüyor. Kamuoyu belirgin bir biçimde suçluların yanında.

Tel Aviv'e geldiğimde ... bir subay bana bütün intikam eylemlerinin Paraşüt-avcı taburunun komutanı Arık Sharon'un aktif yardımıyla örgütlendiğini söyledi[30]. Dört gence silah, yiyecek, teçhizat sağlayan A. Şaron'muş, birliğin arabasıyla onları belli bir yere kadar götürmüş ve devriyelerine eylemden sonra izlerini silmelerini emretmiş. Subaya göre Dayan da eylemi önceden biliyordu. Şimdi ise dört genç Arik (Sharon) tarafından verilen, belki Dayan tarafından da onaylanan kesin emir konusunda konuşmaktan kaçınıyor. Basına kimliklerini açıkladığım için bana karşı bir kampanya başlatıldı. Arik, gençler tutuklanırsa, onları intikam duygularına bizzat sürüklemiş olacağımı, gelecekte orduda yeniden görev aldıkları takdirde intikam almaktan çekinmeyeceklerini bağırıyor..."

(11.3.55, S.834)

"...Dört genç kendilerine af güvencesi verildiği takdirde, itirafta bulunmaya hazır..."

(13.3.55, S. 840)

"30'lu yıllarda intikam duygularım bastırıyor ve kamuoyuna intikamın son derece olumsuz bir tepki olduğunu öğretmeye çalışıyorduk. Şimdi tersine, pragmatik gerekçelerle misilleme anlayışını haklı çıkarmaya çalışıyoruz... Mutlak intikam ilkesini haklı çıkarmadan önce, farkında olmadan bu duygunun önündeki ruhsal ve ahlaki engelleri yok ederek, intikamın ahlaki bir değer olarak yükselmesini sağladık. (Ek 2'ye bakınız) Bu duygu kamuoyunun büyük bir bölümünde özellikle gençlerde egemen halde, ancak ilkkez Sharon'un taburunda bizzat devletin kullandığı "kutsal bir ilke" değerini kazandı..."[31]

(13.3.55; S. 340)

"İngiliz elçisi Nichols dört gencin serbest bırakılmasından şaşkınlık duyduğunu belirtti. Ürdünlülerin kadın ve erkeğin katillerini Ajur'da hapsettiğini söyledi... Onların davranışıyla bizim bayağı tutumumuz arasında ne kadar karşıtlık var!.. Kesseh (Mapai genel başkanı) oğlundan (Kıdemli bir ordu subayı) Genelkurmay başkanı da dahil olmak üzere, ordunun operasyondan haberdar olduğunu öğrenmiş."

(28.3.55; S. 866)

Mapai yönetiminin 11 ocak 1961 tarihli altı yıl sonraki toplantısında Şaret bu huzursuz döneme yine şöyle değiniyor:

"Gözümüzün önünde günbegün yerleşen olgu, hukukun çiğnenmesine ve ahlaki düşkünlüğe karşı artık hiçbir duyarlık kalmamış olmasıdır... Bizler için hukuku çiğneyen bir devlet alışılmamış bir şey değildir. Bu konu, bizi sa.'ece bir krizin tehditi altında olduğumuzda

veya bu nedenle ortaya çıkan kötü bir sonuçla karşılaştığımızda, gücümüzden ve etkimizden yitirdiğimizde rahatsız etmektedir. Ahlaki sorunlara, ahlaki açıdan değil, pragmatik açıdan yaklaşıyoruz... Bir keresinde İsrail askerleri kör intikam hırsıyla bir kaç Arabı öldürmüştü... Bu olaydan hiçbir ders çıkarılmadı, hiç kimsenin rütbesi indirilmedi. Kimse görevinden alınmadı. Sonra Kafr Kassen olayı gerçekleşti... sorumlular bundan da hiç ders almadı. Ancak bu, kamuoyunun, polisin, ordunun olaylardan hiç ders çıkarmadığı anlamına gelmez; çıkardıkları ders Arap kanını serbestçe akıtabilecekleri oldu. Sonra Kafr Kassen olayına karışanlar için af çıkarıldı ve bundan da alınacak dersler vardı. Aynı şeyleri sonsuza, dek böyle sıralayabilirim."

(11.1.61; S. 769)

"Bütün olanlar kamuoyunun adalet ve dürüstlük duygularının da kesin bir dönüşümünü beraberinde getirmiştir. İsrail devleti dünyanın gözünde çağdaş toplumun geliştirip benimsediği temel hukuk ilkelerini tanımayan orman yasalarına göre davranan bir devlet haline gelmiştir."

LAVON OLAYI:
BATIYA BASKI YAPMAYI AMAÇLAYAN TERÖRİZM

"BİR: Anglo Amerikan anlaşmalarını engellemek veya aksatmak için derhal eyleme geçilmesi. Hedefler: Birincisi kültür ve haberleşme merkezleri, ikincisi ekonomik kurumlar, üçüncüsü İngiliz temsilcilerin ve diğer İngiliz vatandaşlarının arabaları, dördüncüsü tahrip edilmesi diplomatik ilişkilerin bozulmasına yol açacak her türden hedef. İKİ : Bize kanal bölgesindeki eylem imkanları konusunda bilgi verin. ÜÇ : Her gün saat 7'de G dalga boyundan bizi dinleyin."

Bu şifreli telgraf Mısır'daki İsrail istihbarat hücresine gönderilmişti. Hücre Mısır'da 1954 Haziran'ındaki aktif eylemlerine geçmeden aylar önce kurulmuştu. Hücrenin görevi önceleri gelecekteki savaşta 5. kol olarak hizmet etmekti. Telgrafı İsrail gizli servisi başkanı Albay Benjamin'in, hücreye katılmak üzere Kahire'ye gidecek bir subaya verdiği sözlü emirler izledi. Emirler şöyleydi:

"Amacımız, batının Mısır'daki rejime şu sıralarda beslediği güveni sarsmaktır... Eylemler, tutuklamalara, gösterilere neden olmalı, intikam duygusunu körüklemelidir. İsrail'in olaylardaki parmağı tamamen gizli kalacak, dikkatler bizim dışımızdaki her türlü unsur üzerine çekilecektir. Hedef Batının Mısır'a yapacağı her türlü

ekonomik ve askeri yardımı engellemektir. Sabote edilecek hedeflerin doğru seçilmesi hücrenin sorumluluğu altındadır. Yapılan eylemlerin doğurabileceği sonuçları, kargaşa ortamı ve kamu huzurunun bozulması bizzat hücre tarafından değerlendirilecektir."[33]

Bu emirler 2-27 Haziran 1954 tarihleri arasında, İsrail ajanlarının yönetimindeki 10 Mısır Yahudi'sinden oluşan hücre tarafından yerine getirildi. Bu esnada Kahire'nin Londra'yla kanal bölgesinin boşaltılmasına, Washington'la ise silah alımına değin sürdürdüğü görüşmeler doruk noktasındaydı. Ayrıca olası bir Amerika-Mısır ittifakı çerçevesinde söz konusu olabilecek diğer yardımlar da görüşülüyordu. Bu ortamda, Kahire ve İskenderiye'de İngiliz ve Amerikan kültür ve enformasyon merkezleri, İngiliz mülkiyetindeki sinemaların yanısıra Mısır kamu kuruluşlarına (örneğin postahanelere) da bombalar yerleştirildi. Şüpheler Nasır Rejiminin muhalifi Müslüman Kardeşler üzerine yöneltildi. İskenderiye'de hücre elemanlarından birinin çantasındaki bombanın patlamasının ardından, hücre 27 Haziran'da ele geçirilerek dağıtıldı.

Aynı gün hücreden bihaber olan Şaret gerçeği öğrendi ve Savunma Bakanlığı ile ordu mensuplarının olaydaki sorumluluğuna ilişkin kanıtları toplamaya başladı. Yakalanan sabotajcıların davasının Kahire tarafından resmen başlatıldığı 5 Ekim tarihine dek kanıtları toplamak dışında hiçbir şey yapmadı. Davayla birlikte İsrail, bunun Mısır rejiminin hazırladığı bir Yahudi karşıtı tertip olduğu yolunda kampanya başlattı. Şaret bu kampanyayı destekledi.

Davanın başlamasından iki gün sonra 13 Aralık'ta, parlamentoda yaptığı konuşmada olayı "bir grup Yahudiye karşı düzenlenen bir komplo ve tiyatrovari bir mahkeme" olarak değerlendirirken, sanıkları "haksız suçlamaların kurbanı", olarak niteledi. (Ek 3'e bakınız). Şaret'in partisinin gazetesi Davar, Mısır rejimini *"Nazi anlayışında bir politika"* gütmekle suçlayacak kadar ileri gitti. İsrail'deki ve uluslararası iletişim araçlarında, sanıkların işkence altında alınan

ifadeleri konusunda tüyler ürpertici hikayeler dolaşıyordu. Şaret, bütün bunların gerçek olmadığının farkındaydı. Ancak, anti-Nazi koroya katılmamakla birlikte, kamuoyu karşısında susmayı tercih etti. Kabine üyeleri ve devlet başkanı bile, İsrail'de her köşe başından söylentiler yükselmesine rağmen, Şubat ayına dek durumdan haberdar değildi. Sonra gerçek hikâye ortaya çıktı. Hükümetin yaptığı propaganda baştan sona yalandı. Mısır'daki terör hücresi gerçekten İsrail tarafından kurulmuştu. Ortadaki yegane tertip buydu ve Mısır'a karşı, Şaret yönetimi tarafından düzenlenmişti.

Bu arada dava sonuçlanmıştı. Sanıklardan ikisi hakkında ölüm kararı verildi ve idam edildiler. Sekizi ağır hapis cezasına çarptırılırken, hücreyi yöneten dört İsrailliden üçü Mısır'dan kaçmayı başardı. Dördüncüsü ise intihar etti. Bütün bunlar Başbakanın bilgisi dahilindeydi. Olayın teknik yönü, yani hücreye eylem emrini kimin verdiği ancak 6 yıl sonra aydınlatılabildi. Kurulan dördüncü ve beşinci inceleme komisyonları Lavon'u sorumluluk konusunda kesin olarak aklarken, Dayan, Peres, Givli ve diğer askeri görevlilerin, belgeleri ve tanık ifadelerini, Savunma Bakanını zan altında bırakmak amacıyla, tahrif ettiklerini saptadı. Şaret 1954/ 55'de komisyonun vardığı sonuçları açıklanmadan önce inceleyerek, olayın sorumlusunun güvenlik aygıtındaki yönetici kliğin tamamı olduğunu anladı. Şaret'e göre, emri verenin kimliği, İsrail terörizminin ideoloji ve politikasını yargılama zorunluluğu karşısında, ikincil bir sorundu.[33] Bu nedenle Dayan, Peres, Givli kliğinin suçluluğundan hiç şüphesi yoktu. Şaret açısından, Lavon, olayın siyasi sorumluluğundan kaçamazdı.

"Bana emri onun verdiğinden emin olup olmadığımı soruyorlar... Givli'nin hiçbir emir almadan kendi başına hareket ettiğini varsayalım... Bu durum Lavon'un ahlaki sorumluluğunu ortadan kaldıramaz. Devamlı çılgınca eylemler yapılmasını isteyen, ordu yöneticilerine Ortadoğu'nun nasıl kundaklanacağı, nasıl ayrılıklar

yaratılıp, kanlı saldırılara girişileceğine, süper güçlere ait mülk ve hedeflerin nasıl sabote edilip, komplocu eylemler düzenleneceğine, nasıl intihar edileceğine ilişkin dersler veren bizzat Lavon'un kendisidir."

(10.1.55; S. 693)

İşte bu noktada Şaret isteseydi Ortadoğu'nun tarihini değiştirebilirdi. Kamuoyu tutuklamalar, dava, idamlar, çelişkili dedikodular ve "olayın" bir entrika olduğu konusundaki görüşler nedeniyle şaşkına dönmüştü. Şaret kamuoyuna doğrudan ve açıkça seslenseydi, çetenin maskesini düşürebilir, sorumluları ortaya çıkarabilirdi. Böylece İsrail'in terör ideolojisi ve eylemleri konusundaki gerçek düşüncesini kamuoyuna anlatabilecek ve bir alternatif önerebilecekti. Aynı zamanda güvenlik aygıtında köklü bir temizlik yapmak için kendisine gereken koşulları da sağlamış olacaktı. Böyle bir tavır kuşkusuz sadece İsrail'de değil, Arap dünyasında, özellikle Mısır'da büyük yankı yapacaktı. Hem Lavon'a, hem de Dayan ve Peres'in yönettiği Ben Gurioncu çeteye indirilecek darbe Ben Gurion'un tekrar iktidara dönmesini önleyecek; uzun vadede SinaSüveyş savaşını engelleyecekti. Bütün bunlar olayların bambaşka bir yönde akmasını sağlayabilirdi.

Ancak Başbakan böyle bir harekete girişecek cesaret ve atılganlığa sahip değildi. Ayrıca ılımlı düşünceleri nedeniyle militan siyonizmin eylemcileri tarafından zaferi engellemekle suçlanmaktan da korkuyordu. Böylece bir dizi bahanenin arkasına saklandı, hatta bu bahanelerle pasifliğini kendisine karşı da haklı çıkarmaya çalıştı. Ancak düşmanlarının oynadığı kartlara objektif olarak ortak olduğundan, bu durumun, sonunda kendi kariyerini yıkacağını aslında çok iyi biliyordu. Tavrının gerekçesi olarak üzüntüyle gerçekleri açıklamasının Kahire'de yargılanan sanıklara zararlı olabileceğini, İsrail'in dünyanın gözündeki yerini zedeleyebileceğini veya Lavon,

Ben Gurion ve kendisinin de yöneticisi olduğu Mapai Partisini bölebileceğini ve gelecek seçimlerde çoğunluğun sağlanamayacağını göstermektedir... Şaret'in varlığı, hükümet, ordu ve partideki muhalif kesimlerin çevresine ördüğü ağda kaçınılmaz olarak son buldu. Şubat ortasında Ben Gurion'un adamlarının verdiği yarı açık ültimatomu kabul ederek, yaşlı adamdan Lavon'un yerine kabinede Savunma Bakanı olarak yer almasını istemekten başka bir seçeneği kalmamıştı.

1955 Ocak ayında Şaret, "olay"ın bir yandan Lavon ve arkadaşları, diğer yandan Ben Gurioncular ve Ahdut Ha'Avoda[34] gibi aşırı militarist fraksiyonlar tarafından, kendi "ılımlı" politikasıyla "aktivist" çizgi arasındaki çatışmayı ortaya çıkarmak için kullanıldığının farkındaydı. Ayrıca, Dayan'ın bir hükümet darbesi hazırlamayı denediğinden ve bu konuda Ben Gurion'un onayını aldığından haberdardı. Mapaipartisinin genç militanlarının ikna etmeye çalıştığı başka kişiler, iktidarı zorla değiştirme fikrini reddetmişti[35]. Dayan, Şaret tarafından görevlendirilen inceleme komisyonunda "olay"m sorumlularından biri olarak nitelenmesini önlemek için her şeyi göze almıştı. Diğer yandan Lavon, eğer komisyon kendisini emir vermekle suçlarsa, intihar edeceği yolunda tehditler savuruyordu.[36]

"Teddy (Kollek) güvenlik aygıtının üst düzeyindekilerin arasındaki ilişkilerin insanı ürküten bir tablosunu çizdi. Savunma Bakanı tamamen izole olmuş durumda, çalışma arkadaşlarından hiçbiri kendisiyle konuşmuyor; soruşturma esnasında bu kişiler (Peres, Dayan, bakanlıktaki birkaç yüksek memur ve subaylar), Lavon'un adı etrafında söylentiler çıkararak, ona bir kazık atmaya karar vermişler. Mısır'dan kaçmayı başaran kişiye (Mısır'daki hücrenin lideri, Anraham Zeidenberg, aynı zamanda 'Paul Frank', 'Elad' veya "üçüncü adam" isimleriyle de tanınıyor), soruşturma komisyonu karşısında vereceği cevaplar, yani yalanlar konusunda ayrıntılı emirler verdiler ve Lavon'un başına çorap örmek için tanıkların

ifadelerini gereken şekilde düzenlediler. Teddy, Lavon'un derhal gitmek zorunda kalacağından emin. Dayan'a şimdilik dokunulmaması ve Givli'nin görevden alınması gerektiğini düşünüyor."

(9.1.54; S. 637)

"İlişkilerimizin böyle korkunç bir fesat yumağına dönüşebileceğini, meşhur savunma bakanlığımızın üst kademesinde kin, intikam, karşılıklı dalavere çevirmek gibi en ilkel içgüdülerin hakim olabileceğini hiçbir zaman aklıma getirmezdim.

Dehşet içinde, yitik, tamamen çaresiz bir halde adeta ruh hastası gibi geziniyorum... Ne yapmalıyım? Ne yapmalıyım?"

(10.1.54; S. 639)

"Isser (Harel, Mossad'ın başkanı; o sıralar "olay" kendi örgütüyle ortak gerçekleştirilmediği için pek kızgındı) bana Givli ile yaptığı tüyler ürpertici bir sohbeti anlattı. Givli, Gazze Şeridi'ndekiler dışında Kıbrıs ve Avrupa'daki Mısırlıları da rehin almayı önermiş. Kahire'deki davada ölüm cezası verilirse, Amman'daki Mısır elçiliğini havaya uçurma planlarından bahsetmiş."

(14.1.55; S. 654)

Şaret, Mapai'nin o zamanki genel sekreteri Aharon Barkatt'a İsrail güvenlik aygıtının tablosunu şöyle çiziyordu:

"Dayan, uçakları ve Arab subaylarını kaçırmaya hazırdı, ama Lavon'un Gazze Şeridi'ne ilişkin önerisini duyunca şoke oldu. Mahlef (Dayan'dan önceki Genelkurmay Başkanı) Shishakly'i öldürtmek için yetki istemişti, ama Lavon ona Suriye'deki askerden arındırılmış bölgeye yönelik çılgınca bir emir verince ne yapacağını şaşırdı."

(25.1.55; S. 682)

"Lavon, orduya saçmasapan bir serüvencilik düşüncesini aşıladı ve bu düşünceyi hep besledi. Her zaman, düşmanın Arap ülkeleri değil, batılı güçler olduğunu; onları komplolarından alıkoymanın tek yolunun, doğrudan eyleme geçerek terörle sindirmek olacağını savundu."

(11.1.55; S. 642)

NASIR: İSRAİL'LE BİR ARADA YAŞAYABİLİRİZ. BEN GURİON'UN CEVABI: GAZZE OPERASYONU

1955 yılının 8 Şubat'ında, Mısır'da yürütülen terör eylemlerini yorumlayan ABD Kahire Büyükelçiliğinin bir mensubuna göre, *"bu denli delice eylemlerin gerçekleştirilebilmesi, Şaret'in inisiyatifi elinde tutamadığını göstermektedir."*[37]

Şaret notlarında, ABD Dışişleri Bakanlığının, Ankara Bağdat paktının imzalanmasından sonra, ABD'nin Arap dünyasıyla ilişkilerini bozmayı hedefleyen İsrail provokasyonlarından endişe ettiğini belirtmişti. Amerikan yönetimi, bu koşullar altında ABD açısından kurtarılabilecek ne kaldıysa hiç değilse onu kurtarmak üzere çift taraflı bir politika izlemeye çalıştı. Bir yandan Şaret hükümetiyle anlaşması için Nasır'a baskı yapıyor, diğer yandan da Siyonist İsrail'e bir güvenlik anlaşması öneriyordu. Başbakanın notlarına göre, CIA görevlisi Kermit Roosevelt, İsrail ile Mısır arasında ilişki kurulmasını sağlamaya çalışıyordu ve Şaret'in kendisi de Yigael Yadin'i temsilci olarak görevlendirecekti.

(21.1.55; S. 680)

"Kahire'yi ziyaret etmiş olan Amerikan İnsan Hakları Birliği temsilcisi Roger Baldwin ile görüştüm... Nasır, onunla İsrail hakkında

konuşmuş ve kendisinin İsrail'i yok etmek isteyenlerden olmadığını söylemiş. O, İsrail ile birlikte yaşamanın gerekli olduğunu düşünüyor ve bir gün görüşmelerin başlayacağına inanıyormuş."

(25.1.55; S. 6680)

"Eban'dan telgraf... ABD bizimle anlaşmaya varmaya hazır. Koşulları; biz sınırlarımızı genişletmek üzere kaba kuvvete başvurmayacağız, onlar da eğer bir saldırıya maruz kalırsak bize yardım etmeye gelecekler."

(28.1.55; S. 691)

"Teddy (Kollek) İsser'in (Gizli servis başkanı) Washington'daki adamlarından bir haber getirdi. Amerikalılar Nasır'la görüşmeye oturmamız önerisini tekrarlıyorlar. Nasır, Mısır'da açılan davanın iki ülke arasındaki ilişkileri etkilemeyeceğini, bizimle görüşmeye hazır olduğunu belirtmiş. Böylece cevap verme sırası şimdi İsrail'de."

(10.2.55; S. 716)

"(Washington'un önerdiği Amerika-İsrail güvenlik paktı ile ilgili olarak) Eban'a çektiğim telgrafta, sınırlarımızı genişletmek için kaba kuvvete başvurmayacağımız şartım kabul edeceğimizi, ancak düşmanca eylemler düzenlememek gibi bir şartı benimsememizin olanaksız olduğunu, çünkü bunun misilleme eylemlerimizi engelleyeceğini belirttim."

(14.2.55; S. 726)

Bu son cümle, Amerikan önerileri ve olası bir Şaret-Nasır görüşmesiyle ilgili haberlerin İsrail güvenlik aygıtında ne denli çabuk yayıldığını göstermektedir. Şaret üzerindeki baskılar giderek artıyordu. 17 Şubat'ta Ben Gurion, Başbakandan Savunma Bakanlığı

görevini üstlenmesi için bir öneri aldı. Aynı gün Şaret günlüğüne "sükûnet ve barışın sonu geldi"[38] cümlesini yazıyordu.

Gerçekten 10 gün sonra :

"Ben Gurion yanında bir deste harita taşıyan Genelkurmay başkanı da olduğu halde çık'ı geldi. Hangi meselenin konuşulacağını derhal anladım. Genelkurmay başkanının önerisi Gazze şehrinin girişindeki bir Mısır askeri üssüne saldın düzenlenmesiydi... Tahmine göre düşmana en az 10 kayıp verdirilebilirdi... ancak bizim de birkaç kurban vermeyi göze almamız gerekirdi. Ben Gurion niyetinin insanları öldürmek değil, sadece tesislere zarar vermek olduğunu söyledi. Hatta belki Mısır askerleri saldırının etkisiyle kaçmaya çalışacak olurlarsa kan bile dökülmeyebilirdi.

Planı kabul ettim. Rehovot'a —Gazze Şeridi sınırının 30 km. civarı— sızılmış olması kamuoyunda büyük tepkiye yol açmıştı, bu durum karşısında hareketsiz kalmak kabul edilemezdi... İçimden kamuoyunda taktir toplayacak bu misilleme hareketinin Ben Gurion'u daha da cesaretlendireceğini düşünerek üzülüyordum. Ben Gurion hükümet üyesi olmamasına rağmen bu karşı saldırıya izin verdim ve tamamen tesadüfi olarak bu eylem gerçekleşemedi. Ben Gurion savunma bakam olsaydı da, olmasaydı da bu eylemi destekleyecektim."

(27.2.55; S. 799—800)

"Şoke oldum. (39 ölü, 390 yaralı, aralarında bir de 7 yaşında çocuk var). Öldürülen Mısırlıların sayısı operasyonun sadece boyutlarını değil, işin özünü de değiştirmekte. Karşı saldırı, ciddi siyasi ve askeri anlaşmazlıklara yol açabilecek bir olaya dönüştü... Askeri sözcünün Savunma Bakanının emri üzerine basına yaptığı açıklama gerçeğe uygun değil. Birliklerimizden biri sınırlarımız içinde saldırıya uğramış, bunun üzerine ateş açarak karşılık vermiş ve çarpışma böyle meydana gelmiş. Bize kim inanır?"

(1.3.55; S. 804)

Yine aynı eski numara tezgahlanmıştı: Vur, kaç ve bütün dünyayı aptal yerine koy.

"Büyükelçilere sessiz kalmayıp, Mısır'ı suçlayıcı bir tutum izlemeleri yolunda talimat verilmeliydi... Dünya kamuoyu şimdi bizi, bir yandan, izole ediliyoruz, güvenliğimiz tehlikede diye ağlayan, diğer yandan da kitle katliamları düzenleyen kana susamış bir saldırgan olarak görecektir.. Bu olay şu şekilde de ele alınabilir; misilleme eylemi, devletin güvenliği sorununu gözardı eden süper güçlerin politikasına karşı sonuna, kadar mücadele edecek bir ulusun ve ordusunun zora dayalı bir eylemidir. Öncelikle kamuoyunda bu kanının yaygınlaşması için bir şeyler yapılmalıdır... Büyükelçilerimize yönelik yazılı bir yönerge hazırladım. Basının olayı şu şekilde yorumlaması daha uygun olacaktır:

a) Bir Mısır çetesinin kalabalık bir yerleşim merkezine ve buradaki ulaştırma araçlarına düzenlediği saldırı kamuoyunda büyük huzursuzluk yaratmıştır;

b) Çatışmanın karşılıklı açılan ateş sonunda ciddi bir çarpışmaya dönüştüğü anlaşılmaktadır.

c) Mısır daima İsrail'le savaş halinde olduğunu söyleyip bunu düzenlediği suikastlarla veya ablukaya alma eylemleriyle ispat etmektedir. Eğer savaş varsa işte bunlar da sonuçlarıdır.

d) Bu olay arka plandakilerden ayrı ele alınamaz. Batılıların Arap ülkeleriyle yaptığı ittifaklardan dolayı İsrail'de bir yalnız bırakılmışlık duygusu egemendir. Arapları silâhlandırmaya yönelik bu ittifakların en son örneği, İsraile karşı amaçları açıkça ortada olan Türk-Irak paktıdır.

Sonuncu gerekçe, büyük bir dikkatle ele alınmalıdır. Bu konu basında, en güvenilir yazarlarımız tarafından, bizden talimat aldıklarını kesinlikle hissettirmeyecek şekilde işlenmelidir.

Olay hakkındaki önceki açıklama ile bizim yorumumuz gelişmekteydi. Büyükelçilere gönderilecek yönergeyi yazarken, bu çelişkinin bizim için ne kadar zararlı olabileceğinin henüz farkında değildim.

Çok sayıda silah ve patlayıcı madde, saldırı taktiği, caddelerin abluka altına alınarak mayınlanması... saldırının son derece iyi koordine edilmiş olması. Kim, bu tür detaylı bir operasyonun, bir Mısır birliğinin bir İsrail ordu birliğine aniden saldırması sonucu "gelişebileceğine" inanacak kadar aptal olabilir?

Başbakan olarak yaptığım bu korkunç hatayı düşündükçe kahroluyorum. Bu durum güvenliğimiz açısından kim bilir hangi sonuçlara yol açacaktır."

(1.3.55; S. 804—805)

Nitekim, olayın kaçınılmaz sonuçlarından biri:

"Dün (Salah) Gohar (Mısır'ın ateşkes komisyonundaki baş temsilcisi) ile (Joseph) Tkoa arasında bir görüşme yapıldı. Mısır temsilcisi, Tkoa'ya derhal, Nasırın ona son toplantıdan (Gazze saldırısından hemen sonra yapılmıştı) hemen sonra söylediklerini iletmiş. Nasır; İsrail Başbakanıyla bizzat görüştüğünü, gelişmeleri olumlu yönde etkileyebilme şansı olduğunu, ancak bunun ardından Gazze saldırısının yapıldığını ve böylece bu şansın da yitirildiğini söylemiş.

(ABD Büyükelçisi) Lawson'a göre, (Arap ülkelerinden) baskı ve uyarıların gelmesi, Arap dünyasının Ben Gurion'un yeniden hükümete katılmasından duydukları korku nedeniyledir.

Gazze saldırısı bizim bütün cephelerde saldırıya geçeceğimize değgin bir işaret olarak yorumlanmaktadır. Amerikalılarında korktukları, Ortadoğu'daki tüm planlarım altüst edecek (yeni bir ateş dalgasının bölgeyi sarmasıdır. Bundan dolayı, bizden bu tür eylemlerin bir daha meydana gelmeyeceğine dair kesin bir güvence istiyorlar."

(12.3.55; S. 837)

Tam bu sırada Ben Gurion'un hükümete katılması böyle bir güvencenin verilmesini engelledi ve Ben Gurion düşüncelerini değiştirmek niyetinde değildi. Gazze saldırısının üzerinden 1 ay bile geçmemişti ki — 25 Mart'ta Ben Gurion bakanlar kuruluna Gazze Şeridinin işgal edilmesini önerdi: Hem de bir daha hiç terk etmemek üzere.[39] Beş gün süren tartışmalar sonunda, bakanlar öneriye karşı olanlar — Şaret'in önderliğinde — ve Ben Gurion taraftarları olmak üzere ikiye bölündüler. Beş kabul, dokuz red ve iki çekimser oyla plan reddedildi, belki de yalnızca ertelendi. Bununla beraber ABD tarafından önerilen güvenlik paktı da geri çevrildi, çünkü —Dayan'ın 1955 Nisanında açıkladığı gibi— böyle bir pakt "bizim askeri eylem özgürlüğümüz açısından bir kelepçe niteliği"ni taşıyacaktı.[40]

Dayan, bu düşüncesini 20 Nisanda Washington'da İsrail büyükelçileri (Abba EbanWashington, Ya Acov İsur — Paris ve Elionu Elyat-Londra) ile yaptığı bir toplantıda daha detaylı olarak açıkladı. Bu konuşma Şaret'e sonradan Ya' Ocob Herzog ve Gidon Raphael tarafından aktarılmıştır:

"Bizim Amerikayla bir güvenlik anlaşması yapmaya ihtiyacımız yoktur (demiş Dayan). Böyle bir anlaşma bizim için sadece engelleyici olur. Gelecek 810 yıl içinde Arap askeri gücü İsrail açısından hiçbir tehlike meydana getirmeyecektir. Batıdan yoğun askeri yardım alsalar bile, yeni silah sistemleri elde etmedeki büyük yeteneğimiz sayesinde askeri üstünlüğümüzü sürdürebileceğiz.

Güvenlik anlaşması elimizi-kolumuzu bağlıyarak, önümüzdeki yıllarda ihtiyaç duyacağımız eylem özgürlüğümüzü yok edecektir. Bir güvenlik anlaşması imzaladığımız taktirde, can damarımız olan misilleme eylemlerini terk etmemiz gerekecektir. Birincisi, bu eylemler Arap hükümetlerini sınırlarını korumak üzere katı önlemler almaya ilmektedir. İkinci olarak —ki asıl önemli olan da budur— bu eylemler halkımız ve ordu içersindeki gerilimi ve heyecanı canlı tutabilmemizi sağlamaktadır. Bu eylemler olmadan savaşçı bir

halk olamayız ve savaşçı bir halkın disiplini olmaksızın da varlığımızı sürdüremeyiz. Eğer, cinayetleri cezasız bırakırsak, Necef çölüne gitmiş olan Mashavim (kurulan Yahudi köyleri) gençleri görevlerini bırakıp geri döneceklerdir... Amerika veya İngiltere'nin Necef çölünü geri almak üzere komplo hazırlamadığını söylemek yasaktır. Çölün tehlikede olduğunu ilan etmeliyiz ki, gençlerimiz çöle yollayabilelim...

Dayan'ın sözlerinden çıkartılabilecek sonuç açıktır; bu devlet için uluslararası ilişkiler sorun değildir, bu devletin ekonomik problemleri ve barış diye bir kaygusu yoktur... Bu devlet sadece kısa vadeli çıkarlarını gözetir ve silah gücüyle yaşar. Bu devlet milli duygularını ayakta tutmak ve milli heyecanı yaşatmak için temel değilse bile tek araç olarak silah gücüne dayanmaktadır. Bu amaca ulaşabilmek için tehlikeler yaratabilir —hayır, yaratmaktadır— Bunun için provokasyon ve intikam yöntemini kullanmalıdır. Bütün bunlara karşı söylenebilecek tek şey şu: Umarım, Arap ülkeleriyle yeni bir savaşa gireriz, böylece belki sorunlarımız hallolur ve hayat alanımızı genişletebiliriz. (Ben Gurion, savaşı başlatması için gerekirse bir Arap'a 1 milyon dolar ödemenin bile, bu işe değeceğini söylemişti."

(26.5.55; S. 1021)

Kveker Derneğinin Amerikalı başkanı Elmar Jackson Mısır Dışişleri Bakanı Mahmut Fevzi ile Kahire'de görüştükten sonra — 14 Ağustos'da Şaret'i ziyareti sırasında, Nasır'ın İsrail'le ilişkilerin normalleştirilmesini hâlâ istediğini söyledi.

Mısır Devlet Başkanı 7 Ekimde "New York Times" muhabiri Kenneth Love'a bizzat şöyle söylüyordu:

"Bugün hiçbir Arap, İsrail'i ortadan kaldırması gerektiğini söylememektedir."[41]

Ancak İsrail kararını çoktan vermişti.[42]

FİLİSTİNLİ GÖÇMENLERİ DÖRT BİR YANA DAĞITMAK...

İsrail'in misilleme politikasını bu denli inatla sürdürmesinin önemli bir nedeni, 1948 savaşının ürünü olan Filistinli göçmenlerin ateşkes sınırı civarından uzaklaştırılması ve Arap dünyasına dağıtılmasını sağlamak üzere Arap devletlerine baskı yapmaktır. Bu hedefin 1950'lerin sonlarına kadar gerçekleşmemiş olması, askeri nedenlerden ötürü değildir. Dayan'ın yukarıda söylediklerinden de anlaşılacağı gibi, İsrail hükümetinin (1950'lerin sonlarına kadarki) amacı göçmenleri sınırdan uzaklaştırmak değil, onları kullanarak sınır bölgesinde gerilimi canlı tutmak idi. İsrail hükümeti sınır bölgesindeki Yahudi halkın güvenliğini sağlamak için çaba göstermiyordu. Bunun da ötesinde provokasyonlar ve yalan propaganda yoluyla bölge halkında sürekli tehlike altında olma duygusu uyandırılıyordu. Ayrıca o yıllarda örgütlü bir Filistin Direniş Hareketi'nin varlığından da söz edilemezdi. Arap rejimlerince sürdürülmesine izin verilen gerilla benzeri eylemler, Filistin halkını bağımsızlık mücadelesine hazırlayıcı, nitelikte değildi. Arap hükümetleri, bu eylemlere, Filistinli göçmenlerin varlığının ülkelerinde yol açtığı gerilimleri azaltmak ve uluslararası alanda sorunu gündemde tutmak amacıyla izin veriyordu.[43]

Ayrıca, ateşkes sınırı boyundaki Filistinli göçmenlerin yarlığı (Gazze ve Batı yakasında), sadece gayrımeşru 48-49 İsrail işgalini ve göçmenlerin ülkelerine dönmesi yolundaki BM kararlarına uyulmadığını göz önüne sermekle kalmıyordu. Göçmenler aynı zamanda, İsrail'in bölgesel genişleme amacı açısından yeterli görmediği bir sınır çizgisi boyunca canlı, fiziksel bir sınırtaşı işlevini de görüyorlardı.

Başka bir deyişle Filistinli kitleler, Filistin topraklarında yaşamaya devam ettikleri sürece İsrail açısından iki tür sakınca oluşturuyorlardı. Birincisi, göçmenlerin yurtlarına dönme talebini destekleyecek bir uluslararası baskı ihtimali sürüyordu, ikinci olarak göçmenlerin varlığı İsrail'in jeopolitik Filistin kavramını tamamen yok edip, yerine uluslararası kabul gören "Eretz-İsrail"i geçirme olanağını azaltmaktaydı.

Bu noktada belirtilmesi gereken, Filistin sorununda Şaret'i "Aktivistler"den ayıran, göçmenlerin dağıtılması için askerî yollara başvurulmasını reddetmesiydi. 1948'de, göçmenlerin yurtlarına geri dönmesi konusunda Kont Bernadette'nin ısrarlı ricalarını kesinlikle kabul etmemişti. (Folke Bernadette, *to Jerusalem,* Londra 1951) Yine Şaret, bir yıl sonra, Batı Yakasının İsrail-Ürdün arasında paylaştırılması için Kral Abdullah'la görüşmeye oturulmasına karşı olan ve Batı Yakasında bağımsız bir Filistin devleti kurulması gerektiğini savunan "General Zionist Party"nin tutumuyla alay etmekteydi. (Divrei, Hak Nesset, Kudüs 1949)

Günlüğünde, Dışişleri Bakanlığındaki memurlarının, Arap temsilcileri ve sürgündeki Araplarla Filistinlilerin Libya, Suriye veya Irak'a yerleştirilmesi amacıyla yaptıkları görüşmelere değğin sayısız belirti vardır. (23 Mayıs 1954 tarihli nota göre, Arap Birliği Genel Sekreter Vekili Abdul Murilm, "göçmenlerin komşu devletlereveya para bulunabilirse Sina'ya yerleştirilmeleri"ni onaylamıştır.)[44]

30 Haziran 1954'de ise Şaret göçmenlere ödenecek tazminatlarla ilgili olarak bir Filistin göçmen örgütünün iki temsilcisi, Yaff'dan Aziz Şehadek ve Tantura'dan Mahmud Yahya ile görüşüyordu.[45]

Ve en sonunda, Şaret'in Filistin konusundaki görüşleri, ABD tarafından önerilen güvenlik anlaşmasıyla ilgili olarak İsrail büyükelçileri için hazırladığı yönergede açıkça ortaya çıkmıştır. Dışişleri Bakanı bu yönergeyi içerdiği bazı koşullar yüzünden suçlamaktaydı: "Bölgeyle ve göçmenlerle ilgili sorunlarda anlaşmaya varmamız için bize baskı yapılarak, barış sağlamaya çalışabilirler. Büyükelçilerimizi, 2030 bin göçmenin geri dönmesi ihtimaline ilişkin her türlü düşünceye karşı uyardım — barış pahasına olsa bile". (Altı L.R. tarafından çizilmiştir.)

Bu liberal Siyonist önder Arap sorununda eksper olduğunu iddia ediyordu. Gerekçesi de, çocukluğunda 2 yıl kadar Batı Yakasında bir Arap köyünde yaşamış olması, Arapça bilmesi ve Türk ordusundaki askerliği sırasında Suriye'de yaşamış olmasıydı. Filistinlilere karşı tavrı 15 Kasım 1953'de günlüğüne düştüğü bir nottan anlaşılmaktadır. Not, Albay Yitzhat Shani'nin —o dönemde İsrail'deki Arap azınlığın askeri valisi aynı gün kabinede yaptığı bir konuşmayla ilgilidir. (Açıktır ki, Şaret'in, istilacılar diye nitelediği insanlar zorla topraklarından sökülüp atılmış Filistinli Araplardı. Bunlar köylerine geri dönmeye ya da İsrail egemenliğindeki topraklarda kalmış olan aileleriyle yeniden ilişki kurmaya çalışıyorlardı.)

"(Shani şöyle dedi: savaştan hemen sonra geri dönen 30.000'den başka son üç yılda 20.000 istilacı daha İsrail'e geri döndü. Yerleşme amacıyla gelenlerin akım, ancak bu 20.000'e daimi geçerli belgeler verilmeyerek durdurulabildi. Askeri yönetimi kaldırmak, sınır bölgelerinden rahatça sızılabilmesi anlamına gelir. Şu anda, Galile bölgesinde 18.000 Arap rahatça hareket etmelerine imkan veren sürekli izin belgesine sahiptir. Ancak bunlar kuzey ve doğuya gidemezler, sadece güneye ve batıya gidebilirler.

Tahliye olanların yarattığı ağır sorun, yeniden sürekli yerleşim merkezlerinin kurulmasıyla çözümlenebilir. Ne var ki, tahliye edilenler, sınırın karşı tarafındaki göçmenlere ait topraklara yerleşmeye kesinlikle razı olmuyorlar. Göçmenlerin topraklarına onlar için taştan evler bile yapsak, bu evlere girip yerleşmeyi reddediyorlar...

Kendi topraklarında yaşayan Araplarsa, üretim maliyetleri Yahudilerden düşük olduğu için, büyük kazanç sağlayabiliyorlar. İstilâcılar onların mülküne dokunmadığından bu Araplar güvenlik harcamalarına katılıp, gözetim kolları kurmaya yanaşmıyor...

Bu açıklamalardan sonra General Zionistlerin artık askeri yönetimin kaldırılmasını talep etmeyeceklerine kesin gözüyle bakılabilir."

(15.11.53; S. 150)

Şaret, 1953/54 yıllarında günlüğünde sürekli olarak Mısır'a bir ültimatom verilmesi önerilerinden söz ediyordu. Öneri sahipleri Ben Gurion, Lavon ve diğerlerine göre, Mısır ya Gazze'den tüm Filistinli mültecileri çıkartıp kendi sınırları içinde çeşitli bölgelere dağıtmalıydı, ya da...

1955 Martının son haftasında kabine toplantısında Ben Gurion'un Gazze'yi işgal etme talebi tartışılıyordu. Şaret'in aktardığı bu tartışmalar bazı ayrıntıları ortaya koymaktadır.

"Savunma Bakanının önerisi, İsrail'in Mısır'la imzaladığı ateşkes anlaşmasını geçersiz sayması ve böylece 1948/49 savaşını sürdürme "hakkı"nı yeniden elde etmesi yolundaydı... Ben Gurion'un ters mantığı herhalde Mısır'ın ateşkes anlaşmasını ihlâl etmesine dayalıydı... Böylece, ateşkes anlaşmasının geçersiz olduğu ve savaşı yeniden başlattığımız yolundaki açıklamamız haklılık kazanacaktı. Gazze Şeridi'nde 20.000 Arap'ın bulunduğunu, bunların yarısının Hebron tepelerine koştuğunu ya. da buna zorlandıklarını var sayalım. Tabii ki, hiç karşı koymadan kaçacaklar ve kendileri için

barınacak bir yer yaptıktan sonra da yeniden kargaşa yaratıcı vatansızlar olarak ortaya çıkacaklardır. Çevreye saçacakları, nefret, kin ve acıyı gözümün önüne getirebiliyorum. Ve bunların 100.000 tanesi hâlâ Gazze Şeridi'nde bulunacak. Onları bastırabilmek için hangi yollara başvuracağımızı, yeniden nasıl nefret tohumları saçacağımızı ve uluslararası basında hangi manşetlerin atılmasına yol açacağımızı da düşünebiliyorum. İlki şöyle olurdu: İsrail Gazze Şeridi'ne saldırdı. İkincisi ise: İsrail Arap göçmenlerim yeniden yerlerinden etti."

(27.3.55; S. 865)

6 saat süren ikinci bir kabine toplantısında Şaret gerçekleri açıklamayı sürdürdü:

"1948'de yaptığımızı, istediğimiz her an tekrarlamamıza olanak yoktur. Bugün anlaşmalarımıza sadık kalmalı ve süpergüçlerle ilişkilerimizi düzeltip barış ortamını sağlayabilmek için komşularımızla sorunlarımızı çözümlemeye çalışmalıyız...

Son olarak Gazze Şeridi'nin işgalinin tek bir güvenlik sorunumuzu bile çözemeyeceğini kanıtladım. İşgal sırasında yapacağımız zulmün, göçmenlerin bize karşı duyduğu nefreti arttıracağını ve yaratacakları sorunların eskisi gibi sürüp gideceğini anlattım."

(29.3.55; S. 873)

"Ben Gurion'un konuşması kendisiyle aynı fikirde olmayanlara karşı öfke doluydu. Ona göre kurtuluşumuz, olanakları anında değerlendirerek zamanında gerçekleştirilecek cesaretli eylemlerle sağlanabilirdi...

Göçmenler gerçekten bir sorundu. Ancak onları Ürdün'e kovmamızın tek nedeni bu değildi ve kalsalar bile onları bastırmanın bir yolunu bulacaktık..."

(29.3.55, S. 874875)

VE NASIR YÖNETİMİNİ DÜŞÜRMEK

Aynı Kabine toplantısına ilişkin olarak Şaret şunları yazıyor:

"Ben Gurion toplantıda Mısır'ın Afrika'yı egemenliği altına almak istediğini kanıtlamaya çalıştı. Mısır'ın batıda Fas'a güneyde Güney Afrika'ya dek genişlemeye çalıştığını öne sürdü. Güney Afrika'da siyahlar ayaklanarak 2 milyon beyazı katledecek ve Mısır'ın siyasi otoritesi altına girecekmiş. Ben Gurion'a göre, Nasır, Gazze Şeridi'nin işgaline karşı büyük olasılıkla tepki göstermeyecek. Eğer saldırıya geçecek olursa, darbe yiyecek ve yalnızca orduya dayalı olan rejimi çökecektir. Tahminen diğer Arap devletleri de Nasır'ın yardımına koşmayacak, İngilizler Necef çölünü işgal etmeye kalkışmayacaklardır.

"Bütün bunların tersi gerçekleşirse, savaşacağız ve hepsini rezil ederek topraklarımızdan kovalayacağız". Ben Gurion'a göre gücümüz gerçekleri kendimizin yaratmasından ileri gelmekte — bu, dikkate alınır bir siyasi faktör konumuna yükselmemizin biricik yoludur. Arap dünyası bölünmüş olduğundan ve Mısır ile ABD veya İngiltere arasında henüz hiçbir anlaşma imzalanmadığından dolayı, şimdi harekete geçmenin tam zamanıdır..."

(29.3.55; S. 874875)

Her zamanki gibi İsrail'in başlıca amacı batıyla Arap dünyası — özellikle en önemli Arap ülkesi Mısır— arasında bir ittifak kurulmasını önlemekti. Bu amacın İsrail'in güvenliği ile hiçbir ilişkisi yoktu. Tersine, Ben Gurion'un politikası, İsrail devletine ABD tarafından dikte edilecek garantileri önlemeye yönelikti. Bu tür "baskılar" zorunlu olarak İsrail'in Arap dünyasıyla asgari ölçüde de olsa anlaşmasını gerektirecekti. (Sınırların saptanması, zevahiri kurtarmak için Filistinli göçmenler sorununun çözümlenmesi) İsrail'in savunduğu anlayış açıkça şöyle formüle edilmişti: Bölgede Batıyla mümkünse bir ittifak oluşturarak etkin bir güç haline gelmenin "tek yolu" kaba kuvvet kullanmak idi. Nasır devre dışı bırakılmalıydı, çünkü rejimi İsrail için tehlike yaratmaktaydı. Nasır'la Batı arasında yapılacak bir ittifak Üçüncü Dünya ve Ortadoğu'da kaçınılmaz olarak barış anlaşmalara yapılmasını beraberinde getirecekti; bu durumda ise Siyonist devlet, yalnızca bölgedeki ulusal topluluklardan bir tanesi olarak kalacaktı. Aslında Nasır rejiminin İsrail'in varlığı açısından hiçbir tehlike oluşturmadığını İsrail'in kendisi de çok iyi biliyordu.

Şaret şöyle yazıyor:

"...(İsrail tarafından şiddetle ileri sürülen) Mısır'ın askeri gücündeki artış konusundaki şüphelerimi ifade ettim. Çünkü, bu sene Mısır ordusunun bütün enerjisini içteki çatışmalarda ve rekabette yoğunlaştırdığını gözlemlemekteyim... Mısır ordusundaki en iyi subaylardan 500 tanesi (Nasır'ın Negribi'i görevden almasından sonra) ordudan ayrılarak, idari ve siyasi görevler üstlendi."

(30.3.55)

Ama İsrail'in dünya çapındaki kampanyasının artık gerçekle hiçbir ilgisi kalmamıştı:

"Ben Gurion Kabine toplantısında, Nasır'ın İsrail'in en tehlikeli düşmanı olduğunu ve devletimizi fırsat bulduğu an yıkmayı

amaçladığını anlattı. Bunları, sanki kesin verilere dayanıyormuşcasına açık ve kararlı bir şekilde ifade etti. Düşüncelerinden nasıl bu kadar emin olabildiği, hiç açık değil."

(24.4.55)

Kampanyanın amacı sadece, uluslararası kamuoyunu Mısır aleyhine çevirmek ve İsrail'e planladığı askeri saldırılar için uygun bir konum kazandırmaktı. Bunun yanısıra İsrail resmi görevlilerine Nasır rejiminin istikrarsız olduğu ve dolayısıyla batının yardım ve desteğini haketmediği konusunda batılı hükümetleri ikna etme emri verilmişti. İsrail tarafından sürdürülen benzeri kampanyalar bu anlayışla, çelişse de, amaç araçları haklı kıldığı sürece, bu durum İsrail yöneticilerini hiç rahatsız etmiyordu. Nasır'ın ne kadar zayıf olduğunu kanıtlamak için, Mısırlı tanıkların görüşlerini kullanmaktan kaçınmıyorlardı.

"Gidon Raphael... Mısır'ın en büyük kapitalistlerinden Aboud Paşa'yla yaptığı ilginç bir görüşmeyi anlattı. Abud kendini Nasır'ın yakın arkadaşı olarak tanıtmış. Paşa'nın kapitalizme karşı olduğunu söyleyen yeni rejim altında konumunu muhafaza ettiği, hatta sağlamlaştırdığı anlaşılıyor:.. Söylediğine göre Nasır'ın durumu kendi çevresi içinde pek sağlam değil. Hep sinirli ve önce kime yaranmaya çalışması gerektim bilemiyor Yakın çevresindeki liderler bölünmüş durumda, hava kuvvetleri, donanma ve kara kuvvetleri subayları arasında çatlaklar baş göstermiş. Durum son derece istikrarsız. Neler olabileceğini kestirmek çok güç."

(31.2.55; S. 1100)

Aynı zamanda darbe çabaları da sürdürülüyordu:

"Sudan'ın Umma partisinin yöneticileriyle yaptığı görüşmeler konusunda bilgi almak için Josh Palmon ile görüştüm... Sudan'la aramızdaki ekonomik ilişkileri geliştirmek için bazı yeni olanaklar

var. Görüşmelerin yegane amacı, Sudan'ı Mısır'a ekonomik olarak bağımlı olmaktan kurtarmak."

(21.9.55; S. 1160)

"Josh Londra'da yaşayan Wafd başkanı ile ilişkiye geçme sorumunu ortaya attı."

(5.10.55)

Eisenhower yönetimi bölünmüşe benziyordu. Şaret'in aktardığı Dışişleri Bakanının sözlerine göre ABD Dışişleri Bakanlığındaki Arap yanlısı unsurlar Ortadoğu'da bir BatıArap ittifakı kurulması için baskı yapıyor ve Kahire ile Washington arasında yapılacak bir anlaşmayı bölge güvenliği ve istikrarı açısından gerekli görüyorlardı. Ancak İsrail'in uzun süredir uyguladığı baskı meyvelerini vermeye başlamıştı. Mısır yıllardır savunmaya yönelik olarak silahlanmak için görüşmeler sürdürüyordu. Ancak Muhammed Hassanein Heykel'in de daha ,sonra açıkladığı gibi, bu görüşmeler, General Necib'e bayram günlerinde gösteriş için taşınacak silahlar sağlamaktan Öte bir sonuç vermemişti. Oysa bu arada İsrail'in askeri saldırganlığı günden güne artmaktaydı. Mısır batıdan dikkate değer hiçbir ekonomik yardım alamadı. Ve John Forster Dulles'ın, Asuan barajının yapımına yardım edeceğine dair Mısır'a verdiği söz 'hiç gerçekleşmedi. Batıda, İsrail'in Gazze'yi yakıp yıkan baskınından sonra yapılan açıklamaların hiçbir şekilde İsrail'in genel bir savaşa hazırlandığına dikkat çekmemesi ve bu durumun kınanmaması, Mısır'ın onurunu zedelemişti. Ben Gurion 8 Ağustos'da kamuoyuna bir açıklama yaparak, Şaret'in politikasını Yahudi olmayanlara yaranmak ve devleti yıkmaya çalışmakla suçladı. Artık Dışişleri Bakanının başta gelen görevinin, dünyaya bakanlığın güvenlik politikasını açıklamak olduğunu söyledi. Bütün bunlar Kahire'nin hayallerinden vazgeçmesini sağladı ve Mısır 1955 Eylül'ünün sonlarına

doğru Çekoslovakya'yla silah satın almak için bir anlaşma imzaladı. Böylece varlığını ve ülke savunmasını güvence altına almaya çalıştı.

1 Ekim'de:

"Teddy (Kollek) Washington'dan gelen bir telgraf getirdi. "Ben" kod adıyla tanınan "arkadaşımız" (CIA'dan Kermit Roosevelt) Nasır'la Çekoslavakya, yani "SSCB" arasında yapılan ticari anlaşmanın Washington'da yarattığı hayret ve karışıklığı anlatıyor. Amerika'nın Mısır'a destek sağlamasını savunan (Henry) Byroade ve ötekilerin, söyleyecek tek bir sözü kalmamış. Henry Byroade neden sessiz kaldığımıza hayret ettiğini belirtmiş. "Ben" bununla ne demek istediğini sorunca da "Eğer Rusya'dan silahlar geldiğinde Mısır'a saldırırsanız, buna kimse karşı çıkmayacaktır" diye cevap vermiş.

(1.10.55; S. 1182)

"3 Ekimdeki kabine toplantısında Ben Gurion şu açıklamaları yaptı: "Eğer gerçekten Miglerle savaşırlarsa, bizi bombalamalarını isteyeceğim!" Gurion'un Washington'dan gelen telgrafı okuduğunu anladım. Saldırgan devlet kendine tam istediği zemini buldu."

(3.10.55)

"İsser de (Harel, Mossad'ın başkanı) benzen şekilde ABD'nin bizi, kendimizi ilgilendiren konularda istediğimiz gibi hareket etmekte serbest bıraktığını, cesaretle hareket edersek tanrının bizi koruyacağını söyledi. İsser'e göre Nasır rejiminin devrilmesi ABD'nin çıkarlarına uygun düşüyordu. Ancak şu sıralar Guatemala (Jacobo Arbenz'in sol iktidarının 1954'de devrilmesi) ve İran'da (1953'de sol Musaddık rejiminin devrilmesi) uyguladığı yöntemleri bir kez daha denemeyi göze alamamaktaydı. Bu yüzden bu işi İsrail'in yapmasını tercih ediyordu... İsser, Gazze Şeridi'ni işgal

planını artık uygulamamızı ciddiyetle savunuyordu... Durum değişti ve "hareket zamanı" nın geldiğini gösteren başka nedenler de mevcut. Birincisi Gazze Şeridi civarında petrol bulundu... Güvenliğimiz şeridi işgal etmemizi gerektirmektedir — sadece artık can sikan sürgünler sorununun ele alınması bile, işgali çekici kılmaktadır. İkincisi Mısır batıyı aldatmıştır. Bu gerçek süper güçlerin bize karşı silahlı bir müdahale tehlikesini ortadan kaldırmaktadır."

(3.10.55; S. 1186)

Tam bir yıl sonra Dayan'ın (birlikleri Gazze şeridini işgal ederek Sina ve Tiran Yolunu ele geçirdiler. Süveyş Kanalı kıyısına yerleşen birlikler —diğerlerinin de kanal boyunca hızla yayılması sayesinde— Süveyş ve İsmailiye'ye yapılabilecek Fransız ve İngiliz hava saldırılarını gözleyecekti.

Bundan altı ay önce Şaret Ben Gurion'un kişisel kararıyla hükümetten uzaklaştırılmıştı. Başbakanın görevini 1955 Kasım'ında — ABD İsrail'e Mısır işgali için "yeşil ışık" yaktıktan bir ay sonra— yeniden Ben Gurion devraldı .

Dışişleri Bakanının, İsrail'in savunması için gereken silahları temin edemeyecek kadar yeteneksiz olduğunu ilan etmek için sinsi bir fısıltı kampanyası hazırlanmıştı.[46]

Şaret'in hükümetten çekilmesine eşlik eden atmosfer çok anlamlıdır:

"Masanın etrafında (kabine toplantısında) hepsi susarak oturuyordu. Çalışma arkadaşlarımdan hiçbiri yüzüme bakmak için kafasını kaldırmıyordu. Hiçbiri, bütün olanlara rağmen, elimi sıkmak için ayağa kalkmadı. Sanki bedenlerinden fikir özgürlüğü, bilinçlerinden bağımsız tavır alma yeteneği çekilip alınmış gibiydi. Güçlükle oturuyor ve susarak bakıyorlardı. Böylece toplantı salonunu boydan boya geçerek çıktım."

(16.6.56)

Birkaç ay sonra ABD, Fransa'ya NATO için ayrılan Miraj uçaklarını İsrail'e göndermesi için izin verdi. Süveyş saldırısı esnasında ABD şaşırmış hatta hiddetlenmiş pozu takındı. Ama, İngiltere ve Fransa —iki ülke arasında Ortadoğu'da nüfuz kazanma konusunda rekabet mevcuttu— ile İsrail arasında kesin tercihini yaparak, her iki ülkenin derhal Mısır'dan çekilmesini istedi. İsrail'in Sina ve Gazze Şeridi'nden geri çekilmesi ancak 4 ay sonra Sovyetler'in büyük baskı uygulaması sonucu mümkün olabildi. Sovyetler Batıyı, sonu belirsiz maceralara yol açarak, dünya barışını tehlikeye düşürmekle suçlamıştı. İsrail'in —CIA'nın izniyle— giriştiği haksız saldırılar konusunda dünya kamuoyunda verilen yargılar İsrail'in güvenliği gerekçesiyle yumuşatıldı. Böylece olay kapandı, ancak sonraki 1967 savaşının da kanıtlayacağı gibi, İsrail'in Sina ve Gazze Şeridi'nden çekilmesi bir taktikten başka bir şey değildi.

Moşe Şaret, ılımlı bir siyonist olarak hayatı boyunca, İsrail'in batının desteği olmaksızın varlığım sürdüremeyeceğine inandı. Ancak Şaret'e göre Batının ne ahlaki değerleri nede Ortadoğu'daki objektif çıkarları gereği terörizmi kutsal ilke kabul eden bir Yahudi devletini desteklemesi mümkün değildi.

Mapai önderlerinin ileri gelenlerinden David Hacohen, İsrailli-lerin Arapları sindirmek ve batıya baskı yapmak için bölgede her türlü çılgınlığı yapması gerektiği yolundaki sözlerine Şaret şöyle cevap vermişti:

"Eğer çılgınlar gibi hareket edersek tımarhaneye kapatılanlara yapılan muameleyle karşılaşır ve dünyadan izole ediliriz." Ancak Şaret'in karşıtları onun haksız olduğunu kanıtlayarak, hem kendisine hem de ılımlı siyonizmin hipotezlerine kesin bir darbe indirdiler. Rasyonel gibi gözüken bu anlayışın sadece yanlış değil, aynı zamanda gerçekçi de olmadığım kanıtladılar. Sonunda Batının ve özellikle ABD'nin gözü korkutulmuş ve İsrail'in megalomanik amaçlarını desteklemesi sağlanmıştı. Çünkü İsrail'le suç ortaklığı

nesnel bir gerçek haline gelmiş ve bu durumun batılı büyük güçlerin bölgedeki çıkarlarını pekâlâ koruyabileceği anlaşılmıştı.[47] *Filistinlilerin bölgeden sürülmesini ve Filistin'in Yahudileştirilmesini temel alan siyonizm tamamen ırkçı ve ahlâki değerlere aykırı idi. Bu koşullar altında, orman kanunlarına göre hareket etmeyen ve bölge halklarını terörle baskı altına almayan bir Yahudi devletini Batı dünyası elbette çıkarlarını temsil etmekle yükümlü kılmayacaktı. Olayların bundan sonraki gelişimini belirleyecek bu yeni oluşan dengenin çirkin, ama açık bir mantığı vardı.*

"Kendime tekrarlıyorum: Yenildiğini artık kabul et! Onlar senden çok daha cesur ve dinamik idi... Ateşle oynadılar ve kazandılar. Ahlâki yargılamaları saymazsak İsrail dünyada büyük bir siyasi önem kazandı... Sen yalnızsın. Sadece oğlun Coby senin yanında. Kamuoyu senin görüşünü paylaşmıyor. Artık kendisini büyütenlere karşı çıkıyor, geri çekilinmesine (Sina ve Gazze Şeridi'nden) tepki göstererek ve ülkede siyasi dengeyi Begin lehine döndürmeye hazır —veya en azından eğilimli— olduğunu göstererek onlardan intikamını alıyor."

(4.4.57)

BATININ YARATTIĞI CANAVAR: İSRAİL'İN KUTSAL TERÖRÜ

Moşe Şaret'in günlüğünde İsrail'in izlediği politikaya ilişkin kaygılarını açıklamasından bu yana bir çeyrek yüzyıl geçti. Bu süre içinde, Ortadoğu'da bilinçli ve programlı olarak saldırgan bir güç haline gelen Siyonizm kendini kabul ettirdi ve genişledi. Terör, provokasyon ve siyasi komplolara dayanan stratejisi —Şaret'in yoğun planlama dönemi esnasında belgelediği aynı strateji— artık bütün Ortadoğu'yu hedefler olmaktan çıkarak, başka bölgeleri, örneğin Afrika ve Avrupa'yı da kapsamına almıştır: Giderek yetkinleşen terör stratejisinin İsrail tarafından kesintisiz olarak uygulandığını bir kaç örnekle açıkça sergilemek mümkündür. 50'li yılların ortalarında, başta Moche Dayan olmak üzere Ben Gurion'un öğrencileri ısrarla "Ortadoğu'da ateşi tutuşturmak" gerektiğinden söz ediyorlardı. İşçi Partisi yetkililerinden David Hacohen, Sharon'a, "Deliler gibi hareket etmeye mecbur" olduklarını öğretiyordu. Böylece Araplar korkutulurken, batı da baskı altına alınabilecekti. Ben Gurion ise, Nasır'ın "Afrika'ya hakim olmasını" önlemek için, kıtayı İsrail'in stratejik çıkar alanına tabi kılmayı hedefliyordu. Yaklaşık 30 yıl önce Şaret döneminin sadık Mapai üyesi, son dönemde ise Begin'in savaş bakanı A. Şaron kamuoyuna şu açıklamayı yapmıştır: "Stratejik çıkarlarımızı ilgilendiren bölgeler 80'li yıllarda artık Arap ülkelerinden öte, Akdeniz kıyılarını, Türkiye, İran, Pakistan, Basra körfezi ve Afrika'yı, özellikle Kuzey ve Orta Afrika'yı kapsamaktadır." (Stratejik Araştırmalar Enstitüsünün, İsrail'in stratejik çıkarları adlı sempozyumundan, Tel Aviv, Aralık 1081).

Sharon ayrıca 30 Kasım 1981'de ABD ile imzalanan stratejik konulara ilişkin ortak bildirinin, İsrail'e yeni avantajlar sağladığını açıklamıştır. ABD ile İsrail arasındaki görüş birliğini ifade ederken, onu uyarmaktan da geri durmayan Sharon, ABD'ye İsrail'in sınırlarının ötesine de darbeler indirebilecek kadar güçlü olduğunu, somut olarak söylersek Pakistan'nın nükleer tesisleri veya Suudi Arabistan ve Kuveyt'teki petrol yataklarını imha edebileceğini hatırlatmaktadır. Sharon parlamentodaki bir oturumda aynı konuda şunları söylemiştir: "Bize deli mi diyorlar? Böylesi daha iyi." (La Nouvel Observateur, 9 Ocak 1982).

Bu görüşler sadece Sharon tarafından değil, o sıralar iktidarda olan Likud bloku tarafından da savunulmaktaydı. İşçi Partisi muhalefeti günlük gazetesi Davar'da Sharon'un açıklamalarına yakın öneriler ortaya atmaktaydı: *"50'li yıllarda izlenen politikaya geri dönmeliydik. ABD'nin farklı çıkarlarıyla bölgede İsrail'in konumunu sarsmaması için, körfezdeki petrol yataklarını havaya uçurmakla tehdit etmeliyiz. Aynı şekilde, batıya ve Özellikle ABD'ye bu bölgedeki çıkarlarının gerçek temsilcisinin kim olduğunu göstermeliyiz. Batıya, İsrail'i ele alırken aşmasına izin verilmeyecek bir sınır olduğunu öğretmeliyiz..."*

Baskı ve terör stratejisinden bu kadar açık söz edildiğinde, bunun anlamı Siyonist devletin amaçlarını gizlemeye gerek görmediğidir. Kanlı eylemlerini "insancıl" açıdan haklı göstermek gerektiğinde, batılı iletişim araçlarını arkasında bulacağını hesaplamaktadır. Siyasi terörü hangi biçim ve boyutu alırsa alsın, kınanmayacağı konusunda son derece kendinden emindir. Güvenlik konseyinde, İsrail'in Golan Tepelerini gayrimeşru olarak ilhak etmesini kınayan önerge ABD tarafından veto edildikten sonra, ünlü bir İtalyan gazeteci şöyle yazıyordu: "Uluslararası sorunların yarattığı fırtınaların ortasında bir istikrar adası vardır. Bu ada İsrail devletinin politikasıdır, İsrail yönetimleri şaşırtıcı bir süreklilik ve incelikle kaba kuvvet ve oldu

bittilere dayalı politikalarını ısrarla sürdürmektedir. Bağdat ve Beyrut'un bombalanması, Suudi Arabistan hava sahasının ihlal edilmesi, Lübnan'a yığılan birlikler, İsrail'e ait olmayan topraklarda yerleşim bölgeleri kurma politikası... Ve bu kez de bir ay kadar önce Golan tepelerinin ilhak edilmesi; dünyamızda İkinci Dünya Savaşından sonra gerçekleşen ilk ve tek ilhak. Bu eylemlerin her biri, hepimizin bildiği gibi uluslararası hukuk kurallarını ihlal etmektedir.. Aynı şeyleri bir başka ülke yapsaydı, bunu bir kez denemeye kalksaydı, bedelini pahalıya öder ve Güvenlik Konseyinde kınanırdı. Ancak böyle bir durum İsrail için söz konusu olamaz... Her türlü kınamadan uzak oluşundan haz duyarak, girişeceği yeri eylemler için hazırlık yapabilir. Nereye yönelik mi? Lübnan'a karşı bir yıldırım harekatı mı? Yoksa Bikaa'daki Suriye füzelerinin tahrip edilmesi mi? Batı Ürdün'ün ilhakı mı? Neler gelişeceğini yaşayıp göreceğiz... Son derece anlamlı ve kesin olan bir şey daha var. Yeryüzünde uluslararası hukuku ihlal eden, veya ahlak ve hukuk kurallarını çiğneyen herkes, eylemlerinin, İsrail'in ABD tarafından desteklenen tutumu, yanında, son derece sönük ve ahlaki kalacağından emin olabilir." (Sandra Viola: *E adesso Begin puo fare quel che vuole;* La Republica, 22 Ocak 1982)

İsrail'e gösterilen bu hoşgörü niye?

Wilbur Grane Eveland kısa süre önce yayınlanan *"Ropes of Sand Americas Failure in the Middle East"* (Norton, N.Y., 1980) adlı kitabında bu soruyu belgelere dayanarak cevaplamaktadır. Görüşleri üç ana noktada özetlenebilir:

1 — Şaret'in ellili yıllara değgin aktardığı gerçeklerden de görüleceği gibi İsrail'in izlediği terör politikası ABD emperyalizmiyle tamamen içiçe geçmiş durumdadır. ABD'nin müttefiklerinden hiçbirisiyle bu türden bir ilişkisi yoktur.

2 — Bu entegrasyon, İsrail'in dünya çapında 'soğuk savaş' politikasının etkin bir aracı olarak meşrulaştırılmak istenmesinden kaynaklanmaktadır...

3 — Bu entegrasyon siyonist devletin eline, ABD'nin karar alma süreçlerine müdahale etmesini mümkün kılan eşsiz bir silah vermiştir. ABD'nin yasadışı eylemleri hakkında detaylı bilgilere sahip olan İsrail'in, bildiklerini dünya kamuoyuna açıklama tehdidini gerçekleştirmesi faalinde, bu süper güce hem dostları, hem de düşmanları nezdinde büyük zararlar vereceği yadsınamaz... CİA İsrail işbirliğine bir diğer örnek ise, 60'lı yıllardan sonra Ortadoğu'da etkinliği azalan CİA'nın işlevini İsrail'e devretmesidir. Aynı durum daha sonraları Afrika'da da yaşanmıştır. Siyonist devlet izlediği şantaj politikası uyarınca, ortaya çıkan sonuçlardan elbetteki azami ölçüde yararlanmaya çalışacaktır.[48]

60'lı yıllarda İsrail gizli servisinin üstlendiği önemli görevlerden biri de, Ortadoğu ve Akdeniz bölgesindeki Sovyet etkinliklerine değgin bilgileri toplayıp müttefikine aktarmaktı. Eveland ABD'nin İsrail kaynaklı raporlara bağımlılığını, bir kümesin bekçiliğinin tilkiye verilmesine benzetmektedir. Gerçekte İsrail, müttefikine çarpıtılmış veya tümüyle hayat ürünü bilgiler aktarmaktaydı. Böylece ABD başkanı ve temsilciler meclisinin Sovyetler Birliği korkusundan yararlanarak, İsrail'in antiarap saldırı politikasına yeşil ışık yakması sağlanmaya çalışılıyordu. İsrail'in ne denli başarılı bir taktik uyguladığı, ABD ve Nato zirvesinin Akdeniz bölgesindeki —özellikle İtalya ve Yunanistan'da demokratikleştirme eğilimlerini bastırmaya yönelmesinden de anlaşılmaktadır. 60'lı yılların ortasındaki ABD— İsrail ittifakı, Amerika'nın bölgedeki stratejik çıkarlarını tehdit eden 'kızıl tehlike'yi ortadan kaldırmaya yönelmişti. Düzmece raporlarına inanırlık kazandırmak amacıyla Holocaust kompleksini bir yana iten İsrail, Mısır'daki Bonn gizli servis başkanı General Gehlen komutasındaki bir grup neonazi ile işbirliğine girdi. Bu operasyonu Tel Aviv adına "Lavon olayı"nın 'baş mimarı' olarak tanınan (bkz. ilgili bölüm). Perez'in yönettiği bilinmektedir. O dönemde İsrail Savunma Bakanı olan Perez, bugün Siyonist İşçi Partisinin

beyni durumundadır. Sovyetler Birliği'nin amaçları konusundaki benzer veriler Washington'a Şam'dan da gönderilmekteydi. Bu görevi üstlenen İsrail ajanı Eli Cohen (Mısır doğumlu) o dönemin aşırı sağcı Suriye yönetiminde üst düzeyde yer almaktaydı. 1964'de İtalyan ordusu ve gizli servisinin (SIFAR) yeni ortasol hükümeti devirip, NATO destekli sağcı bir askeri diktatörlük kurma hazırlıklarının arka planını İsrail'in verdiği bu raporlar oluşturmaktadır. Söz konusu girişim son anda engellenmiştir. İsrail'in Kahire ve Şam'daki hücreleri 1965'de yok edildiğinde, 1967 olaylarını hazırlamak üzere yeni bir mekanizma harekete geçirildi; 21 Nisan'da Yunan askeri darbesi ve Mısır, Suriye, Ürdün üçlüsüne karşı Haziran savaşı. Tito'nun da o zamanlar saptadığı gibi bu iki olay arasında açık bir ilişki vardı. Baba G. Papandreu'nun ılımlı sosyal demokrat partisinin yaklaşan seçim zaferi yabancı ispiyoncular tarafından ülkede "kızılların egemenliği" olarak sunulmuştu. Bu tutumun arkasında oğul Papandreu'nun, dahiyane bir şekilde "Sovyetler Birliğinin kuklası" olarak lanse edilen[49] Nasır ve diğer milliyetçi Arap liderleri ile kurduğu yakın ilişkiler yatıyordu. Darbe nedeniyle bölgedeki gerilimler keskinleştiğinde (Dayan o sırada "tesadüfen" Atina'da bulunuyordu), İsrail açısından Mısır'a saldırma yolu da açılmış oluyordu. Washington bir kez daha Nasır'ı devirme fırsatı yakalamıştı; ancak bu defa yanında siyonist devlet dışında bir müttefiki yoktu. Gerçeklerin günışığına çıkması için yine yıllar geçmesi gerekecekti. Bu gün artık birbirinden çok farklı kaynaklar CİA karşı istihbarat şefi James Angleton ile o sıralar ABD'de elçilik görevini devralmış olan[50] "Lavon olayının" eski tezgahçılarından Efraim Evron'un mükemmel bir işbirliği" gerçekleştirdiği konusunda birleşmektedir. Siyonizm yanlısı bir yazara göre: "Tarihte hiçbir savaş bu ölçüde gizli servislerin kontrolü altında gerçekleşmemiştir. 1987 savaşı gerçekte CİA ve İsrail gizli servisinin ortak girişimlerinin ürünüydü" (Richard Deacon: *The Israeli Secret Service*, Londra 1977).

O sıralar İsrail gizli servisini yöneten General Meir Amit, savaş konusunda Johnson'un Savunma Bakanı Robert Mac Namara'dan bizzat onay aldığına dair güvence veriyordu.

1967 savaşında İsrail, sivil halkı göçe zorlamak, ezmek ve köylerini yıkmak konusunda, şimdiye dek yaptıklarına parmak ısırtacak kadar vahşi davrandı — özellikle Filistin Bölgesi, Batı Ürdün ve Gazze'de. Kaderin acı oyununa bakın ki, bu savaşda ABD vatandaşları Ortadoğu'da ilk defa biricik müttefikleri Siyonistler sayesinde hayatını kaybediyordu. Amerikan gemisi "Liberty"'nın bombalanması sonucu 34 Amerikan subayı ve denizcisinin ölmesi, 100'den fazlasının yaralanmasına neden olan olayda, emri veren gerçekte Moshe Dayan'dı. Bazı kaynaklara göre (Anthony Pearson, *Conspiracy of Silence,* Londra 1978; Ensign James M. Ennes: *Assault on the Liberty,* New York 1981) İsrail bu hareketiyle, savaşı Mısır'dan Batı Ürdün ve Suriye'ye yaymak için çevirdiği dolaplara ilişkin kanıtları örtmeyi hesaplıyordu. Nitekim başarılı oldu ve ABD'yi anlaşma yapmaya ikna etti.

Ne bu saldırı ne de Amerikan yurttaşlarının soğukkanlılıkla katledilmesi ABD'yi Siyonist terör rejimiyle yaptığı ittifakı gözden geçirmeye itti. Tam tersine "Liberty olayı" örtbas edilerek, İsrail'le "Özel ilişkiler" geliştirildi ve güçlendirildi. Siyonist devlete sunulan mali ve askeri yardım önce üç katma çıkarıldı, sonra daha da arttırıldı ve İsrail'in geleneksel yasa tanımamazlığı giderek daha geniş boyutlara ulaştı. Mısır ve Suriye'deki sivil yerleşim bölgelerinin bombalanması sessizce geçiştirilirken, Lübnan'da karışıklık çıkarmaya amaçlayan eski planlar 1969'da Güneye yapılan saldırılarla hayata geçirilmeye başlandı.

ABD tarafından denetlenen ittifaka batılı gizli servislerin de entegrasyonu, Siyonist devletin Avrupa çapında da terörist etkinlikler göstermesini sağladı. 1970'lerin başında Filistin Direniş Hareketi kamuoyunun dikkatini halkının trajik duruma çekmeyi başardığında,

işi giderek güçleşen İsrail yönetimi iki şekilde reaksiyon gösterdi:

— Birincisi, İsrail ölüm komandoları tarafından İtalya, Fransa, Kıbrıs ve Norveç'te kamuoyu yaratmaya çalışan Filistinli militan ve aydınlara yönelik 15'den fazla suikast düzenlendi. Bu kamuoyu çalışması Batının İsrail'e 1967'de işgal ettiği Arap ve Filistin topraklarından çekilmesi için baskı yapmasına yol açabileceğinden, İsrail'i korkutuyordu. Söz konusu suikastların ardında bu mantığın yattığı, Roma'da dokuz senelik bir soruşturmadan sonra verilen bir mahkeme kararıyla da doğrulanmıştır. Roma'daki dava Filistinli aydın Wael Zuaiter'in 1972 yılında öldürülmesi üzerine açılmıştı. Mahkeme Siyonistlerin bu cinayeti anti terör politikaları nedeniyle işledikleri yolundaki propagandayı açıkça çürütmüştür. Mahkemenin kararı şöyleydi: "Ülkemiz yasalarını hiçbir şekilde ihlal etmeyen maktulun faaliyetlerini, aşırı grupları ve uygunsuz eylemleri teşvik edici olarak değerlendirmek için hiçbir neden yoktur." Mahkeme kararında maktulun ülkesinin mutluluğu için gösterdiği kültürel ve politik çabalar detaylarıyla anlatılıyor ve takdir ediliyordu. Ayrıca Avrupa'daki Filistin Kurtuluş Savaşçılarını yok etmeyi hedefleyen İsrail devletini "kanunsuz hedefleriyle hukuk ve düzeni tehdit eden, hiyerarşik, güçlü ve korku salan bir örgüt" olarak nitelendiriyordu.

Siyonist terör yine de yoluna hiçbir engelle karşılaşmadan devam edebilecekti. Batı emperyalizminin geniş kesimlerinin çıkarları İsrail'le denk düştüğü sürece aksi düşünülemezdi. 70'li yılların başında suikastler üzerine ayrıntılı araştırmalar yapan "Time" Avrupa muhabiri David Tinnin bir noktanın altını çiziyordu: "Suikast yapılan ülkelerin gizli servislerinin, en azından susarak dışa vurduğu onaylayıcı tavrı olmasaydı bunlar yapılamazdı"[51] Özellikle İtalya ve Fransa'da gerçekleştirilen olaylarda David Tinnin'in saptaması açıkça gözlenmektedir. İki ülkede de o sıralarda yükselen işçi hareketi ve ilerici akımlar yüzünden karışıklıklar yaşanmaktaydı, Filistinli militanların ilerici çevreler ve aydınlarda ilişkide olduğu iddia

ediliyordu. Suikastlerin arka planını bulanıklaştırmayı amaçlayan yoğun Siyonist propaganda, "Filistin teröristlerinin" karanlık ilişkilerini öne sürüyordu. Böylece Avrupa ülkelerinde toplumsal ve siyasi solun varlığından rahatsız olanların ekmeğine yağ sürmesinin dışında, anti İsrail akımları durdurmak ve Filistin Kurtuluş Hareketini ortadan kaldırmak isteyenlere de hizmet ediliyordu.

— 1970'li yıllarda İsrail terörünün Avrupa'da aldığı diğer biçim devletlerin iç politikalarındaki huzursuzluklara doğrudan müdahale etmek şeklinde oldu. Siyonistlerin amaçlarına karşı çıkma eğilimi gösteren siyasi güçlerin varolduğu veya böyle güçlerin iktidara gelmesi olasılığının yüksek olduğu ülkeler hedef seçiliyordu. Bu konuda... İtalya örnek olarak gösterilebilir. Bazı Akdeniz ülkelerinin güvenlik makaraları ile İsrail gizli servisi arasındaki yakın işbirliği — bu işbirliği kısa süre önce CİA'nın yayınladığı bir raporda da doğrulanmaktadır (Washington Post, 1 Şubat 1982)— bilgilerin karşılıklı iletilmesine dayanıyordu[52]. Gerçekte bu işbirliği karışıklık yaratmak, sol eğilimli gruplar içine sızmak, bir askeri diktatörlüğün, yolunu hazırlamak için —ABD desteğini de unutmamak gerek— her kesime yönelik terör eylemlerini yaygınlaştırmanın bir aracı idi...

İsrail'in İtalya'daki olaylara müdahalesinin çok daha karmaşık bir geçmişi vardır ve ayrıntılı bir inceleme yapmak gereklidir. Burada konuyu bütün boyutlarıyla ele almamız mümkün değildir. İtalya stratejik konumuyla Avrupa, Afrika ve Ortadoğu arasında bir köprü başıdır. Arap dünyasıyla tarihsel bağları olan İtalya, anti siyonist katolik bir kültürle yoğrulmuştur, örgütleri ve bilinçli bir işçi hareketine sahiptir. Amerika'daki eğilimler ülkenin sosyal ve kültürel gelişimi üzerinde etkili olmaktadır. Bu özellikleri İtalya'yı dünya haritasında İsrail'in komplocu eylemleri için öncelikli hedef yapmaktadır. Siyonist bir lobiye ve siyonizmi savunan aydınlara sahip olmayan İtalya, İsrail tarafından "Düşman ülke" olarak görülmektedir, İsrail bu ülkeye yanlızca Amerika veya diğer müttefiklerin

baskısıyla etkide bulunabilmektedir. Daha 40'lı yıllarda Hagana sabotajcılarının Arap ülkelerine silah taşıyan gemileri İtalyan limanlarında havaya uçurması ve Irgun teröristlerinin Roma'daki İngiliz büyük elçiliğine bomba atmasıyla, ülke Siyonist terörizmin yatağı haline geldi. 60'lı yılların başında İtalya, Siyonist İşçi partisi mensuplarının, resmi ve yarı resmi radikal sağcıların, faşistlerin ve neonazilerin İtalyan Demokrasisini dinamitlemek için buluştukları bir merkez oldu. Ordu ve güvenlik servisi ile de yakın ilişkiler kuruldu. Bu unsurlar daha sonra 1964'teki başarısız darbe girişimine katılmakla suçlandı. 1971'deki ikinci darbe girişiminin lideri eski SS komutam Valerio Borgheise'nin İsrail'e kaçtığı yolundaki haberler basında yer almıştır. Moshe Dayan'ın onayıyla Valerio Borghese tarafından yazılan bir metin İsrail savunma bakanlığınca yayınlanmıştır, Dayan parlamentoda soru yönettiğinde de bu konuyu doğrulamıştır. 1972'deki seçim kampanyasında, Mussolini'nin eski sağ kolu faşist parti başkanı Giorgio Almirante ve eski NATO generali Gino Birindelli, İsrail üst yöneticileriyle yakın ilişkilerinden gurur duyduklarını açıkça belirtiyorlardı. 1973'de Hıristiyan Demokrat başbakan Mariano Rumor'a suikast yapan Bertoli'nin yanında cinayet aracı olarak İsrail ordusunun işaretini taşıyan bir bomba bulunmuştur. Yapılan araştırma sonucu suikastçının bir süre, öncesine dek bir İsrail Kibbutz'un da yaşadığı saptanmıştır.[53]

Bu olayların her biri 'devlet güvenliği' gerekçesiyle kamuoyundan gizli tutuldu. Bu nedenle gerçekler bir güne dek her yönüyle gün ışığına çıkamadı.

İsrail'in İtalyan ve diğer Avrupalı faşist gruplarla işbirliği 70'li yılların sonlarından 80'li yılların başlangıcına dek uzanmaktadır. Son yıllarda bu işbirliği Lübnanlı falanjistlerin desteğiyle daha da güç kazanmıştır. İtalyan makamlarının ülkelerindeki radikal sağ terörizmi soruşturmaları sayesinde, kısa süre önce en az 100 İtalyan faşistinin Lübnandaki Kataeb eğitim kampında silah ve patlayıcı

maddeler konusunda eğitildiği saptanmıştır. İtalyan soruşturma görevlilerinin genel kanısına göre, Beşir Cemayel'in doğrudan yönetimi altında olan eğitim kamplarından birinde Bologna katliamını gerçekleştiren teröristler yetiştirilmiştir. Söz konusu katliamda 100'ün üstünde insan ölmüş, yüzlercesi de yaralanmıştı (*Middle East International,* 15 Ocak 1982) Bu eğitim kamplarında İtalyanların yanı sıra Alman, İspanyol ve Fransız faşistleri de eğitilmekte, kamp personeli tahmin edileceği gibi İsraillilerden oluşmaktadır. İsrail, falanjist milislerin en modern patlayıcı madde ve elektronik imha malzemeleriyle donamınım sağlamaktadır.[54]

İsrail'in son on yılda İtalya'da edindiği müttefikler yanlızca faşist gruplarla sınırlı değildir. Gizli servise ilişkin belirli düzeylerdeki bilgilerin verildiği iddia edilen en popüler haftalık dergi Panaroma, 11 Ocak 1982'de 'Kızıl Tugaylara" mensup bazı teröristlerin sorgularında, İsrail ajanlarının 1973'ten bu yana örgütlerine sızdığını söylediklerini yazıyordu. Dergideki habere göre İsrail ajanları teröristlere silah, para, askeri eğitim konusunda destek sunuyor, İtalyan devlet aygıtı karşısında koruma, vaadediyordu.[55] İsrail ajanları Kızıl Tugaylar'dan yardımlarına karşılık olarak İtalyan iç politikasında istikrarsızlık yaratmak üzere daha güçlü taahhütler vermelerini ve sansasyonel eylemlere girişmelerini istiyordu. Bu tutumun nedeni konusundaki soruya Panaroma'da şöyle bir cevap yer alıyordu İtalya ABD'nin Akdeniz bölgesindeki güçlü konumunu koruyan bir araç hizmeti görmektedir. İsrail İtalya'yı istikrarsızlığa sürükleyerek bu durumu değiştirmeyi amaçlamaktadır."

Son yıllarda Roma'nın terörist eylemleri soruşturan görevlisi Ferdinando İmposimato *II Messaggero* gazetesinde 17 Ocak 1982'de yer alan bir röportajda Panaroma'yı doğrulamaktadır:

En azından 1978'e dek İsrail gizli servisinin komplocu İtalyan örgütlerine sızdığı ve bu örgütlere birçok kez silah, para ve bilgi yardımı yaptığı bir gerçektir."

"O halde İsrail'in ülkemizde karışıklık çıkarmak yolunda planları olduğu söylenebilir mi?"

"Kesinlikle ...İsrail planlarının amacı İtalya'yı bir iç savaşa sürükleyerek, Birleşik Devletler nezdinde Akdeniz Bölgesinin güvenliğinin sağlanması görevini kendilerinin devralmasını sağlamaktı."

Yukardaki gerekçe bu kitabı okuyan tarafından son derece mantıklı bulunacaktır. 1954'te İsrail'in Kahire ve İskenderiye'de yürüttüğü terörist eylemlerin siyasi amacı "Batının mevcut Mısır rejimine güvenini yıkmak" ve böylece siyonist devleti emperyalizmin Ortadoğu'daki en önemli desteği konumuna getirmektir. Bu İsrail'in Arap karşıtı planlarını hayata geçirmesi ve askeri üstünlüğünü garantiye alması açısından gerekli bir önkoşuldu. İsrail yaklaşık 30 yıl sonrada hâlâ aynı hedefi gütmektedir. Tek fark saldırı hedeflerinin daha geniş boyutlara ulaşarak NATO devletlerini de kapsar hale gelmesidir. Ortaçağın Yahudi efsanesi Golem'de olduğu gibi, batının tanrısal soluğuyla dünyaya getirilen İsrail, kutsal dokunulmaz, ve cezalandırılamaz terörüyle batı emperyalist sistemi içinde denetlenemez bir canavara dönüşmüştür. Sistemi içinde kemirmekle tehdit etmektedir. Batı dünyasının yöneticileri ise "stratejik işbirliği bildirileri", "güvenlik anlaşması", hatta "ortak, uygarlık değerlerine"ne ilişkin itiraflarla[56], megaloman canavarın iştahını kabartmaktan başka bir şey yapmamaktadır.

Prag hahambaşısı, kendi kendini yaratan bu canavarı öldürmeye tek bir sözüm yeteceğini söylemişti.

Canavarı öldürecek söz sadece Ortadoğu'da söylenirse başarılı olabilir, onun dışında bu mümkün değildir ve canavarı haklamak için hiç de sihirli güçlere gerek yoktur. Son sözü söyleyecek olanı tanımadığını kimse öne süremez. Çok basit: bu Filistin'dir.

Roma, Mart 1982
Livia Rokach

EK I

Bir İsrail gazetesi İSRAİL'in KUTSAL TERÖRÜ'nün *(İsrael's Sacred Terrorizm)* dağıtımını engellemeyi amaçlayan çabaları açığa çıkarıyor.

Aşağıdaki yazıda parlamento üyesi Uri Avneri'nin 23. Eylül 1980'de *'Hoalam Hazah'*de yayınlanan makalesinin en önemli bölümleri aktarılmıştır.

"Şaret'in Güncesi Arapların Hizmetinde"

İsrail Başbakanın oğlu, bir Arap kuruluşu tarafından yayınlanan bir kitap nedeniyle İçişleri Bakanının kızıyla çatışmaktadır.

Olay hayal mahsulu değil; gerçek bir olaydır.

Çatışmanın hikayesi birkaç ay öncesine dayanmaktadır. O günlerde Association of Arab American University Graduates (AAUG)'nin, İsrail'in ilk Dışişleri Bakanı ve İkinci Başbakanı Moşe Şaret'in günlüklerine dayanan bir broşür yayınlamayı planladığı duyulmuştu. Kitabın yazarı olan Livia Rokach, Şaret kabinesinde İçişleri Bakanlığı yapan İsrael Rokach'ın kızıdır...

Şaret'in özel günlüğü oğlu Yaquov ('Kova') tarafından yayınlanmıştır.

Yaquov, Ben Gurion / Şaret döneminin özenle gizlenen sırlarını açığa çıkaran bu sansasyonel belgeleri yayınlarken, bu bilgileri ülke sınırları içinde tutmanın mümkün olmayacağının farkındaydı. İsrail propagandasındaki birçok kutsal miti sarsan bu denli çarpıcı bir kaynağın, diğer ülkelerde de yankı uyandırması kaçınılmazdı.

Ancak metnin bir arap kuruluşu tarafından yayınlanıyor oluşu, Şaret'in oğlunu son derece kızdırdı.

Babasının sekiz yıl boyunca yönettiği Dışişleri Bakanlığının yardımıyla tanınmış bir Amerikalı avukat olan Martin Novak'ı tuttu, Martin Novak Amerikan kuruluşu ile ilişkiye geçerek, telif hakları ve ailenin ekonomik çıkarları gerekçesiyle, yayından vazgeçilmesini istedi. Bu arada İsrail propagandasına dünya kamuoyu nezdinde ağır bir darbe indireceğinden dolayı, yayının Dışişleri Bakanlığınca da istenmediği konusuna hiç değinmiyordu...

Broşürün yayınlanmasından sonra Şaret'in oğlu AAUG hakkında dava açmak istedi. Ancak Dışişleri Bakanlığı bu konuda umduğu desteği göstermedi. Kudüs'deki politikacılar, hukuki yola baş vurmanın kitap için daha geniş bir kamuoyu yaratacağından büyük bir hata olacağı görüşündeydiler.

Broşürde, Şaret'in günlüğünden, ellili yılların olaylarına ışık tutan alıntılar aktarılmaktadır. Livia Rokach başarılı bir çalışma ortaya koymuştur. Yaptığı bütün alıntılar aslına sadıktır; hiçbir şekilde günlükteki bağlamından koparılmamış, yazarın amacıyla çelişkiye düşecek tarzda aktarılmamıştır. Bu güne dek, İsrail propagandası etkisi altında bulunanlar üzerinde bu alıntılar bomba etkisi yapacaktır.

Livia Rokach incelemesinde, günlüğün özellikle aşağıdaki sorunlarla ilgili kısımlarını kullanmaktadır:

1 — Misilleme eylemleri

Moşe Şaret'ten yapılan alıntılar, söz konusu eylemlerin intikam veya misilleme güdüsüyle gerçekleştirilmediğini, tersine Ben Gurion ve Moche Dayan tarafından önceden tesbit edilen politikanın ürünü olduğunu göstermektedir. Bu politika savaşı hazırlamak üzere sınırlarda gerginliği arttırmayı amaçlıyordu. Görünürdeki hedefi ise sınır yerleşim bölgelerindeki Filistinli kaçakları bölgelerin uzaklaştırmaktı. Şaret'in günlüğü ayrıca, başkan Yitzhak Ben Zvi'nin

Sina Yarımadasının işgalini, haklı göstermek için, bir Mısır saldırısını umutla beklediğini ortaya koyuyor. Ayrıca Suriye sınırındaki baskınların da İsrail'in teşvikiyle gerçekleştiği açığa çıkmaktadır, Şaret Kibya kasabasında 56 suçsuz arabın öldürülmesiyle sonuçlanan katliamın ardındaki nedenleri ayrıntılarıyla ele almakta, olaydan A. Şaron başkanlığındaki 101. birliğin sorumlu olduğunu belirtmektedir. Baskının hükümet tarafından yanıltıcı bir açıklamayla, bölge sakinlerinin partizanca bir eylemi olarak sunulduğunu söylemektedir.

Livia Rokach kitabın eklerinde Ben Gurion'un bu yalanları yaydığı radyo konuşmasına yer vererek, ne denli titiz çalıştığını göstermektedir. Bu çalışma, geçen 27 yıldan sonra bile günümüzde İsrail askeri kaynaklarının açıklamalarının ne denli gerçeğe yakın olduğu sorusunu akla getirmektedir.

2 — Güney Suriyeyi İşgal planı:

Şaret, Suriye diktatörü Edib Şişakli'nin düşmesinden yararlanarak, Ben Gurion, Dayan ve Lavon'un, güney Suriye'yi işgal ve ilhak planlarını gözler önüne sermektedir. Sözü geçen üçlünün niyeti, yüksek düzeydeki bir Suriye subayına yönetime elkoyması ve İsrail yanlısı bir hükümet kurması için para yedirmekti. Hafız Esad'ın gücünü giderek yitirdiği ve İsrail'in bu yönde yaptığı açıklamalar dikkate alındığında, bu planın hâlâ güncelliğini koruduğu ortaya çıkar.

3 — Lübnan'ı Bölme Amacı:

Şaret, daha 1954 Şubatında Ben Gurion'un geniş çaplı bu eylemle Lübnanı bölmeyi ve Hıristiyan Maruni bir devlet oluşturmayı önerdiğini açıklamaktadır. Yürütülen detaylı tartışmalardan sonra Ben Gurion planını kapsamlı bir mektupla Şaret'e bildirmiştir. Ancak, Şaret, yazdığı uzun cevapta bu planı kesinlikle reddetmiştir. Ben Gurion, Lübnan'daki Hıristiyan önderleri desteklemek üzere, büyük miktarda harcama yapmaya hazırdı. Amacı, Lübnan'ı işgal

etmek için bir gerekçe yaratmaktı. Böylece, İsrail ordusu oradaki Hıristiyanları Müslüman baskısından kurtarmak üzere, aldığı çağrıya uyarak ülkeye girecekti. İçsavaş, Saad Haddad tarafından kurulan Maruni yönetimi ve bu yönetimin "bağımsız Lübnan" olarak adlandırılması gibi sonradan Lübnan'da ortaya çıkan gelişmelerin, ne kadar net biçimde öngörülmüş olduğu okuyucunun dikkatini çekmektedir.

4 — Har Tzion Olayı:

Şaret, yürüyüş yaparken Ürdün sınırını geçen ve orada öldürülen kızkardeşinin intikamını almak amacıyla 101. birlikten Meir Har Tzion'un kendi elleriyle 5 suçsuz Bedevi gencini nasıl öldürdüğünü anlatmaktadır. A. Şaron ve Moshe Dayan olayı örtbas etmiş ve Ben Gurion da Şaret'in suçluları yargıç önüne çıkarmasını önlemişti.

5 — Lavon Olayı.

Şaret, Mısır'da tezgahlanan kirli oyunları bütünüyle göz önüne sermektedir. Livia Rokach metne Şaret'in parlamentoda yaptığı yalan dolu konuşmayı da eklemiştir. Gerçeklerin daha iyi anlaşılmasını sağlayan bu konuşmada Şaret Kahire sanıklarına yapılan suçlamaların ırkçı ve Yahudi düşmanı bir temelden kaynaklandığını iddia etmiştir.

Günlüğün tümünü ya da 'Maariv' de günlükten yapılan alıntıları okumuş olan İsrailli okuyucu için bu ağır açıklamalar bir şok etkisi yaratmayabilir. Bu yayınlar muhtemelen ülke dışında daha büyük bir etki yaratacaktır. Dışişleri Bakanlığının devreye girmesiyle broşürün geniş çapta dağıtımının biraz engellendiği bir gerçektir. Özellikle İsrail yanlısı amerikan iletişim organlarının suskuyla karşılama tutumu karşısında, Arap-Amerikan örgütü yayınladığı broşürü geniş çapta yaygınlaştırma konusunda gerekli olanaklara sahip olamamıştır.

EK II

Ben Gurion'un 19.10.1953 tarihinde İsrail radyosundan yaptığı konuşma. Bu konuşma "Davar" gazetesinin 20.10.1953 tarihli sayısından aktarılmaktadır:

"Dört yıldır, Ürdün ve diğer Arap ülkelerinden gelen silahlı gruplar tarafından sınırdaki ve Kudüs civarındaki yerleşim bölgelerine öldürmek ve yağmalamak amacıyla baskınlar yapılmaktadır. Yüzlerce İsrail vatandaşı kadın-erkek, genç-yaşlı demeden çoğunlukla Ürdün ve Gazze Şeridi'nden gelen silahlı çeteler tarafından yaralanmış veya öldürülmüştür. Bu saldırıları önlemek üzere ateşkes komisyonuna ve Arap hükümetlerine yaptığımız bütün başvurular sonuçsuz kalmıştır. Ürdün ve diğer Arap hükümetlerinin bu eylemleri desteklemesinin açık politik bir nedeni vardı:

İsrail'i yıkmak ve İsrail vatandaşlarının hayatlarını sürdürmelerini olanaksız kılmak. Bu iş için ise Arap göçmenleri kullandılar. Göçmenlere kendi ülkelerinde yerleşme olanağını vermediler, yerleşmelerine yardımcı olmadılar. Oysa İsrail Arap ülkelerinden gelen Yahudi göçmenlerin bu ülkede yerleşmelerine yardımcı olmuş ve yerinden yurdundan ayrı düşmüş Arap halkın da buraya yerleşebilmesi için yardım elini uzatmıştır. Arap hükümetleri, yukarıda sözettiğim korkunç amaçlarla, özellikle İsrail sınır bölgesinde ve Birleşmiş Milletler yardımlarıyla yaşamaya zorlamaktadırlar.

Ve en sonunda en fazla korktuğumuz şey başımıza geldi. Büyük çoğunluğunu Arap ülkeleri göçmenleriyle Nazi toplama kamplarından kurtulabilenlerin oluşturduğu sınır bölgelerindeki halkımız, yıllardır bu türlü baskınlara maruz kalmıştır. Buna rağmen büyük bir sabır ve itidal göstermiş ve haklı olarak devletinin

kendisini korumasını talep etmiştir. İsrail hükümeti yöre halkına silah dağıtarak halkın özsavunmasını organize etmeye çalışmıştır.

Ancak vatandaşlarımızın sabrının taşmasından sonradır ki, Ürdün'den gelen bu silahlı güçler eylemlerine bir son vermişlerdir. Yahud'da bir anne ve iki çocuğunun öldürülmesi bardağı taşıran son damla olmuş ve yöre halkı sınırı geçerek, silahlı çetelerin merkezi olarak bilinen Kibya köyüne saldırmıştır. Herhangi bir yerde kan dökülmesi hepimizi üzer. Kibya'daki misilleme eyleminde suçsuz insanların öldürülmesinden dolayı kimse İsrail hükümetinden daha fazla üzüntü duymuş olamaz. Ancak bütün sorumluluk Ürdün hükümetinindir. Çünkü, yıllardır topraklarından İsrail vatandaşlarına yöneltilen silahlı saldırı ve yağmalama eylemlerine seyirci kalan ve böylelikle bu eylemlere destek olan yine Ürdün hükümetidir.

İsrail hükümeti Kibya eyleminde 600 askerin de bulunduğu yolundaki gülünç ve fantastik iddiaları şiddetle reddeder. Yaptığımız tahkikata göre Kibya saldırısının yapıldığı gece orduya ait en küçük bir birimin bile yerinden ayrılmadığını saptamış bulunuyoruz.

İsrail Hükümeti komşuluk ilişkilerinde misilleme düşüncesinin yer almaması gerektiğini bilmektedir. Ancak, İsrail hükümeti yine bilmektedir ki; komşuluk ilişkilerinde bize karşı yürütülen tek yanlı bir savaşın da yeri yoktur. — Arap ülkeleri yönetimleri bu savaşın varlığını açıkça ifade ederek, ikinci raundda yeniden görüşme tehditlerini savurmaktadırlar.

Bütün demokratik dünyaya ve dünyanın her tarafındaki demokrasi yanlılarına İsrail hükümeti şu açıklamayı yapmayı gerekli görmektedir: Biz, küçük ve genç bir ülkeyiz, fakat 5 yıl önce Arap saldırısına uğradığımızda da ortaya koyduğumuz gibi kendimizi savunabilecek güce sahibiz. Buna rağmen, komşularımızla kaba kuvvete ve silah gücüne dayalı ilişkiler kurmayı arzu etmiyoruz. Bütün Yahudi nesilleri gibi biz de İsrail peygamberinin barış ideallerine inanıyoruz. Adaletin yüceliğine, ulusların ve insan haklarının eşitli-

ğine inanıyoruz. İsrail devleti tarihsel bir haksızlığı, tüm dünyada gerek birey gerekse ulus olarak Yahudilere karşı ırk ayrımı güdülmesi haksızlığını düzeltmek üzere kurulmuştur. İsrail devletinin temel amacı, nerede olursa olsun, bütün ezilen Yahudilere tarihsel vatanlarında güvenli bir hayat, özgürlük ve eşitlik sağlamaktır. Bu ancak insanların bağımsızlık haklarını tanımakla olur, yoksa yabancıların ihsanı ile sağlanamaz. Devletimiz her gün veya her hafta cana kıymak, sabotaj yapmak ve çalmak üzere Arap ülkelerinden gelen silahlı çetelerin baskınlarına, vatandaşlarının hayatının tehlikeye atılmasına izin vermeyecektir. Eminim ki bütün saygıdeğer kişiler de böyle düşünmektedir. Bu çeteler hükümetleri tarafından cezalandırılmadığı veya engellenmediği gibi, ne Birleşmiş Milletler ne de bazı Arap devletleri müttefikleri duruma müdahale etmektedirler.

İsrail devleti bağımsızlığını ilân ettiği zaman askeri güçleriyle bizi yıkmaya çalışan ancak bunu başaramayan Arap devletleri, 5 yıldan beri BM anayasasına ters düşerek devletimize ekonomik ambargo uygulama yoluna gitmişlerdir. İsrail'i yıkmaya çalışan Arap devletleri bununla da yetinmeyerek ateşkes anlaşmasını ihlâl eden ölüm çeteleriyle devletimize karşı savaşlarını sürdürmektedirler.

Biz Araplarla bu tür bir savaşı sürdürmeyi kabul etmeyeceğiz. Aynı zamanda Birleşmiş Milletlerin veya BM Anayasasına gerçekten inanan bir süper gücün 5 yıldır İsrail'in sınır bölgelerinde süregelen bu kanlı olaylara karşı tavırsız kalmasını da anlamamız mümkün değildir. Hür dünyanın barış için mücadele eden bir üyesi olarak, komşumuz bir ülke vatandaşının boşuna yaralanmasını hiç arzu etmeyiz, ancak kendi vatandaşlarımızın da öldürülmesine göz yumamayız. İsrail hükümeti BM Güvenlik Konseyi nezdinde ateşkes anlaşmalarının ihlâl edilmesini protesto eder. Biz, uluslararası adalete ve barışa inanıyoruz. İsrail vatandaşlarının diğer ülkelerin vatandaşlarıyla aynı haklara sahip olduğuna ve İsrail devletinin diğer devletlerle aynı haklara sahip olduğuna inanıyoruz."

EK III

"SÖYLEDİĞİN TÜRKÜ BİRAZDAN ÖLÜM HIRILTILARINA DÖNÜŞECEK"

Aşağıda, 1969 yılında Levin-Epsteiğn Ltd. tarafınadn Tel Aviv'de yayınlanan Meir Har-Tzion'un günlüğünden bir alıntı yer almaktadır. Meir Har-Tzion İsrail Dışişleri Bakanlarından A. Sharon'un yakın arkadaşı ve aynı zamanda suç ortağıdır. (30. dipnota bkz.)... Aşağıdaki alıntıda 50'lerin başında Gazze'ye yapılan bir İsrail baskını tasvir edimektedir:

"Geniş, kurumuş nehir yatağı ay ışığında parlıyor. Dağ yamacı boyunca dikkatle ilerliyoruz. Evler görünmeye başladı. Rüzgarla sallanan çalıların gölgesi toprağa düşüyor. Uzaktan üç ışık seçiliyor. Karanlıktaki evlerden Arap müziği duyulmakta. Dörder kişilik üç gruba ayrılıyoruz. Gruplardan ikisi güneyimizdeki büyük göçmen kampına yöneliyor. Diğer grup Gazze vadisinde yalnız başına duran bir eve doğru yürüyor. Ay gümüş ışığıyla bizi sararken, yeşil tarlalarından çamurların içinden ilerliyoruz. Sessizlik birazdan kurşun sesleri, patlamalar ve şimdi huzur içinde uyuyanların çığlıklarıyla bozulacak. Acele ederek evlerden birinin içine giriyoruz. "Mann Haatha?" (Arapça "kim var orda?')

Sesin geldiği tarafa dönüyoruz. Korku içinde titreyen iki Arap, duvara yapışmış duruyor. Kaçmayı deniyorlar. Ateş açıyorum. Adamlardan biri yere düşüyor, diğeri koşmaya devam ediyor. Artık harekete geçmeliyiz - kaybedecek vaktimiz yok. Araplar karmakarışık halde koşuşurken, ev ev işimizi hallediyoruz. Makineli silahların sesi korkunç çığlıklara karışıyor.

Göçmen kampının ana caddesine varıyoruz. Diğer grup karşı yönden kaçan Araplara saldırıyor. El bombalarının gürültüsü yükseliyor. Geri çekilme emri alıyoruz. Saldırı sona erdi.

Yarın gazeteler şöyle yazacak: 'Gazze yakınlarındaki El Burc göçmen kampı saldırıya uğradı. Kamp İsrail topraklarına sızanlara barınak hizmeti görüyordu. 20 kişi öldü, 20 den fazlası da yaralı.'

.....Yolumuzu kesen telefon hattını tahrip ederek ilerliyoruz. Tepe yamacı boyunca dar bir yol uzanıyor. Grup sessizce ilerlemekte. O ne? Tepeden aşağıya taşlar yuvarlanıyor. Yukarda sessizliğe kulak kesilmiş 'bir adam görüyorum. Silahımı doğrultuyorum. Gibly bana dönerek, 'Har, Tanrı aşkına, bıçakla hallet!' diyor. Kenetlenmiş dişleri karanlıkta parlamakta, vücudu gergin. Tanrı aşkına!.. Tabancamı indirip, bıçağımı çekiyorum. Bir Arap türküsü mırıldanan adama doğru sürünüyoruz. Türkün birazdan ölüm hırıltılarına dönüşecek. Vücudumdaki her kas gerilmiş durumda. İlk kez bıçakla deneyeceğim. Başarabilecek miyim?

Yaklaşıyoruz. Sadece bir kaç metre ötemizde, orada duruyor. Üstüne atlıyoruz. Gibly adamı tutarken, ben bıçağı sırtına saplıyorum. Çizgili gömleği kana bulanıyor. Saniye geçmeden içgüdüsel olarak bir kez daha saplıyorum. Vücudu inliyerek yere düşüyor ve sonra tamamen suskunlaşıyor."

* * *

Meir Har Tzion'la yapılan bir röportajdan (Ha'aretz, haftalık ilavesi, 9. Kasım 965):

"Vicdan azabı mı? Hayır. Neden vicdan azabı duymalıyım ki?" Mavi gözleri şaşkınlıkla açılıyor. "Bir adamı tabancayla öldürmek çok kolaydır. Tetiği çekersin, hepsi bu kadar. Ama bıçak, bambaşka bir şey — gerçek bir silah... Fantastik bir duygu bu. Erkek olduğunu hissettiriyor insana."

* * *

Meir HarTzion'un günlüğünde, Ocak 1954'de "Hebron Eylemi"yle ilgili olarak düşülen notlardan alıntı. Sayfa: 171-472.

"Şehrin evleri gözüktü. Karların içinde İki katlı büyük binalar yükseliyor. Havada bir ölüm sessizliği var. Duyulan tek ses ayaklarımızın altında ezilen karın hışırtısı.

Caddeye ulaştık. Cadde, ince, kaygan bir kar tabakasıyla kaplı. Büyük bir dikkatle ilerleyerek, ilk ev grubunu geçiyoruz, ve ikinci bir ev grubuna yaklaşıyoruz. Belki de artık işe başlamamız gerekir. Tam bunu düşünürken ayağım kayıyor ve kendimi yerde buluyorum.

Gürültüye uyanan iki köpek havlamaya başladı. Pencereden burnunu dışarı uzatan bir Arap alarm işaretini verdi. Şimdi düşünecek hiç zamanımız yok, çok çabuk davranmalıyız. Civardaki güzel, merkezi bir evi gözüme kestiriyorum. Bir köpek havlıyarak bizi karşılıyor. Pencereye yaklaşan bir karaltı görüyoruz. Derhal nişan alıyorum. Kurşunlar sessizliği yırtıyor. Arap korkunç bir bağırtıyla yere düşüyor. Sıçrayarak ilerliyoruz. İki kişi bizi korumak üzere arkada kalıyor ve kapıyı bir mermi yağmuruna tutuyorlar. Demir kapı yerinden kıpırdamıyor bile. İkinci bir mermi yağmuru.

Kapı sonunda açılıyor ve ben içeri giriyorum. İçersi karanlık ve dağınık. Evin sahibini bulmaya çalışıyorum. Ancak evin kadınlarına zarar vermemek için, ortalığa rastgele ateş etmiyorum. Dışardan korkunç çığlıklar geliyor. Dışarı çıkıyorum. Civarda oturanların hepsi uyanmış. Evlerin arasında bazı koşuşmalar oluyor, silah sesleri duyuluyor. Acele etmeliyiz, fazla zamanımız kalmadı. Yeniden eve girerek ateş ediyorum. Sonra dışarı çıkarak geri çekilmeyi emrediyorum. Yukarıdaki evlerden "Yahudileri öldürün" (Adbahuel-Yehud) çığlıkları geliyor. Damarlarımızdaki kan donuyor. Sekilere doğru kaçmaya çalışıyoruz. Her taraftan aynı bağırışlar yükseliyor.

Sürekli olarak ateş ediyoruz. Karşımızda beliren bir Arap, kurşun yağmuru ile yere yıkılıyor. Arkama bakıyorum ve hayretle sadece 3 kişi kaldığımızı görüyorum. Ne yapmalıyız? Sekilerin gölgesine siniyoruz. Çevremizdeki sesler yaklaşıyor. Bir saniye içinde neler olabileceğini kimse bilemez. Kokua yüksek sesle "Eitan! Eitan!" diye bağırıyor. Cevap yok. Ölmüş olabilir mi? Bir el bombasının patladığını ve silah seslerini duyuyoruz. Eitan neredesin? Birden arkadan birisi yaklaşıyor. Eitan bu. Sekiye dayanıyor ve inliyor. Yaralandı mı acaba? Paniğe kapılarak ona doğru koşuyorum. Hayır yaralanmamış. Grupla ilişkisini kaybetmiş ve çevresindeki dehşet verici kargaşa karşısında kendisini yapayalnız bulunca kendine hakimiyetini yitirmiş. Kokua'ya onunla ilgilenmesini ve arkamızdan gelmelerini emrediyorum. Geri çekilmeye devam ediyoruz. Diğer bir Arap üzerimize doğru koşuyor. Bir yaylım ateşiyle onu yere indiriyorum ve Kokua elindeki gelişkin rovelveri çekip alıyor. Bağırışlar giderek uzaklaşıp zayıflıyor. Eylemimiz sona ermiştir.

Şimdi olabildiğince çabuk geri çekilmemiz gerek. Gücümüzün yerine geldiğini hissediyoruz. Hepimizi bir mutluluk dalgası sarıyor. Başardık. Eylemi yerine getirdik. Şüphe, endişe, yorgunluk ve korku, hepsi geride kaldı. Başarı ve güçlülük duygularıyla doluyuz. Güçlüyüz. Artık, hiçbir şeyden korkmuyoruz. Ellerimiz tetikte, sakınmadan evlerin arasında yürüyoruz. Kim bizimle çatışmaya cesaret edebilir ki? Artık rahatça ilerliyoruz. Kilometreler, kilometreleri saatler saatleri kovalıyor. İki köye yaklaşıyoruz. Sakilerin arasından mı ilerlesek, yoksa... El bombalarının hazırlanmasını emrediyorum ve ayışığının aydınlattığı caddeyi hızla geçiyoruz. Karşımıza çıkabilecek her türlü tehlikenin *"hakkından gelmeye"* hazırız.

Sabah 4.30 — Son metreler. Araba karşıda. Arik (Sharon) bizi karşılıyor, heyecanlı. Yüzünde geniş bir gülümseme, ellerimizi sıkıyor. Karşılığımızı vermiştik. Her şey için karşılığımızı."

1954 Nisan'ında düşülen notlardan "Nahalin Eylemi":

"Köyün bahçeleri. Davidi bizi gruplara ayırıyor ve sessizce evlerin arasında ilerliyoruz. Köy sakin. Daracık sokaklarda bekçiler dolaşıyor. Büyük grup ikiye ayrılıyor. Kadınlarla erkekleri ayırdedebilmek için her grubun bir elektrikli feneri var. İşte ilk evler. Bir tahrip kalıbı kapıda patlıyor. Kırılan kapının ardından ortaya çıkan Arap'ı da ikinci atışla ben yere seriyorum. İleri. Kaybedecek tek saniyemiz bile yok. İkinci bir kapı daha havaya uçuruluyor. Kapıda beliren bir Arap, bir kaç metre ötemizde patlayan bir el bombası savuruyor. Arol ve Kocha bir salvo ile bizi öldürmek isteyeni haklıyorlar ve hızla evlerin arasından ilerlemeye devam ediyoruz. Bir köşede korkudan kendini kaybetmiş bir kadın duruyor. Sırtını sıvazlayarak kadını yatıştırıp, hızla aşağı doğru devam ediyorum. Yishay da benimle birlikte koşuyor. Yoran ve grubu ortada yoklar. Kısa sürede onları buluyorum. Saklanan erkeklerini aramak için, iki yaşlı kadını kapının önünden çekilmeye ikna etmeye çalışıyorlar... Yaşlı kadınlar direniyor ve tartışma uzuyor. Bu arada çevredeki tepelerde "savaş" devam ediyor. Dehşetle kaçmış olan köyün kahramanları, aramızda yeterince mesafe olduğuna kanaat getirdikten sonra, cesaretlerini yeniden toplamışlar ve saklandıkları köşelerden havaya ateş etmeye başlamışlardı. Bütün köy kaçmıştı. Evlerin arasından ancak tek tük makineli sesleri geliyordu...

Sabah 4.30. Doğuda ağaran günün ışıkları. Yorgun-argın tepeyi çıkıyoruz. Yukarıda bir sıra araba bizi bekliyor. Eylemimiz sona erdi.

Mevo'ot Beytar'daki yemek odası. Masadaki enfes yemekleri tıkınıyoruz. Köşede, cesur savaşçıları yakından görmek isteyen bir grup yaşlıca subay duruyor. Burnumuz havada, dünyaya yukardan bakıyoruz. Şimdi her şey çok güzel. Her tarafı güzel olan tatlı bir rüya gibi her şey. İşte bu, zaferin mutluluğu. Gerçek bir mutluluk."

EK IV

MOŞE ŞARET'İN 'LAVON OLAYI'NA İLİŞKİN RESMİ AÇIKLAMASI

Divrei HaKnesset 514. Oturum
13.12.1954

Başbakan Şaret'in konuşması:

"Sayın Başkan, sayın Meclis Üyeleri,

İki gün önce Mısır'da 13 Yahudi yargılanmaya başlamıştır. Bu dava herkesi hayrete düşürmüş ve gerek İsrail de, gerekse bütün Yahudi aleminde büyük tepkiye neden olmuş ve derin bir üzüntü yaratmıştır. Bu dava, dünyadaki bütün haksever insanları yakından ilgilendirmeli ve kalplerde korku uyandırmalıdır. "Dış Sorunlar ve Güvenlik Komitesi" bu ciddi meseleyle ilgilenmektedir ve ilgilenecektir.

Ancak, şu aşamada kısa bir açıklamada bulunmayı gerekli görüyorum. 15 Kasım'daki konuşmamda da belirttiğim gibi aslında "Mısır'ın bu sorumsuz tutumu, önderinin iddia ettiği gibi uzlaşma ve barış istemediğini göstermektedir. İskenderiye'de düzenlenen komplo, Mısır'ın barış isteğinden ne kadar uzak olduğunu ortaya koymaktadır. İskenderiye'de sahnelenen gösteride bir grup Yahudi gerçek dışı casusluk suçlamalarının kurbanı olmuştur ve anlaşılan bu hayali suçu yüklenmeleri için kendilerine baskı ve işkence yapılmaktadır.

Bu iddiamız, sanık Victorin Ninyo'nun Kahire'de askeri mahkeme önünde yaptığı ve bu sabah yayınlanan açıklaması ile de

doğrulanmış ve korkunç bir gerçek halini almıştır. (Bu açıklamaya göre) mahkemeden önceki sorgu aşamasında işkence görmüşler ve işlemedikleri bir suçu kabul etmek zorunda kalmışlardır. İsrail hükümeti, engizisyon mahkemelerinde kullanılan bu yönteme Ortadoğu'da yeniden başvurulmasını protesto eder. Mısır'lı Başsavcının iddialarına göre, İsrail yönetimi Mısır'ın uluslararası ilişkilerine ve güvenliğine yönelik şeytanca komplolar düzenlemekteymiş, İsrail hükümeti bu iddiaları kesinlikle reddeder.

Çeşitli ülkelerde Yahudilere yöneltilen haksız 'suçlamaları ve yapılan işkenceleri biz buradan birçok kez protesto ettik. Mısır tarafından önemli suçlamalarla itham edilen bu suçsuz Yahudiler aslında Yahudi halkına ve İsrail devletine duyulan düşmanlığın bir kurbanıdırlar. Eğer, siyonizme ve Yahudi devletine bağlı olmak bir suç ise, bugün dünyada milyonlarca Yahudi aynı suçu işlemektedir. Mısırlı yöneticilerin, Yahudi kanının akıtılmasından sorumlu tutulmayı önemsemediklerini biliyoruz. Barışa, uluslararasında insanca ilişkiler kurulması gerektiğine ve istikrara inanan herkesi bu korkunç haksızlığı engellemeye çağırıyoruz."

1) Bu satırlar Şaret'in 3.1.55 tarihli (S. 622) notlarına dayanılarak yazılmıştır. Şaret notlarında 100.000 Filistinli Arap'ı Brezilya'ya sürme fikrini ele almaktadır.
2) Şaret'in 26.5.55 tarihli yazısı, S. 1021.
3) 13.3.55 tarihli yazı, S. 840.
4) Aynı yazı.
5) 26.5.55 tarihli, S. 1022'deki yazı kaynak alınmıştır. Şaret şöyle yazıyor; "Gidon (Raphael) İtalya ve Almanya'da faşizmin böyle başladığını iddia etti." Şaret bu sözlere en azından kendi kafasında katılıyor gözükmekte.

*) Kibbutz; İsrail'deki kolektivist tarım çiftlikleri — (ç.n.)

6) Birleşmiş Milletler, Ürdün Nehrinin İsrail, Suriye ve Ürdün arasında paylaşılmasına ilişkin bir plan hazırlamıştı. Plan üzerindeki görüşmeler o dönemde Başkan Eisenhower tarafından özel olarak görevlendirilen Eric Jonston tarafından yürütülüyordu. Ancak İsrail kendi sulama projesini hızla tamamlamaya çalışıyordu. Anlaşma hiçbir zaman gerçekleşmedi.
7) Şaret'in günlüğünün yayınlanmasından sonra bir İsrail yurttaşı 1979 Eylülünde yapılan bir radyo tartışmasında A. Şaron'a 69 sivilin öldürüldüğü katliama ilişkin sorular sordu. Kibya eylemini bizzat yürüten ve 50'li yıllarda Şaret'in söylediğine göre Mapai Partisinin sadık bir üyesi olan Sharon bugün Begin Hükümetinde yer almaktadır. Batı yakası ve Gazze Şeridi'nin sömürgeleştirilmesinden bizzat sorumludur. Radyodaki tartışmadan sonra Histadrut/Labor Party'nin gazetesi "Davar"da 14 Eylül 1979'da çıkan haberde şöyle bir yorum yapılmaktadır: "Sharon'a göre Kibya'da 69 sivilin öldürülmesinin sorumlusu olay kurbanlarının kendisidir. O zamanlar Arap halk. ordunun köy sınırına dek gelerek, yalnızca bir evi havaya uçurup uzaklaşmasına alışkındı. Bu nedenle evlerini terketmiyorlardı. Kibya'da kadın ve çocuklara yönelik barbarca bir katliam yapıldığı yolundaki suçlamalar hiçbir gerekçeye dayandırılamazdı.

Eylemin büyük etki yaratmasını bizzat Sharon istemiş, yaklaşık 600 kg. patlayıcı maddeyle yola çıkılmasını emretmişti. Köydeki 45 ev, bu arada bir de okul bomba yerleştirilmek üzere belirlenmişti. Görevli birlik insanların bodrumlarda

ve tavan aralarında saklandığından haberdar değildi. Giriş katlarının üstünkörü aranmasından sonra evler havaya uçurulmuştu. Kurbanların sayısının bu kadar yüksek oluşunun nedeni budur.

Kibya olayı herkese trajedik bir yanılgı olarak göründü. Dikkatli bir komutan bu yanılgıyı önleyebilirdi. A. Şaron'un olaydan sonra hatalarını düzeltmeye çalışması ve şimdi en azından duyduğu üzüntüyü belirtmesi gerekirdi. Ama bunu yapmadı."

Görüldüğü gibi Davar'ın yayımcısı Nahum Barnea Sharon'a açıkça saldırmakta, ama gerçekte kanlı operasyonu mazur göstermeye çalışmaktadır. Kibya bir "trajik yanılgı" değil, Sharon'un anlattığı hikayeden de anlaşıldığı gibi, bilerek yapılmış bir eylemdi. Sharon eyleme geçilmesinden önce, Yahud'da (Şimdi İsrail Yahudilerinin yerleştirildiği bir Arap köyü) bir kadının öldürülmesiyle sonuçlanan eski bir baskını askerlere bütün dramatikliğiyle anlatmıştı. Kibya'nın Yahud'la en ufak bir ilişkisi bulunmamasına rağmen, Yahud olayı son katliamın bahanesi oldu. Güdülen amaç açıkça, askerlerin mümkün olduğunca çok sivil öldürmesi ve kadınlarla çocukları katletmekten suçluluk duymaması için şartlandırılmaları idi. Sharon Kibya'dan döndükten sonra kurbanların sayısının 10—12 kadar olduğunu söylemişti. Radyodaki konuşmasında ise: "Sadece Ürdün alayının bulunduğu garnizondan öldürdüğümüz askerleri saymıştık" diyordu.

8) Aynı dönemde İsrail dünyaya Arapların artan gücünün kendi varlığını şiddetle tehdit ettiği propagandasını yayıyordu. Bu propagandanın Amerikalı Siyonist liderlere yaptırılıp, böylece onların da İsrail'in iki yüzlü politikası içine çekilmiş olması çok anlamlıdır.

9) S. 376

10) S. 377

11) S. 377

12) S. 379

13) Müslüman Kardeşler'e atfedilen Suriye'deki yeni terör eylemlerini yorumlayan 29 Haziran 1979 tarihli "Ha'Aretz"e bakınız: "Eğer, Suriye, Ba'Ath (Baas) Partisi'nin ve Alawiten'lerin (Alevilerin) iktidara geçmesinden önce olduğu gibi, sünni karakterini ön plana çıkarırsa, İsrail, Lübnan ve bütün Ortadoğu için yeni ve çeşitli fırsatlar doğacaktır. Belki de, bir daha hiç ele geçirilemeyecek olan

bu fırsatı, İsrail çok iyi değerlendirmelidir." Çeyrek yüzyıl sonra aynı süslü lâflar yeniden kullanılacaktır. 1979 yılının İsrail basını dikkatle okunursa, İsrail'in Assad'ı (Esad) düşürerek, Şam'da bir hükümet kurmak için yeniden çeşitli girişimlerde bulunduğu izlenimi uyanmaktadır. 1979 Eylülünde İsrailli bir politikacı bize şöyle söylemişti: "İsrail Şam'da bir Sedat'a sahip olmak istiyor."

14) S. 478

15) 12.2.55 tarihli not, S. 723.

16) 1.10.55 tarihli not, S. 1152.

17) Bu tabii ki İsrail ve ABD arasında 1967'den önce hiçbir ittifak yapılmadığı anlamına gelmez. 50'li yıllar boyunca İsrail Gizli servisleri ve CIA arasında son derece yakın bir işbirliği vardı (Bkz. Günlük, 10.2.55; S. 716, 1.10.55, S. 1182) İsrailli liderlerin 50'li yıllarda Lübnan'ı bölme planlarına paralel olarak ABD'nın Lübnanlı Hıristiyanlara silah göndermeye başlaması —1976 Haziranında göçmenler sorununu araştıran Senato Komisyonunda CIA başkanı William Colby'nin yaptığı tanıklığa göre —kuşkusuz tesadüf değildi "Lübnan'a dini ve etnik azınlıkların komünizme karşı mücadelesini desteklemek amacıyla" silah gönderiliyordu. İsrail, Fransa'nın 1956 yazından 60'lı yıllara dek gönderdiği silahlarla ilişkili değildi ve Fransa'nın amaçlarına karşı açıkça tavır alması mümkün olamazdı. Fransa'nın Cezayir'e karşı yürüttüğü sömürge savaşının son bulması ve De Gaul'ün İsrail'in küstahlığına artık tahammül edememesi, 1967'de İsraille Fransa arasındaki özel ilişkilere son verdi ve yerini İsrail — ABD arası ilişkilere bıraktı.

18) İsrail'in Lübnan'da on yıldan fazla süren ve kısa sürede aşağılık bir vahşet halini alan sistematik kitle katliamları, çağdaş tarihte Hindi-Çin'deki ABD eylemlerini saymazsak eşi görülmemiş boyutlardadır. Bu katliamlar hiçbir şekilde haklı çıkanlamaz. Burada sunulan belgelerle İsrail'in kendini ve Lübnan Hıristiyanlarını FKÖ terörüne karşı koruma bahaneleri daha da gülünç ve utanç verici olmaktadır. Bu bahane Batılı iletişim araçları ve hükümetlerince her zaman desteklenmektedir. İsrail' in BM Daimi Temsilcisi Yehuda Blum "Lübnandaki temel problemler çok önceki yıllara dayanmaktadır. Güneydeki durum bu sorunların belirtisi ve bir yan ürünü olarak görülmelidir." (The Nation, 15.9.79) derken, kuşkusuz dünya kamuoyunu küçümsemekte ve karacahil olduğunu

hesaplamaktadır. Temsilci, İsrail'in "Made in USA" silahlarla, binbaşı Sa'ad Haddad yönetimindeki İsrail Maruni kuklalarına yaptırdığı kitle katliamını işte böyle nitelendirmektedir.

19) 18.3.54, S. 404.

20) Şaret bu raporun gizlice öğrenildiğine işaret ediyor. Ayrıca Hitcheson'un İrgun'un bazı kesimleriyle işbirliği yapmayı amaçlayarak, kendi hükümetine karşı çalışmasının mümkün olduğunu düşünse de, sonra bu tahmininden vazgeçiyor. (Bkz. Günlük, 20.4.54, S. 473) Herut'un sözcüsü Arie Altmann'ın 25.1.1955'de parlamentodaki bir tartışmada (*Divrei Haknesset Hashnya,* S. 654) hükümeti "zayıflıkla suçladığını hatırlatmak bu bağlamda ilginç olacaktır: "Eğer hükümet güvenlik konusundaki görevlerini yerine getirmezse, günün birinde şaşırtıcı bir bireysel inisiyatif olgusuyla karşılaştığında hayrete düşmemelidir. Bu gelişigüzel değil, son derece karmaşık ve köklü bir inisiyatif olacaktır..." Ehud Ya 'Ari "Mitsraim Veha Fedayaen"de (Bkz. 43 nolu dipnot) sınır bölgelerinde "Tadmor Grubu" adıyla eylem yapan ve hakkında "kesin olarak hiçbir şey bilinmeyen bir çeteden bahsetmektedir. Bu tür gruplarla, paraşüt birliği veya Sharon'un 101. Taburu gibi düzenli ordu birimleri arasında ne gibi bir ilişki olduğu bilinmemektedir. Ya 'Ari, Sharon'un birliğinin Gazze Şeridi'ne resmen açıklanmayan bazı baskınlar yaptığını, Gazze yakınındaki Al Burj'de bulunan göçmen kampına 31 Ağustos 1953'de baskın düzenlediğini hatırlatıyor. Bu konuda yapılan incelemeler, İsrail'in ateşkes hattının ötesinde yaptığı kanlı provakasyonların bilindiğinden çok daha yoğun olduğunu göstermektedir. Öyle ki, böylece, Siyonist devletin yakın geçmişine açılan yepyeni bir kapı aralanmaktadır. Bu incelemeler Labor siyonizmi ile revizyonist olarak nitelenen, ideolojik, politik ve pragmatik çelişkiler taşıyan 'irrasyonel Siyonizm' arasında — en azından 1965'e dek — net ayrımlar olduğu şeklindeki teze karşı kesin karşıkanıtlar getirmektedir.

21) 18.3.54, S. 405.

22) 25.3.54; S. 413.

23) İsrail Ma'Aleh Ha 'Akrabim'le birlikte güçlü bir kampanya başlattı ve bunu sonra 1956 Mısır baskınını haklı kılmak için tekrarladı.

24) 23.4.54, S. 477.

25) S. 489.

26) S. 489.

27) 28.6.54, S. 550.

28) Önceden planlanarak gerçekleştirilen eylemlerle beraber "misilleme" kavramının yüceltilerek kullanılması, Dayan'ın "misilleme" politikası tanımına denk düşmektedir. (Aşağıya bakınız) Vietnam savaşında yaratılan herkesin bildiği mitoslar gibi ("pasifize etme", "nötrleştirme", "Vietnamlılaştırma") bu kavramda son zamanlara dek İsrail'in Lübnan'daki katliamlarını tanımlamak için kullanılmıştı.

29) 16.4.54, S. 465.

30) Sharon bugün Begin hükümetinin Tarım Bakanı. Batı yakası ve Gazze Şeridi'nin sömürgeleştirilmesinden bizzat sorumlu. Geçmişte ateşkes hattının ötesindeki sivil halka karşı eylemler düzenleyen kötü şöhretli "101. Birlik"in komutanı idi. Kısa bir süre önce radyoda yapılan bir tartışmada (7 No. lu dipnota bkz.) Sharon'a geçmiş döneme ilişkin sorular sorulmuş, Sharon şöyle cevap vermişti: "Meir HarTzion konusunda şunları söylemek isterim. Ne yazık ki artık, bu ülkede onun kadar sadık ve vatansever, İsrail ordusunun savaş gücünü arttırmak için çabalayan ve onun çapında insanlar mevcut değil. Mücadele etmiş üstelik sizin için de mücadele etmiş bir insanı "katil" olarak adlandırmanız büyük bir talihsizliktir." *Davar,* 14 Eylül 1979.

31) O zamanlar "terörizm" kavramının bu kadar revaçta olmadığı unutulmamalıdır. Şaret genelde intikam" sözcüğünü kullanmış, "intikam" ve "kör intikam" derken ne kastettiğini anlatmak için uzun ve ayrıntılı tartışmalar yapmıştır. Şaret'in "terörizm" kavramının bugünkü kullanımına tam olarak denk düşen bir kavram arayışı içinde olduğu çok açık.

32) Günlüğe ekli bulunan her iki belge de, "olay" üzerine kurulan Olshan Dori inceleme komisyonundan alınmıştır. S. 659, 664.

33) Şaret, Den Gurion'a yazdığı 6 Mart 1961 tarihli mektupta şöyle söylemektedir: "O zamanlar, Peres'in ateşe atılmasını onaylamakta neden mi tereddüt gösterdim? Çünkü Peres'in görevden ayrılması İsrail güvenlik aygıtı yönetiminin Kahire'deki ilkel eylemlerden sorumlu olduğunun kabul edilmesi olarak değerlendirilecekti." (S. 789) İsrail'in siyasi hayatını yıllarca etkileyen ve bölen "olay" ile ardından gelen karmaşık gelişmeler ve içeriği hakkında İsrail dışında pek az şey

bilinmektedir. Bu nedenle Davia Hirst gibi titiz bir gazetecinin, Lavon'un Şaret'in ılımlı çizgisini paylaştığını varsaymak durumunda kalması anlaşılır olmaktadır (*The Gun on the Olive Branch*, Londra 1976) Gerçekte Lavon, kaba kuvvet kullanılmasını önermek için hiçbir fırsatı kaçırmayan ateşli bir "aktivist" idi. İşte bu nedenle Ben Gurion, Sdeh Boker'e çekilirken "kendi" savunma bakanlığını ona bırakmıştı, Ancak daha sonra bu hızlı aktivistin, kendisini güvenlik aygıtının yönetiminden uzaklaştırmak istediğinden şüphelendi. Böylece "olayı" çeşitli entrikalar çevrilmesine ve her iki Mapai yöneticisi arasında rekabet baş göstermesine neden oldu, aynı şekilde —farklı nedenlerden dolayı— Ben Gurion'un genç mirasçıları özellikle Dayan ve Peres arasında da rekabet başladı.

34) En tanınmış liderleri Yigal Allon ve İsrael Galili olan Ahdut Ha'Avoda, İşçi Partisini oluşturmak üzere 60'lı yıllarda Mapai ile birleşti.

35) İsrail'de hükümet darbesi düzenlemeye yönelik denemeler ülke sınırları dışında pek bilinmemektedir. 1957'de, Ben Gurion'un ağır uluslararası baskı sonucu Gazze ve Sina'dan çekilmeyi kabul etmesi üzerine, buna karşı çıkan bir grup subay bir darbe planlamıştı. 1967 Mayısının sonlarına doğru başbakan Levi Eshkol askeri darbe tehdidi nedeniyle, muhalif parlamento üyesi Moshe Dayan'ı savunma bakanı olarak hükümete almak zorunda kaldı. Böylece ordunun aldığı savaş kararını onaylamış oluyordu.

36) 11.1.55, S. 643.

37) Bu yorum, Şaret'e göre "...Naruhma Goldmann ve Teddy Kollek'in yakın arkadaşı olarak kabul edilen" Kahire elçilik görevlisi Lewis Jones tarafından yapılmıştır. Jones da Kahire'de verilen hükümlere karşı İsrail protestolarını pek ciddiye almamak gerektiği kanısındadır: "Eğer idam kararı verilirse bu (İsrailliler için) bir kayıp olmayacaktır, çünkü muhtemelen ABD'de geçer akçe haline gelmemize yarayacaktır." (8.2.55, S. 712)

38) 17.2.55, S. 738.

39) S. 863.

40) 14.4.55, S. 932.

41) 7.10.55, S. 1197. Ayrıca Bkz. Kenneth Love, *Suez* (Mac Graw Hill 1969) Şaret burada, bir haberler ajansının Nasır'la yapılan bir röportajda geçen "İsrail'i yıkmak zorundayız" cümlesini vurgulayarak çektiği acele telgrafın hikayesini

anlatıyor. Şaret telgrafa hiç inanmak istememişti. Telgraf, "tercüme hatası" gerekçe gösterilerek düzeltildiğinde son derece rahatladığını ve Nasır'ın uzlaşmacı bir politika izlediğine ilişkin saptamalarının doğrulandığını belirtiyor. (Bkz. *Günlük,* S. 1197)

42) Varolan gerçeklerin, söz konusu döneme ilişkin olayların sunuluşu ve analizi ile —örneğin Nadav Safran'ın *'Israel, the Embattled ally'* (Cambrigde Mass, 1978) adlı çalışmasında olduğu gibi — daha dikkatlice karşılaştırılması Siyonizm kokan tarih yazınının bugüne dek yaptığı çarpıtmalara ışık tutacaktır. Safran'a göre Nasır'ın tutumu 1955'lerde değişmiş. "ılımlı çizgi terkedilerek, Arap devletleri Yahudi devletine karşı savaşmaya teşvik edilmiştir. Arap ülkeleri Yahudi devletinin varlığını resmen kabul etmeye hazırken 50'li yılların ortasında, onu yok etmeyi temel hedef edinmişlerdir." (Ayrıca Bkz. 43 no.lu dipnot)

43) Bkz: Abu Iyad —*Palastiniens sans patrie*— Paris 1979 (Türkçesi: HÜR YAYINLARI) ve Ehud Ya Ari —*Mistraim Ve'Ha Fedayeen*— (Givat Haviva, 1975). Bir ElFetih önderi tarafından yazılan birinci kitap, Gazze Şeridi'nde direniş hücreleri kurmaya çalışan Filistinli sürgünlere Mısır tarafından yapılan baskıları anlatmaktadır. İkinci kitap ise, Mısır ve Ürdün rejimlerinin İsrail'e her türlü sızmayı önlemek ve sınırları denetlemek için gösterdiği çabaları kanıtlayan bir dizi belgeden oluşmuştur. 1956 ve 1967'deki savaşlarda Gazze, Sina ve Batı şeridinde İsrail gizli servisi tarafından çalınan bu belgelerde halkın İsrail baskınlarına karşı etkin güvenlik önlemleri alınması ve silahlı savunma yapılması konusundaki talepleri yer almaktadır. Ya 'Ari'nin belgelerinin ana hatları şöyledir:

— 1953 sonlarında Gazze'deki Mısır yönetimi Kahire'deki savaş bakanlığına sınırdan sızmaya çalışanları tutuklandıklarına ve sınıra giden yolların tutulduğuna ilişkin rapor veriyordu. Aynı dönemde polis ve ordu birimleri İsrail saldırısına uğrayan göçmen kamplarında, silah isteyen ve Filistinli göçmenlerin Al Arish yakınlarına nakledilme planlarına karşı çıkan göstericileri dağıtmakla meşguldü.

— 1953 sonunda, göçmen kamplarını denetlemek için, Special Civil Guard Force" (Özel sivil muhafiz kuvveti) kuruldu, S. 12.

— 1954'de bu birlik güçlendirildi. Aynı yıl karma ateşkes komisyonundaki Mısır temsilcisi, İsrail temsilcisi Arie Chalev'in sızmalar konusundaki şikayetlerine şöyle cevap veriyordu: "Onları biz göndermiyoruz ve bize kalırsa, onları öldürebilirsiniz."

— (Çalınan ve incelenenler arasında) Sızmaları ve sabotaj eylemlerini olumlayan hiçbir belge mevcut değildir. Tersine, Ya'Ari'nin çıkardığı sonuçlara göre, bütün belgeler resmi politikanın eylemcilere baskı yaptığını ve enerjik direktifler verdiğini yansıtmaktadır. Bu husus başka kaynaklarca da doğrulanmaktadır.

— Ortadoğu BM gözlem Birliği komutanı General E.L.M.Burns, *"Between Arabi and İsraeli* (Londra 1962) adlı kitabında, Nasır'ın 1954 Kasım'ında kendisine. Gazze Şeridi'ni yönetmek için huzur istediğini söylediğini belirtmektedir.

— Keith Wheelock *"Nasser's new Egypt"* (Londra 1980) adlı kitabında şöyle yazıyor: "... Mısır yönetiminin sınır çatışmalarından kaçınmak istediği çok açık. Çünkü iç kalkınmayı hedefleyen büyük plan Mısır ordusunun güçlendirilmesine son derece sınırlı bir pay ayırmaktadır."

Ya'Ari'nin sunduğu belgeler arasında,

— İsrail'in Gazze saldırısından bir ay önce 29 Ocak 1955'de, Gazze Şeridi'nin Mısırlı Valisinin bürosunda yapılan bir toplantıda alınan kararlar da yer almaktadır. Toplantıda sınırların güvenliğine ilişkin aşağıdaki önlemler kararlaştırılmıştır:

— Cebeliye göçmen kampını da içine almak üzere Gazze-Rafak yolunun doğusundaki bölgede güneşin batışından doğuşuna dek trafik yasağı uygulanmasısızma girişiminde bulunanlara ateş açılması. Bütün köy muhtarları, köylerindeki eksik kişileri bildirmekle yükümlü kılındı. Basında sızmalara karşı uyarılar yer alacaktı. Sınırdan sızdıkları sanılan, ancak mahkemeye sevkedilmeleri için haklarında kanıt bulunamayan şüpheli kişiler için tecrit kampları kurulacaktı.

— Göçmenler için ayrılan gıda maddelerinin dağıtımında, bizzat başvurmayanlara erzak verilmeyecekti.

Ya'Ari son olarak şöyle söylüyor: "İsrail'in 23 Şubat 1955'de Gazze'ye yaptığı askeri baskın, İsrail-Mısır ilişkilerinde kesin bir dönüm noktası oldu. Nasır da birçok batılı diplomat ve araştırmacı gibi, bu saldırıdan Kahire'nin izlediği politikanın dönüm noktası olarak sözetmişti. Baskın sayesinde, Mısır'ın o güne dek izlediği ılımlı çizginin artık hiçbir şansı kalmadığını anladığını birçok kez açıklamıştı. Böylece sonunda İsrail sorununun boyutlarını kavramış ve Sovyetlerden silah istemişti...

Gazze harekâtı, Mısır yönetiminin bölgede baskıcı önlemler almaya karar verdiği görece huzurlu bir ortamda gerçekleşmişti. Bundan dolayı Ben Gurion'un

neden harekât emrini verdiğinin açıklaması başka bir yerde aranmalıdır."
İsrail'in Gazze baskını bölgede büyük gösterilere ve yerel halkla Mısır ordusu arasında çatışmalar meydana gelmesine yol açtı. İsrail provokasyonlarının devam etmesi protesto hareketinin daha da yükselmesine neden oldu ve Mısır hükümeti Mayıs'da, Fedayin Hücrelerinin İsrail'de sabotaj eylemleri yürütmesine karar vermek zorunda kaldı. Ancak hücreler Mısır ordusunun sıkı denetimi altına alındı, öyle ki faaliyetleri bir kaç ay sonra yeniden sınırlanabildi. Ya'Ari'nin çıkardığı sonuca göre "Fedayin'in Mısır yönetiminin doğrudan desteğiyle sahneye çıkması, kesinlikle Gazze baskınını izleyen bir olgu" idi. S. 20.
Burada Ya'Ari tarafından sunulan belgelerin, İsrail gizli servisi tarafından 1956 Temmuzunda gerçekleştirilen 2 terör eylemi konusunda kesin bilgiler verdiğini belirtmek yararlı olacaktır. Her iki eylemde de Mısırlı subaylar kitap şeklinde kamufle edilmiş bombalarla öldürüldü. Birinci eylemde kurban, Gazze Şeridi Mısır gizli servisi başkanı General Mustafa Hafız oldu. Belgelerden Hafız'ın, sınırdan sızanlara olduğu gibi, Filistinlilerin 'civil guard' içine alınmasına da karşı olduğu anlaşılmaktadır. İsrail durumu çarpıtarak, cinayetin sorumluluğunu öfkeli göçmenlerin üstüne yüklemeye çalıştı — ve bu çarpıtmanın inanılır kabul edileceğini düşünmek için yeterli nedene sahipti. İkinci kurban Mısır'ın Amman askeri ataşesi idi. Ya 'Ari'ye göre bu şahıs, Fedayin hücrelerinin oluşturulması ve İsrail'e Ürdün'den sızdırılması çalışmalarını Hafız'la birlikte gerçekleştirmişti.
Ya 'Ari elindeki belgelerde, Hafız'ın oynadığı role ilişkin çelişik görünümlerin çözümsüz kaldığını söylüyor. Ancak olaylar, Şaret'in İsrail güvenlik aygıtının sınırsızca uyguladığı terör konusundaki fikirleriyle uyuşmaktadır.
Ayrıca Şaret'in günlüğü, İsrail güvenlik aygıtının Mısır, Ürdün ve BM tarafından önerilen bütün sınır güvenliği anlaşmalarına karşı çıktığını hiç kuşkuya yer bırakmayacak şekilde doğrulamaktadır. Şaret'in notlarına göre, Dayan, sızmaları önlemek için Gazze Şeridi boyunca sınır bölgesinin mayınlanmasını ve sınırda karma devriyeler oluşturulmasını öngören bir Mısır önerisini duyduğunda şiddetle parlamıştı. "Ama ben BM'nin mayınlamayı önlemesini istemiyorum!" (11.4.55, S. 921)
Gerçekte, Dayan mayınlamanın (veya aynı amaçla karma devriyeler kurulmasının) Gazze Şeridi'ndeki İsrail eylemlerini durdurucu bir etki yapacağından

endişe ediyordu. Bunu, İsrail güvenliği için Gazze Şeridi'nden İsrail'e yönelik sızmalardan daha zararlı buluyordu.

44) S. 511.

45) S. 511.

46) 18.1.57, S. 1936—1937.

47) Bkz. Noam Chomski *'The Nation'* 22—29 Temmuz 1978, S. 83-88: Amerikan İsrail ilişkileri konusundaki 5 kitabın eleştirisi. "Seven Days' dergisinin Haziran 1976 sayısında S.22-23 de 'sivilleşmiş terörizm' konusunda bir yazısı yer almaktadır.

(**) Eklediğimiz Sonsöz, kitabımızın baskı işlemi tamamlandığı sırada elimize gecen Almanca basıma yazar tarafından eklenmiştir. Sonsöz'deki Dipnotlar ise Almanca yayını yapan IDZentrum für alternative Medlen tarafından hazırlanmıştır.

48) Şantaj politikasının en son örneklerinden biri, İsrail üzerinden Irak'taki bir atom santralının bombalanmasına katılmış olan Reagan yönetimine Begin'in bu durumu ima etmesidir. Begin, bu gözdağını İsrail'in Golan tepelerini ilhak ettiği gün, elçi Samuel Lewis ile yaptığı ve kamuoyu tarafından ilgiyle izlenen görüşmeden hemen sonra vermişti. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin ilhakı reddeden ve İsrail'in geri çekilmesini talep eden bir karar alması olasılığına karşı, Begin bu gözdağını doğrudan Reagan yönetimine vermekleydi. Nitekim uygulanan şantaj politikası her zamanki gibi olumlu sonuç verdi.

49) Yunanistan'da sosyalist bir yönetimin işbaşına gelmesinden sonra basın özgürlüğünün sağlanması sonucu, basında İsrail'in 1967 darbesindeki rolüne ilişkin yeni kanıtlar sergilenmektedir. (Alıntı: *Zo Maderech.* 30 Aralık 1981)

50) Evron, Washington'daki İsrail elçiliği görevine, Begin yönetimi tarafından atandı ve 1981 yılı sonuna kadar bu görevde kaldı.

51) David B. Tinnin — *Hit Team,* Londra 1976. Tinnin, Norveç'te yakalanan İsrail ölüm komandolarının bu duruma şaşırdıklarını yazmaktadır. Çünkü, İsrail ve batılı gizli servislerinin vardıkları bu anlaşma gereği, İsrail komandolarına sınırsız bu dokunulmazlık sağlanmıştı. Wael Zuaiter ve Mahmut Hamşavi'nin Roma ve Paris'te öldürüldükleri sırada. İsrail gizli servis şefi general Zvi Zamir'in de Roma ve Paris'te bulunması yerel gizli servislerin gözünden kaçmış olamaz.

52) Aşırı sağcı Mehmet Ali Ağca'ya hapisten kaçması, ülkesi dışında yaptığı seyahatler ve 31 Mayıs 1981 de Papa II. Jan Pol'ü öldürme teşebbüsü sırasında bağlantılı olduğu sağcı grupların yardımcı olduğu tahmin edilmektedir. Roma mahkemesi Ağca'yı ömür boyu hapse mahkum ederken, söz konusu eylemin bireysel bir eylem olmadığını belirtmiş ve sürdürülen soruşturma sonunda olayın arka planının açığa çıkacağına olan inancını dile getirmiştir. Şu ana kadar olayla ilgili yeni kanıtlar elde edilememiştir. Ancak, Ağcanın tutuklanmasından birkaç saat sonra İsrail gazetelerinin Ağca ile FKÖ arasında ilişki kurduklarını belirtmek gerekir.

Sonunda "Filistin Terörizmi" ile açıklanan, (*L'Europe*, 2 Kasım 81), benzer bir girişimde olduğu gibi, (Roma'daki Amerikan elçiliğine düzenlenen saldırı) bu iddianın doğruluğu da oldukça şüphelidir. Ayrıca o dönemde Vatikan ile İsrail arasındaki yoğun gerilim ortamının da gözden uzak tutulmaması gerekir. Anlaşmazlığın ilk nedeni Kudüs'ün İsrail tarafından ilhak edilmesinin çok sert bir dille kınanması oldu. Daha sonra, "Lübnan'daki Hıristiyanları korumak" kutsal gerekçesiyle İsrail tarafından planlanan saldırının tasdik edilmemesi ikinci anlaşmazlık nedenini ortaya çıkardı. Önceden planlanmış olmasına rağmen Papa İsrail Dışişleri Bakanı İzak Şamir'i huzuruna kabul etmedi. Bundan başka, saldırı teşebbüsünden kısa bir süre önce Vatikan "Dışişleri Bakanı" Kardinal Casaroli'nin FKÖ temsilcisi Faruk Kaddumi ile yaptığı görüşme Begin yönetimini iyice kızdırmıştı. Ağca hakkındaki kararın açıklanmasından önce, ABD — İsrail ortak lobisi yoğun bir fısıltı kampanyası yürütmeye başladı. Uydurulan söylentiye göre üçüncü dünya ülkelerinin bağımsızlık hareketlerince gerçekleştirilen eylemler, aslında Sovyetler Birliği'nin batıda karışıklık çıkarmak amacıyla düzenlediği tezgahlardan başka bir şey değildi. Tüm bu söylentilerin amacı "uluslararası terörizme" karşı geliştirilen "Haig Doktrini"nin uygulamaya konmasını sağlamaktı. Bununla bağımlı olarak. Ağca'nın eyleminin sorumluluğu Araplara yüklenmeye çalışılıyordu. Papa'yı safdışı bırakmak isteyen Sovyetler Birliği, bu iş için kendi kuklası olan bazı Arap devletlerini kullanmıştı. Papanın safdışı edilmek istenmesinin nedeni ise Papa'nın Polonya olaylarıyla ilişkisine bağlanıyordu Vatikan'ın, bu tür bir ilişkiyi kesinlikle reddetmesine rağmen Katolik gözlemciler "İsrail hipotez"inin en akla yakın varsayım olduğu kanısında birleşmektedir.

53) Bertoli, bu durumun araştırmayı nasıl etkileyeceğini kestiremediğini söylemiştir. Diğer bir örnek de Kızıl Ordu fraksiyonu üyesi Hana Joach'un Klein'ın durumudur. Klein, Federal Almanya vs Avrupa'da aranmaya başlandıktan sonra, İsrail'deki bir Kibbutz'a kaçarak saklanmıştır, ülkesine döndükten sonra basın-yayın organlarında kendisiyle yapılan konuşmalarda artık "Filistin terörizmi"nden söz etmeye başlamıştır.

54) Münih Ekim festivalinde 53 kişinin ölümüyle sonuçlanan olaydan sorumlu olan NeoNaziler ile, İsrail tarafından her türlü desteğin sağlandığı Lübnanlı Falanjistler arasındaki ilişkiler dünya basınında tekrar tekrar konu edilmektedir 11.10.1980 tarihli *Economist*'e göre Bavyera İçişleri Bakanı katliamdan sorumlu olan "Hoffmann Grubunun aşırı sağcılarla yaptığı pazarlık sonucu, Lübnan'daki Hıristiyan milislere mali destek sağladığını" açıklamıştır. İsrail terörizminin Batı Almanyada çevirdiği dolaplar ayrı bir çalışmanın konusu olabilir 70'li yılların başlarında İsrail gizli servislerinin —bazı batı Alman meslekdaşlarının da yardımıyla— göçmen kamplarında gözaltına alınmış veya ülkeye kaçak olarak girmek suçundan hapise düşmüş Filistinlileri satın almakta kısmen başarılı olduğu söylenebilir. Bu başarıdaki en büyük pay işgal altındaki batı Ürdün ve Gazze Şeridi'nde yaşayan ailelerine zarar verme hatta öldürme tehditlerindedir. FKÖ'nun uluslararası kamuoyu nezdindeki itibarını sarsmak üzere FKÖ'ye yüklenecek olan eylemleri Gerçekleştirmek üzere, bu Filistinliler, "ajan provokatör" olarak kullanılmaktaydı. FKÖ, bu durumu ispat eden ifadeler ve belgelere dayanarak Bonn hükümetini protesto etmiş ve Lübnan'dan Batı Almanya'ya göçedecek Filistinlilere çok sıkı kısıtlamalar getirilmesini istemiştir. İsrail, aynı satınalma yöntemini Fransa'ya göç eden Araplara da uygulamıştır.

55) Sözü geçen CİA raporuna göre, İsrail gizli servisi, ülkenin çıkarlar açısından önem taşıyan müttefiklerinin yüksek kademeli bürokratları ve etkin kişileriyle iyi ilişkiler geliştirmeye özel bir önem vermektedir. Aynı raporda, İsrail gizli servislerinin, antisiyonist çevrelerin etkinliğini kırmak amacıyla ABD'de yasadışı eylemler düzenledikleri belirtilmektedir.

56) Francois Mitterand'ın İsrail'i son ziyareti sırasında.

" Resmi tarihin ardında yatan gerçek dünyanın perdesini kaldırmak isteyenler için çok değerli bir kaynak... "

Noam Chomsky

İsrail'in ilk Dışişleri Bakanı ve 1953-55 yılları arasındaki Başbakanı Moşe Şaret gün be gün İsrail'in önemli politik kararlarının nasıl alındığını kaydeden özel bir günlük tutmuştu. Uzun süre yayınlanması engellenen günlük, İsrail'in güvenlik aygıtının, David Ben-Gurion, Arik Şaron ve Moşe Dayan gibi kişilerin örtülü askeri operasyonlar, terör eylemleri kanalıyla komşu Arap ülkelerinde nasıl istikrarsızlık yaratmaya çalıştıklarını ve Güney Lübnan, Batı Şeria ve Gazze şeridini yutmak için nasıl komplolar düzenlediğini sergilemektedir. Şaret'in güncesi ve diğer önemli belgeler, İsrail'e ve onun güvenliğine ilişkin olarak uzun yıllardır yaratılan mitleri sarsmakta.

ISBN 975-344-355-2

9 789753 443555

belge yayınları

kitapsan